

4. Skydstakst for Færøerne for Aarene
fra 1ste Oktober 1895 til 30te Sep-
tember 1900:

For 1 Baad 62 Øre pr. Mil;

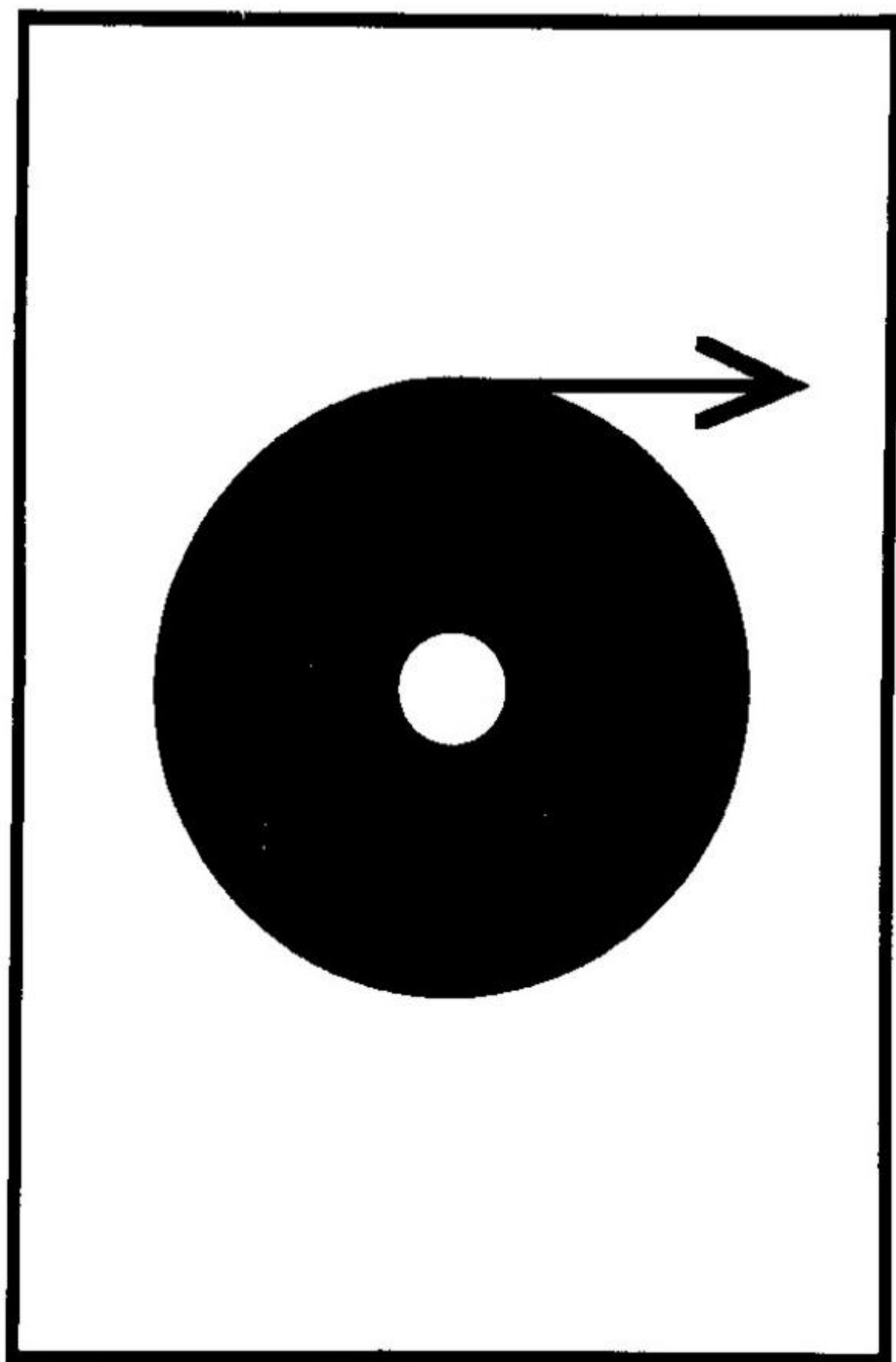
- 1 Mand til Søs 62 Øre pr. Mil, og til
Formanden 93 Øre pr. Mil;
- 1 Mand over Land 62 Øre pr. Mil;

- for 1 Mand med Byrde over Land 93 Øre
pr. Mil;
- 1 Hest 62 Øre pr. Mil;
 - Tilsigelsér, 1 Øre for hver tilsagt Mand
eller Baad.

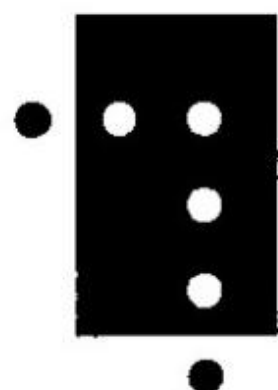
Færø Amt, den 29de Juli 1895.

L. H. Buchwaldt.

RED: 10 X

Nasjonalbiblioteket

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 12 22

LØGTINGS- TIDINDI

1895

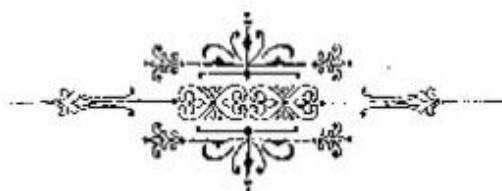
7. Marts 1895

BERETNING

OM

LAGTINGSSAMLINGEN

1895.

THORSHAVN.

TRYKT I FÆRØ AMTSSTYRELSES BOKTRYKKERI.

1896.

328854

1895

And. 3

06. 07 77

FØROYA LANDSBÓKASAVN

Indhold.

Lagtingets Medlemmer.	Side
I. Sagen ang. en Dampskibsforbindelse mellem Færøerne	1.
II. Forslag til Lov om Afholdelse af Ting	7.
III. Forslag til Lov om Offentliggørelse af Love	12.
IV. Forslag til Flytning af Tingstedet paa Suderø	16.
V. Andragende fra J. Patursson om Rejsesunderstøttelse	19.
VI. Andragende om Ophævelse af Forbud imod Udførsel af Faar	30.
VII. Forslag til Ophævelse af Forbud imod Udførsel af Faar fra Østerø	31.
VIII. Andragende om Forandring i Forbudet imod Indførsel af Faar m. v. fra Island	35.
IX. Forslag til Forandring i Skoleloven	39.
X. Andragende om Statstilskud til Skolebygninger	42.
XI. Forslag til Forandring i Jagtloven	46.
XII. Forslag til Fiskerivedtægt	47.
XIII. Sagen om Adskillelse af Bø og Hauge	49.
XIV. Sagen ang. Forandring i Alderdomsunderstøttelsesloven	49.
XV. Sagen ang. Udgivelse af en trykt Loysamling	49.
XVI. Sagen ang. Syn af Skolebygninger	50.
XVII. Vedtagelse ang. Opførelse af et Detentionslokale	51.
XVIII. Andragende om Forandring i Lagtingsloven	54.
XIX. Andragende om Ophævelse af Afgiften af fremmede Fiskerskibe	58.
XX. Forhandling ang. Tilsyn med Passagerskibe	60.
XXI. Forhandling ang. de af Amtmanden ene afgjorte Sager	62.
XXII. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender	61.
XXIII. Andre Vedtagelser:	
1. Angaaende Udgivelse af en trykt Lagtingsheretning	77.
2. Angaaende Decision af Regnskaber	77.
3. Angaaende Fordeling af Pensionsbyrden til fhv. Lærere	77.
4. Approbation paa, at Myggenæs Sogn antager en Lærer	77.
5. Spørgsmaal om noget Pligtarbejde i Midvaag	78.
6. Andragende om Afslæggelse af en Vej i Midvaag	78.
7. Andragende om Bidrag til Sikring af et Hus	78.
8. Angaaende det Hansenske Legats Renter	78.
9. Vulg af Revisorer for Færø Amts Sparekasse	78.

Tillæg.

A. Love og Anordninger, udkomne mellem Lagtingssamlingerne 1894 og 1895	79.
B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget	79.

Lagtinget aabnedes den 29de Juli.

Medlemmer.

Amtmand Lorentz Høyer Buchwaldt (R.).
Provst Jens Christian Evensen (R.).

* * *

For Norderøernes Præstegæld:
Købmand Johan Christian Djurhuus,
Sysselmand Clement Olsen.

For Østerø Præstegæld:
Kongsbonde Christian Jacobsen,
Skolelærer Gregers Joensen,
Skolelærer Joen Poulsen,
Købmand Magnus Poulsen.

For Nordstrømø Præstegæld:
Kongs- og Odelsbonde Ole Jacobsen,
Exam. jur. Fuldmægtig Søren Emil Müller.

For Sydstrømø Præstegæld:
Sorenskriver Niels Andreas Christian Andersen,
Købmand Ewok Daniel Bærentsen,
Maler Dione Isaksen,
Boghandler Poul Niclasen.

For Vaagø Præstegæld:
Odelsbonde Michel Danielsen,
Købmand Daniel Niclasen.

For Sandø Præstegæld:
Kongsbonde Johan Michael Hentze,
Sognepræst Fredrik Petersen.

For Suderø Præstegæld:
Skolelærer Poul Næs,
Odelsbonde Johan Henrik Schrøter (Jespersen).

Til Sekretærer valgtes: Joensen og Næs. (Da Næs den
16de August, paa Grund af Sygdom, forlod Tinget,
valgtes i hans Sted J. Poulsen.)

I. Sagen angaaende en Dampskibsforbindelse imellem Færoerne.

Den 5te August fremlagdes følgende
Skrivelse fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.

København, den 26de Juli 1895.

Ved hoslagt at fremsende Afskrift af en mellem Justitsministeriet paa den ene Side og Aktieselskabet J. Mortensens Efterfølgere af Tværaa paa den anden Side afsluttet Kontrakt om Besørgelsen af Dampskibsforbindelsen mellem de til Færøerne hørende Øer indbyrdes m. m., samt et af bemeldte Firma hertil indsendt Forslag til Fartplan*) for bemeldte Dampskibsforbindelse for 1896 og til Passage- og Fragttakst*) for samme, skulde man tjenstlig anmode Hr. Amtmanden om behagelig at ville indhente Lagtingets Betænkning over bemeldte 2de Forslag, hvilken man derefter turde forvente indsendt hertil med det planmæssig den 25de August d. A. fra Thorshavn afgaaende Postdampskib ledsaget af de Ytringer, hvortil de selv maatte finde Dem foranlediget i saa Henseende.

P. M. V.

E. B.

Ólafur Halldórsson.

Til

Amtmanden over Færøerne.

*) Disse Forslag, der formentlig ad anden Vej ville blive bekendtgjorte i deres endelige Skikkelse, udelades her af Hensyn til Pladsen.

Den 6te August foretoges Sagens 1ste Behandling. Schrøter foreslog, at det Udvalg, til hvilket Sagen blev at henvise, skulde bestaa af 5 Medlemmer, hvilket vedtoges med 16 St. mod 0.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Danielsen, Djurhuus, Isaksen, J. Poulsen og Schrøter.

Den 16de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat i Anledning af den af Justitsministeriet Lagtinget forelagte Sag angaaende Oprettelse af en Dampskibsforbindelse her imellem Øerne, tillader sig herved at bemærke:

Ved Udarbejdelsen af Fartplanen maa man af Hensyn til Postvæsenet have for Øje, at Skibet saa ofte, som det lader sig gøre, uden at andre berettigede Hensyn tilsidesættes, er i Thorshavn og afgaar derfra 1 eller 2 Dage efter at det forenede Dampskibsselskabs Skibe efter Fartplanen skulle ankomme til den nævnte Plads fra København, for at befordre den ankomne Post til Suderø, Nordstrøme og Vaagø, for saa vidt Postskibet fra København ikke har anløbet Trangisvaag, til Nordøerne, for saa vidt førnævnte Postskib anløb Trangisvaag, men ikke Klaksvig, og til Nordstrøme og Vaagø, for saa vidt begge de førnævnte Pladser ere anløbne. — Med dette Maal for Øje er den Tinget forelagte

Fartplan udarbejdet. Udvalget formener, at der bør foretages enkelte Forandringer i den, og nogle få Anløbssteder yderligere optages, af hvilken Grund det har omarbejdet den, dog uden at det fornævnte Formaal i mindste Maade forrykkes. Man har imidlertid maattet lægge det forenede DampskibsselskabsFartplan for indeværende Aar som Grundlag, men da Tiden for Skibenes Ankomst til Thorshavn fra Aar til Aar stadig bliver forandret paa Fartplanen, navnlig i det Aar, der følger umiddelbart efter at Islands Alting har været samlet, og saaledes ogsaa kan ventes at blive forandret i den, der kommer til at gælde for næste Aar, vil det blive nødvendigt, at Fartplanen omarbejdes til Efteraaret, naar det fornævnte Dampskibsselskabs Fartplan foreligger. Den nu udarbejdede Fartplan maatte da benyttes som foreløbig, indtil den endelig kunde foreligge forsynet med Justitsministeriets Approbation.

Det er en Selvfølge, at der navnlig om Vinteren vil indtræde stormfuldt Vejr, som vil bevirke, at Skibet ikke kan beholde Ruten, og at det endogsaa kan komme til at ligge en hel Uge i en Havn, uden at det paa Grund af Storm, Snefog eller høj Sø vil kunne forlade den. Skibet vilde derved blive saa forsinket, at det ikke inden en passende Tid vilde kunne indhente det forsatte, og derved Afgangstiden blive saa ubestemt, at Fordelene ved en regelmæssig Dampskibsforbindelse i det væsentlige vilde gaa tabt. Udvalget maa derfor anse det for rettest, at Skibet, naar det kommer til Thorshavn og er saa meget forsinket, at den Tid, hvori det skulde udføre den nævnte Rute, er udløbet, overspringer denne og udfører den nærmest derpaa, med Thorshavn som Afgangssted, paafølgende Rute.

For at der ikke skal blive for mange Vanskeligheder for Farten om Vinteren, bør dernæst Skibets Fører, naar det paa Grund af Vejret eller Brænding ikke lader sig gøre at anløbe Mellemstationerne i den i Fartplanen bestemte Orden, være berettiget til i Maanederne November, Januar og Februar at fravige den saa meget som det af de nævnte Grunde maatte være fornødent og anløbe Mellemstationerne i en anden Orden og som Følge deraf afgaa fra de først anløbne Pladser tidligere end det paa Fartplanen er bestemt. Eksempelvis skal anføres: Efter Fartplanen afgaar Skibet fra Thorshavn den 17de November, anløber Midvaag og afgaar derfra den 18de til Vestmanhavn, fra hvilken

Plads Afgangstiden er fastsat til den 19de. Hvis Vejret den 17de bliver saa slet, at Skibet ikke kan anløbe Midvaag, maa det i Stedet gaa til Vestmanhavn og gøre sig færdigt der; hvis derpaa Vejret i Mellemtiden er blevet bedre, saa at Midvaag kan anløbes, bør Skibet kunne forlade Vestmanhavn den 18de og sejle til Midvaag for derfra den 19de at fortsætte Rejsen til Sørvaag.

Naar Udvalget ikke foreslaar at lade denne Regel gælde for Skibets Sejlads i December Maaned, er Grunden den, at ingen saadan Sejlads finder Sted i denne Maaned, idet Skibet vil være optaget af en Tur til Leith og af to Ture til Transisvaag direkte til Thorshavn og derfra direkte til Klaksvig.

Ligesom Skibet bør være berettiget til at modtage Personer og Gods til Pladser, som det passerer, og som enten ikke ere opførte paa Fartplanen eller efter denne ikke skulde anløbes paa den paagældende Tur, saaledes bør det ogsaa, naar der fra saadanne Pladser ved Tegn eller paa anden Maade gives tilkende, at Personer eller Gods ønskes befordret, være berettiget til at standse og modtage dem eller det. At paalægge Skibet saadant som Pligt, maa Udvalget anse for urigtigt, da Skibsføreren i saadant Tilfælde maa handle efter Konduite, og kun bør indlade sig paa at standse, naar det kan ske uden at Skibet forsinkes meget derved, navnlig naar Tiden iøvrigt er saa langt fremrykket, at han har vanskeligt ved at overholde Fartplanen.

Paa Tilbagereisen fra Island i August Maaned maa et Par Havne paa de nordlige Øer, hvor det efter Skibsføreren Skøn er mest hensigtsmæssigt at landsætte eventuelt med Skibet hjemrejste Fiskere, anløbes.

Udvalget har derfor optaget Bemærkninger om de 4 sidste omhandlede Punkter paa dets Forslag til Fartplanen.

Hvad Passagertaksten angaar, da kan det ved de der nævnte Vejlængder være tvivlsomt, om Meningen er den direkte Vej, eller den Vej, Skibet tilbagelægger. Det samme gælder om den Vejlængde, der anføres i de Betingelser, som vedføjes Fragtaksten for Varer (Post 9); det vil derfor være nødvendigt, at der paa begge Steder tilføjes en Bemærkning om, at Vejlængden betegnes direkte, uden at der tages Hensyn til den længere Vej, som Skibet har tilbagelagt ved at anløbe de mellemliggende Pladser.

Om alle de foran omhandlede Punkter har Udvalget fundet Lejlighed til at konferere med Bestyrelsen for Aktieselskabet

J. Mortensens Eftf., og denne har erklæret, at den i et og alt tiltræder Udvalgets førnævnte Forslag.

Med Hensyn til Befordring af Post-sager, da er det at vente, at Postvæsenet opretter Brevsamlingssteder i alle de større Bygder, og at der bliver truffet en saadan Ordning, at Skibet ikke alene kan aflevere Brevpost paa samtlige Anløbspladser, men ogsaa modtage løse Breve paa den ene Mellemstation, og, naar de ere frankerede, aflevere dem paa den næste eller paa en senere Anløbsplads, selv om der intet Postkontor eller Brevsamlingssted er paa de omhandlede Steder.

Udvalget finder det rettest, at Lagtinget henleder Ministeriets Opmærksomhed herpaa.

Med Hensyn til Affattelsen af den endelige Fartplan har Udvalget delt sig i to Mindretal.

Medundertegnede Isaksen og Schrøter formene, at Forslag til den endelige Fartplan affattes bedst af et af Lagtinget i Henhold til Lagtingslovens § 13 nedsat Udvalg i Forbindelse med Bestyrelsen for det førnævnte Aktieselskab, ved hvilken Affattelse det vil være at paase, at samtlige Pladser opføres til at anløbes paa samme eller lignende Maade som paa den af Udvalget udarbejdede Fartplan.

Mulige Divergenspunkter mellem Udvalget og Aktieselskabets Bestyrelse vilde da Justitsministeriet afgøre samtidig med, at det approberede Fartplanen. Det forenede Dampskibsselskabs Fartplan plejer at komme herop i Midten af November. Udvalget kunde da sammentræde paa Aktieselskabets Hjemsted, Trangisvaag, Dagen efter at Postskibet »Laura« i December paa Rejsen fra Island til København anløber Trangisvaag, hvilket efter Fartplanen skal finde Sted den 3dje.

Vi anse det derfor rettest, at man forholder sig paa samme Maade med Hensyn til forrige Aars Fartplan, medmindre Ministeriet maatte ville udvirke, at det forenede Dampskibsselskabs Fartplan bliver udarbejdet saa betids, at den saa vel kunde forelægges Lagtinget, medens det er samlet, som samtidig tilstilles oftnævnte Aktieselskabs Bestyrelse.

Da man mangler Erfaring paa dette Omraade, vil det første Aars Sejlads blive en Prøve, og det er at vente, at det det paafølgende Aar vil blive nødvendigt eller ønskeligt, at der foretages ikke uvæsentlige Forandringer ved Fartplanen.

Medundertegnede M. Danielsen og Joen Poulsen formene, at for saa vidt der skulde nedsættes et staaende Udvalg til at overveje de Ændringer, der rimeligvis maa foretages i den nu udarbejdede Fartplan for at Turene her kunne sættes i Forbindelse med Postdampskibenes Ruter, maatte et saadant Udvalg bestaa af 3 Medlemmer fra Landets forskellige Dele; men et saadant Udvalg vilde medføre betydelige Udgifter for Amtsrepartitionsfonden, thi det er jo dyrt at rejse paa Færøerne.

Ja, selv et Udvalg paa 3 Medlemmer vil medføre en Del Udgifter, som vi mene kunne spares, da Arbejdet formentlig vil kunne gøres lige godt uden noget Udvalg. Den af Udvalget foreslaaede Fartplan, som forhaabentlig vedtages af Tinget, er tiltraadt af Entreprenøren, der saaledes tør forudsættes ikke uden Nødvendighed at ville afvige fra den, og forudsat at Ministeriet tiltræder det nu udarbejdede Forslag, vil det vist ogsaa paase, at der ved Affattelsen af en eventuel ny Fartplan, efter at Postskibenes Rejser ere bestemte, ikke uden Nødvendighed afviges fra den nu foreslaaede Plan, selv om enkelte Ruter af Hensyn til Tiden maa omlægges.

Et af Udvalgets Medlemmer, J. C. Djurhuus, har paa Grund af Fraværelse ikke deltaget i Udvalgets Arbejder.

I Henhold til det saaledes anførte, til-lader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

»Tinget indstiller til Justitsministeriet:

Forslag fra Isaksen og Schrøter:

- A. 1. At vedlagte Fartplan lægges til Grund for Udarbejdelsen af en til førstkom-mende Efteraar affattet Fartplan for en Dampskibsforbindelse paa Færøerne samt approberes til Afbe-nyttelse for den Del af Aaret 1896, som maatte være forløbet indtil den endelige Fartplan kan foreligge.
2. Forslag til den endelige Fartplan for 1896 affattes af et af Lagtinget i Henhold til Lagtingslovens § 13 nedsat Udvalg bestaaende af 3 Medlemmer i Forening med Bestyrelsen for Aktieselskabet J. Mortensens Eftf., hvilket Udvalg sammentræder i Trangisvaag Dagen efter at Postskibet »Laura« i December paa Rejsen fra Island til København anløber Suderø. Forslaget indsendes derfra direkte til Ministeriet.

Forslag fra Danielsen og J. Poulsen:

- B. 1. Den vedtagne Fartplan for 1896, der er udarbejdet med det forenede Dampskibsselskabs Fartplan for 1895 for Øje og som er tiltraadt af Aktieselskabet J. Mortensens Eftf., indstilles til Ministeriets Approbation.*)
2. For saa vidt det, efter at det forenede Dampskibsselskabs Fartplan for 1896 er udarbejdet, skulde vise sig nødvendigt at forandre den af Tinget vedtagne Plan, anmodes Ministeriet om at paase, at de foreslaaede Anløbssteder og Ruters Antal ikke i nogen væsentlig Grad forringes for nogen Del af Færøerne.

Forslag fra hele Udvalget:

3. Ministeriet anmodes om atter at forelægge Lagtinget Sagen til Overvejelse i næste Samling og saa vidt muligt foranledige det forenede Dampskibsselskabs Fartplan for 1897 udarbejdet saa betids, at den kan forelægges Tinget ved næste Samlings Begyndelse og samtidig tilstille Aktieselskabet J. Mortensens Eftf. denne.

I Passage- og Fragttaksten foretages følgende Tilføjelser og Ændringer:

I. For Passagerer:

4. Der tilføjes som Anmærkning 2:
- »Ved Befordring af Passagerer mellem Anløbspladserne paa Færøerne beregnes den direkte Vej fra Afgang- til Anløbsstedet uden Hensyn til den længere Vej længde, som Skibet maatte have tilbagelagt for at anløbe mellemliggende Pladser. For Vej længder af over 8 Mil beregnes Betalingen med 50 Øre for Kahyt- og 25 Øre for Dæksplads for hver 2 Mil eller Dele deraf.«**)

II. For Fragt gods.

A. 6te Klasse.

5. Ordene »Fisk tør«, »Skærpeked« udgaa og optages atter under samme Afsnits 3dje Klasse.

*) Udvalget havde i det modtagne Forslag til Fartplan kun foreslaaet nogle få Ændringer som Tilføjelse af enkelte Anløbspladser og for enkelte Ruters Vedkommende en delvis Omlægning af disse. Udg. Aum.

**) I de Tinget tilsendte Forslag til Passagetaksten var kun anført: for Vej længder indtil 4 Mil 1 Kr. for Kahyt- og 50 Øre for Dæksplads, over 4 til 8 Mil henholdsvis 2 Kr. og 1 Kr.

6. Vej længden beregnes paa samme Maaade som i Anmærkning 2 til Taksten for Befordring af Passagerer anført.

Post 9.

7. Der tilføjes denne Post:

»Ministeriet anmodes om at foranledige, at der bliver truffet en Ordning, hvorved Skibet kan aflevere Brevpost paa samtlige Anløbssteder, samt at det kan medtage løse Breve paa den ene Mellemstation og, naar de ere frankerede, aflevere dem paa Bestemmelsesstedet, naar dette er den næste eller en senere Anløbsplads, selv om der intet Postkontor eller Brevsamlingssted findes paa de omhandlede Steder.«

I Udvalget for en lokal Dampskibsforbindelse for Færøerne, Thorshavn den 16de August 1895.

J. H. Scrøter, Dione Isaksen.
Ordfører.
M. Danielsen, Joen Poulsen.

* * *

Foranstaaende Indstillinger: Post A.
1, 2, 4, 5 og 6 tiltrædes.

D. u. s.

Aktieselskabet J. Mortensens Eftf.
P. Mortensen.

Den 19de August foretoges Sagens 2den Behandling. Efter stedfunden Diskussion overgik Sagen til 3dje Behandling.

Den 21de August fremlagdes følgende Ændringsforslag fra Udvalget:

Til Fartplanen:

- a. I Ruten Thorshavn—Trangisvaag ombyttes Navnene Husevig og Skaalevig med de ved hver Plads anførte Datoer, saa at Skaalevig anføres først og derefter Husevig.*)
- b. Der tilføjes Anmærkning 4: »dog at Fartplanens Overholdelse derved ikke forrykkes«.

*) Redaktionsændring.

Forslag fra Isaksen og Schrøter:

- c. Ved en eventuel Omarbejdelse af Fartplanen foretages følgende Forandringer:
 1. Sumbø og Famién optages som Anløbssteder et Par Gange i Sommer-tiden.
 2. En eller anden Plads paa Sandø optages enkelte Gange yderligere som Anløbssteder paa nogle af de Ruter, hvor Skibet ikke anløber nogen Plads paa bemeldte Ø.

Forslag fra hele Udvalget:

Som 8de Indstillingspunkt indsættes:

Ministeriet anmodes om at foranledige, at Trangisvaag og Klaksvig optages i Fartplanen for det forenede Dampskibsselskabs Skibe til at anløbes paa samtlige Ture saa vel paa Rejserne fra København til Færøerne som fra Færøerne til København.

Den 22de August foretoges Sagens 3dje Behandling.

Fartplanen med dertil stillede Ændringer:

Udvalgets Ændringsforslag til Fartplanen (a og b) sættes samlet under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0, hvorefter den af Udvalget foreslaaede Fartplan saaledes ændret vedtoges med 14 St. mod 0.

Udvalgets Forslag i Betænkningen med dertil stillet Ændringsforslag c 1—2.

Forslag B 1 og 2 sættes først under Afstemning og vedtoges med 11 St. mod 0, hvorefter A 1 og 2 betragtedes som bortfaldet.

Ændringsforslaget c 1 og 2 sættes samlet under Afstemning og vedtoges med 10 St. mod 0.

Udvalgets Forslag Post 3 vedtoges med 16 St. mod 0.

Passage- og Fragttaksten:

Udvalgets Forslag (i Betænkningen) Post 4, 5 og 6 sættes samlede under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0, hvorefter Taksten saaledes ændret vedtoges ligeledes med 15 St. mod 0.

Udvalgets Forslag Post 7 vedtoges med 14 St. mod 0.

Udvalgets Ændringsforslag til et nyt Indstillingspunkt (8) vedtoges med 16 St. mod 0.

Endelig sættes Sagen i dens Hælfed saaledes ændret under Afstemning ved Navneopraab med det Udfald, at samtlige tilstedeværende Medlemmer stemte »Ja«; fraværende vare: Provsten, O. Jacobsen, Müller, Olsen og Næs, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 15 St.

Den 24de August oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling til Ministeriet:

Ved behagelig Skrivelse af 26de f. M. til Færø Amt, hvorefter der er fremlagt Af-skrift i Lagtinget, har det høje Ministerium begæret Tingets Betænkning over tvende af Aktieselskabet J. Mortensens Eftf. af Tveraa til Ministeriet indsendte Forslag, henholdsvis til Fartplan for 1896 for en Dampskibsforbindelse mellem de til Færøerne hørende Øer indbyrdes m. m. samt til Passage- og Fragttakst for samme.

Efter at denne Sag havde været til foreløbig Behandling, blev der i den ned-sat et Udvalg, der under 16de August af-gav sin Betænkning i Sagen, hvorefter den undergik 2 Behandlinger i Tinget. Ud-valget foreslog nogle mindre væsentlige Forandringer i Forslaget til Fartplanen bestaaende i at optage nogle faa flere An-løbspladser, omlegge nogle Ruter og til-føje nogle flere Anmærkninger, navnlig gaaende ud paa at lette Dampskibsforbin-delsen. Endvidere fremkom Udvalget med et Ændringsforslag dateret 20de August.

Ved Sagens 3dje Behandling, der foretoges den 22de August, vedtoges Forslaget til Fartplanen saaledes ændret, som det ved-lagt følget. Endvidere vedtoges vedrørende Fartplanen følgende dels af hele Udvalget, dels af nogle af dets Medlemmer stillede Forslag:

B. 1. Den vedtagne Fartplan for 1896, der er udarbejdet med det forenede Dampskibsselskabs Fartplan for 1895 for Øje, og som er tiltraadt af Aktieselskabet J. Mortensens Eftf., indstilles til Ministeriets Ap-probation.

2. For saa vidt det, efter at det forenede Dampskibsselskabs Fartplan for 1896 er udarbejdet, skulde vise sig nødvendigt at forandre den af Tinget vedtagne Plan, anmodes Ministeriet om at paase, at de fore-slaaede Anløbssteder og Ruterne's Antal ikke i nogen væsentlig Grad forringes for nogen Del af Færøerne.

C. Ved en eventuel Omarbejdelse af Fartplanen foretages følgende Forandringer:

1. Sumbø og Famen optages som Anløbssteder et Par Gange i Sommeren.
2. En eller anden Plads paa Sandø optages enkelte Gange yderligere som Anløbssteder paa nogle af de Ruter, hvor Skibet ikke anløber nogen Plads paa bemeldte Ø.
3. Ministeriet anmodes om atter at forelægge Lagtinget Sagen til Overvejelse i næste Samling og saa vidt mulig foranledige det forenede Dampskibsselskabs Fartplan for 1897 udarbejdet saa betids, at den kan forelægges Tinget ved næste Samlings Begyndelse, og samtidig tilstille Aktieselskabet J. Mortensens Eftf. denne.

I Passager- og Fragttaksten vedtoges følgende Tilføjelser og Ændringer:

I. For Passageren.

4. Der tilføjes som Anmærkning 2:
Ved Befordring af Passagerer mellem Anløbspladserne paa Færøerne, beregnes den direkte Vej fra Afgang- til Ankomststedet uden Hensyn til den længere Vejlængde, som Skibet maatte have tilbagelagt for at anløbe mellemliggende Pladser. For Vejlængder af over 8 Mil beregnes Betalingen med 50 Øre Kabys- og 25 Øre Dæksplads for hver 2 Mil eller Dele deraf.

II. For Fragtgods.

A. 6te Klasse.

5. Ordene »Fisk tør, Skærpekød« udgaa og optages atter under samme Afsnits 3dje Klasse.

Post 9.

6. Der tilføjes denne Post:
Vejlængden beregnes paa samme Maade som i Anmærkning 2 til Taksten for Befordring af Passagerer auct.

Endvidere vedtoges.

7. Ministeriet anmodes om at foranledige, at der bliver truffet en Ordning, hvorved Skibet kan aflevere Brevpost paa samtlige Anløbssteder, samt at det kan medtage løse

Breve paa den ene Mellemstation og, naar de ere frankerede, aflevere dem paa Bestemmelsesstedet, naar dette er den næste eller en senere Anløbsplads, selv om der intet Postkontor eller Brevsamlingssted findes paa de omhandlede Steder.

8. Ministeriet anmodes om at foranledige, at Trangisvaag og Klaksvig optages i Fartplanen for det forenede Dampskibsselskabs Skibe til at anløbes paa samtlige Ture saa vel paa Rejserne fra København til Færøerne som fra Færøerne til København.

Sagen i sin Helhed blev enstemmig vedtaget ved Navneopraab med 15 Stemmer, idet 5 vare fraværende.

Under Forhandlingerne i Tinget blev det fra flere Sider gjort gjældende, at det efter al Sandsynlighed, saa vel af Hensyn til Postvæsenet som til Besørgelsen af Fragtgods, vil blive nødvendigt at omarbejde Fartplanen, naar det forenede Dampskibsselskabs Fartplan for Dampskibsforbindelsen mellem København og Færøerne kommer til at foreligge, for at faa den lokale Dampskibsforbindelse i saa nær Tilslutning til hin, som det kan lade sig gøre uden at andre berettigede Hensyn blive tilsidesatte, men Lagtinget har ment, at man trostigt kan overlade til J. Mortensens Eftf. at udarbejde de fornødne Forslag i saa Henseende og at det høje Ministerium nok vil drage Omsorg for det øvrige fornødne.

Hvis det forenede Dampskibsselskabs Fartplan i Forbindelse med det øvrige Sagen vedrørende bliver tilstillet J. Mortensens Eftf. snarest muligt og Sagen iøvrigt ikke sinkes med andre Ophold, kan man vente, at den endelige Fartplan for den lokale Dampskibsforbindelse forsynet med Ministeriets Approbation kan foreligge forinden dette Aars Udgang.

Det er endvidere fra flere Sider i Tinget udtalt, at den til Udførelsen af hver Rute paa Forslaget til Fartplanen bestemte Tidsfrist formentlig er temmelig kort, saa at Planen vanskelig vil kunne overholdes.

Det i Sagen nedsatte Udvalg har konfereret med Aktieselskabet J. Mortensens Eftf. og dette har ved sin Underskrift baade paa den af Udvalget afgivne Betænkning og paa det samme vedlagte Forslag til Fartplanen givet til Kende, at det tiltræder saa vel dette som de Forslag, der ere op-

tagne i Betænkningen for saa vidt disse vedrøre bemeldte Aktieselskab. De to Forandringer, der af Lagtinget ere foretagne i det af J. Mortensens Eftf. tiltraadte Forslag til Partiplanen, ere saa uvæsentlige, at de tillige maa betragtes som tiltraadt af Aktieselskabet, idet den første i Virkeligheden kun er en Redaktionsændring og den sidste en Tilføjelse til Anmærkning 4, og dennes Indhold er i det væsentlige en Indrømmelse til bemeldte Aktieselskab, som dette ikke havde begært paa det af samme fremsatte Forslag til Ministeriet.

Sagen i sin Helhed, saaledes som den foreligger vedtaget af Lagtinget, maa saaledes betragtes som tiltraadt af førnævnte Aktieselskab for saa vidt den vedrører dette, idet den af dets Bestyrere, som Ud-

valget konfererede med, under Konferencen udtalte sig for det berettigede i det i førnævnte Forslag c 1 omhandlede Punkt.

I øvrigt tillader man sig at henviso til den af Udvalget i Sagen afgivne Betænkning, der vedlægges.

Færøernes Lagting, den 24de August 1895.

L. H. Buchwaldt,

J. H. Schrøter.
Ordfører.

G. Joensen.

Til

Justitsministeriet.

II. Forslag til Lov om Forandring i Bestemmelserne om Afholdelsen af Ting paa Færøerne.

Den 5te August fremlagdes følgende Skrivelse og Lovudkast med Motiver:

Justitsministeriet,

København, den 26de Juli 1895.

Som det vil være Hr. Amtmanden bekendt blev der i Rigsdagens ordentlige Samling 1894—95 forelagt Folketinget et paa Grundlag af det af Lagtinget i 1893 i saa Henseende vedtagne Lovudkast udarbejdet Forslag til Lov om Forandring i Bestemmelserne om Afholdelsen af Ting paa Færøerne, hvilket Lovforslags Behandling i bemeldte Ting imidlertid udsattes af Hensyn til Muligheden af, at den Dampskibsforbindelse, som i Henhold til den paa Finansloven for indeværende Finansaar i saa Henseende givne Bevilling kan ventes

at ville tage sin Begyndelse fra Nytaar 1896, vilde kunne foranledige Forandringer i Lovforslagets Indhold særlig i Henseende til den Suderø tiltænkte Stilling.

Ved nu at fremsende et Antal Aftryk af bemeldte Lovforslag skulde Justitsministeriet tjenstlig have Dem anmodet om at ville indhente og med Deres egne behagelige Ytringer hertil indsende en Udtalelse af Lagtinget angaaende hvorvidt der af den ommeldte Grund maatte være Anledning til i bemeldte Henseende at foretage nogen Forandring i Lovforslaget, inden dette atter forelægges Rigsdagen.

J. Nellesmann.

Ólafur Halldórsson.

Til

Amtmanden over Færøerne.

Forslag til Lov

om

Forandring i Bestemmelserne om
Afholdelsen af Ting paa Færøerne.

§ 1.

I Stedet for de ordinære Ting i Thors-
havn, der have været holdte den første
Søgnedag i Maaneden, holdes fremtidig
Ting sammesteds den første og tredje
Tirsdag i hver Maaned; dog bortfalde af
disse Fjortendagsting det første Ting i
Januar Maaned, begge Tingene i Juni
Maaned og det andet i September Maaned.
De betragtes som ordinært Værneting for
Strømø, Østerø, Vaagø, Sandø og Norder-
øernes Sysse.

§ 2.

De nuværende Vaar- og Høstting for
de fem nævnte Sysler bortfalde. Dog skal
der for Vaagø, Sandø og Norderøernes
Sysler holdes Vaarting i Maj eller Juni
Maaneder, saafremt der inden Udgangen
af Februar Maaned for Sorenskriveren er
fremsat Begæring desangaaende, og Amt-
manden derhos skønner, at der navnlig paa
Grund af Tingsvidners Førelse eller deslige
er Anledning til Tings Afholdelse i Syslet.

I Suderø Sysse holdes Vaarting i Maj
eller Juni Maaneder og, for saa vidt der
inden Juli Maanedes Udgang er fremsat Be-
gæring herom hos Sorenskriveren, holdes
tillige Høstting sammesteds i August eller
September Maaneder.

Tiden, da foranførte Ting skulle holdes,
bliver betimelig at kundgøre ved Kirke-
stævne og Bekendtgørelse i den til Op-
tagelse af offentlige Bekendtgørelser paa
Færøerne autoriserede Avis.

§ 3.

De Fredlysninger og Ophævelser af
saadanne, som i Henhold til Lov 9de Fe-
bruar 1854 § 10 og Lov 29de Marts 1887
§ 3 skulle ske ved Vaartingene, foretages
fremtidig, for saa vidt angaar alle de Sysler,
for hvilke Fjortendagstingene i Thors-
havn ere ordinære Værneting, hvert Aar den
første Retsdag i August Maaned. Derhos
bør i alle Sysler Syssemanden aarlig paa
hans første Omrejse ved Grandestævne
lyse Fred i Henhold til de nævnte Love
over de i Syslet beliggende Steder, der
skulle fredes.

§ 4.

Forordning 30te Marts 1836 §§ 1 og 2
og Bekendtgørelse 30te Januar 1864 op-
hæves.

§ 5.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste
Januar 1896.

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

I Følge Frdn. 30te Marts 1836 og
Resol. 19de Januar 1864 (Bekendtgørelse
30te s. M.) gælde følgende Regler for Af-
holdelsen af ordentlige Retsessioner i Fær-
øernes Sorenskriveris Jurisdiktion:

I Thors-
havn, hvor Sorenskriveren har
sin Bopæl, holdes der Maanedsting en Gang
om Maaned med Undtagelse af Maa-
nederne Maj, Juni og September; dette
Maanedsting er ved Siden af Vaartingene
paa Strømø, Østerø, Vaagø og Sandø Sysler,
og for de to sidstnævnte Syslers Vedkom-
mende tillige jævnsides med de i dem i
visse Tilfælde — hvorom nedenfor — ekstra-
ordinært afholdte Høstting, det ordinære
Værneting for de nævnte 4 Sysler med
Undtagelse af Øerne Myggenæs, Skuø og
Store Dimon. Der kan derhos paa samme
afsiges Domme i de ved Vaar- og Høst-
tingene i andre Sysler til Doms optagne,
men der ikke endnu paadømte Sager.
Endvidere kunne med Sagvoldernes Sam-
tykke ogsaa Sager fra andre Distrikter
indstævnes til og behandles ved Maaned-
tingene i Thors-
havn, ligesom ogsaa Sager,
der ere anhängiggjorte ved Vaar- eller Høst-
tingene, med Parternes Samtykke kunne
behandles videre ved samme. Endelig
kunne Vidner, der høre hjemme i de oven-
for nævnte Sysler med Undtagelse af
Øerne Myggenæs, Skuø og Store Dimon,
kaldes til at aflægge deres Vidnesbyrd ved
bemeldte Ting, ligesom ogsaa Vidner, der
personlig ere til Stede i Thors-
havn, kunne
føres ved Maanedstinget uden Hensyn til,
hvor de bo paa Øerne.

Uden for Thors-
havn holdes der i hvert
af Øernes 6 Sysler — altsaa foruden de
ovennævnte i Suderø Sysse og Norder-
øernes Sysse — et ordinært Vaarting i
Maanederne Maj og Juni hvert Aar, og
der kan desuden i de to sidstnævnte Sysler,
samt i Vaagø og Sandø Sysler, for saa
vidt nogen Retstrætte paa Øerne Mygge-
næs, Skuø og Store Dimon skulde gøre
det nødvendigt, afholdes Høstting i August
og September Maaneder.

Den saaledes beskrevne Ordning, hvor-
efter der kun for Strømø og Østerø Sysler
samt Øerne Sandø og Vaagø holdes ordinær
Ret 10 Gange om Aaret, nemlig 9 Gange

ved Maanedstinget i Thorshavn og desuden paa Vaartingene, medens der i de øvrige Sysler og Distrikter kun have Adgang dertil Foraar og Efteraar paa Vaar- og Høsttingene, kan ikke længere anses for tidssvarende og giver navnlig en aldeles utilstrækkelig Adgang til Tinglæsning af Dokumenter. Ogsaa paa Færøerne har en Udvikling af Erhvervslivet fundet Sted, og Forbindelsen mellem Øerne er samtidig bleven langt hyppigere og — blandt andet som Følge af, at Postdampskibene paa deres Rejser frem og tilbage mellem Danmark, Færøerne og Island anløbe adskillige færøske Havne — betydelig lettere end forhen. I Betragtning heraf vedtog det færøske Lagting i sin Samling i 1893 med Benyttelse af et af Sørenskriveren udarbejdet Udkast, det Forslag til Lov om Forandring i Bestemmelserne om Afholdelse af Ting paa Færøerne, som herved med ganske enkelte og lidet indgribende Ændringer forelægges Rigsdagen.

Den væsentligste Forandring i de nu gældende Regler, der herved tilsigtes, er den, at det ordinære periodiske Ting i Thorshavn, der fremtidig tænkes afholdt hver fjortende Dag i Stedet for en Gang om Maaneden — dog med de nedenfor angivne Undtagelser — bliver ordinært Værneting for alle de fem saakaldte nordenfjords Sysler: Strømsø, Østersø, Vaagø, Sandø og Nordøernes Sysler, for hvis Vedkommende da Høsttingene fuldstændig bortfalde, og ligeledes Vaartingene, dog saaledes, at der skal kunne forlanges afholdt Vaarting i de fra Thorshavn fjærnest beliggende Sysler, Nordøernes Sysse samt Vaagø og Sandø Sysler, saafremt der inden Udgangen af Februar Maaned for Sørenskriveren er fremsat Begæring desangaaende og Amtmanden derhos skønner, at der navnlig paa Grund af Tingsvidners Førelse eller deslige er Anledning til at afholde Ting i Syslet. For saa vidt derimod angaar Suderø Sysse, som er adskilt fra de øvrige i en samlet Gruppe liggende Øer ved et flere Mile bredt åbent Farvand, hvorved Forbindelsen med Thorshavn i ikke ringe Grad besværliggøres, har man anset det for rigtigst, at bibeholde den hidtil bestaaende Ordning uforandret.

Idet endnu tilføjes, at det af Lagtinget vedtagne Forslag anbefales af Amtmanden saa vel som af Rets- og Politimyndighederne paa Øerne, og at Ministeriet ligeledes maa finde den deri i Forslag bragte Ordning hensigtsmæssigere og mere tidssvarende end de nugældende Regler, skal man med

Hensyn til de enkelte Paragraffer tilføje følgende Bemærkninger:

Til § 1.

Efter Lagtingets Forslag skulde af Fjortendags-Tingene i Thorshavn af Hensyn til Vaar- og Høsttingene begge Tingene i Juni Maaned og det andet i September Maaned bortfalde. Det samme foreslaas her endvidere med Hensyn til det første Ting i Januar Maaned, idet dette ellers vil kunne falde paa Nytaarsdag, ligesom dets Bortfalden formentlig stemmer bedst med de i selve Kongeriget fulgte Regler, og i sig selv ikke frembyder nogen som helst Betænkelighed.

Til § 2.

Ved Siden af det ovenfor anførte Forslag om delvis Ophævelse af Vaar- og Høsttingene i de saakaldte nordenfjords Sysler ere de om Suderø Sysseles Tingordning gældende Bestemmelser i Frdn. af 30te Marts 1836 og Resol. af 19de Januar 1864 her optagne for Overskuelighedens Skyld, og ligeledes Bestemmelsen om behørig Bekendtgørelser ved Kirkestævne af Tiden for Tingenes Afholdelse.

Der er desuden tilføjet en Bestemmelse om, at dette ogsaa skal ske ved Bekendtgørelse i den stedlige Tidende, hvori saadanne Bekendtgørelser isvrigt skulle optages.

Til § 4.

Medens §§ 1 og 2 i Frdn. 30te Marts 1836 foreslaas ophævede, er det som ovenfor nævnt Meningen at bibeholde de øvrige i bemeldte Frdn. givne Bestemmelser.

Til § 5.

Ikrafttrædelsestiden bør formentlig ikke sættes tidligere end til 1ste Januar 1896.

Ved Sagens 1ste Behandling, den 6te August, vedtoges, efter Forslag af Andersen, at det Udvalg, til hvilket Sagen blev at henvise, skulde bestaa af 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Andersen, Barentsen, Djurhuus, O. Jacobsen og Petersen.

Den 17de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til nedenstaaende Udvalgs Behandling er bleven overgivet Forslag til Lov om Forandring i Bestemmelserne om Afholdelsen af Ting paa Færøerne, idet Justitsministeriet ved Skrivelse af 26de f. M., hvoraf Afskrift vedlægges, har begæret Lagtingets Udtalelse om, hvorvidt der af Hensyn til den eventuelle Dampskibsforbindelse mellem Øerne kunde være Anledning til at foretage nogen Forandring i Lovforslaget.

Da Lagtinget i dets Samling 1893 vedtog Forslag til Lov om Forandring i Tingene, syntes der ikke i nogen nær Fremtid at være Udsigt til Dampskibsforbindelse mellem Øerne, og skønt Tinget kunde have ønsket, at Suderø Syssel ligesom de andre Sysler skulde have flere Ting, maatte man dog for Suderø Sysseis Vedkommende den Gang lade det forblive ved den bestaaende Ordning, idet det paa den ene Side vilde være uforsvarligt, af Hensyn til Befolkningen, at lade de ordinære Ting i Thorshavn være Værneting for Suderø, og det paa den anden Side vilde være forbundet med altfor store Bekostninger under den da bestaaende Samfærdsel mellem Øerne at lade Suderø Syssel faa flere Tingdage med Tingsted i Syslet.

Nu, da Dampskibsforbindelsen ligger for i en nær Fremtid, er der en Mulighed til Stede for, at Suderø Syssel kan faa flere Tingdage end én Gang om Aaret. Vaartinget, kun med Udsigt til, naar det forlanges, tillige at faa Høstting.

De samme Hensyn, der i Samlingen 1893 ledte Tinget til at foreslaa, at de ordinære Ting i Thorshavn ikke skulde være Værneting for Suderø Syssel, nemlig Vanskeligheden, tit Umuligheden, og Bekostningen for dem af Syslets Befolkning, der maatte søge Tinget, føre imidlertid atter Udvalget til at foreslaa det samme. Forbindelsen mellem Suderø Syssel og Thorshavn vil vel fremtidig blive lettere, men Vanskeligheden ved at møde paa Tingdagene. Bekostningen ved at ligge i Thorshavn maaske 1 à 2 Uger forud for Tinget og lige saa længe efter Tinget inden de Tingsøgende kunne komme tilbage, vil jo desuagtet være til Stede.

Saaframt den bestaaende Orden for Suderø Sysseis Vedkommende derfor skal forandres, og det maa erkendes, at der er Anledning hertil, da Ordningen ikke er tidssvarende, vil der ikke være anden Vej at gaa, end at lade Befolkningen paa Suderø beholde deres Værneting i Syslet

og give dem flere Tingdage paa det der-værende Tingsted.

Af Hensyn til Bekostningen for Amtet, har Udvalget ikke ment at turde foreslaa flere Tingdage end Fjerdingaarsting. Naar den samme Omgangsmaade som nu med Vaartingene blev iagttaget, med Hensyn til Suderø Fjerdingaarsting, nemlig at Sørenskriveren berammede Tingdagene, kunde disse lægges efter Fartplanen for Dampskibet. Naar det bestemtes, at Tingene holdtes én Gang i hvert Fjerdingaar med et Mellemrum af højst 3, mindst 2 Maaneder, vilde formentlig hver Gang Dampskib kunne benyttes, saa at Skydsudgifter spares.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa Tinget til Vedtagelse:

at i det Tinget forelagte Forslag til Lov om Afholdelse af Ting paa Færøerne udgaar § 2, 2det Stykke, og i Stedet herfor sættes: »I Suderø Syssel holdes Ting fire Gange aarlig, en Gang i hvert Fjerdingaar med et Mellemrum af 2 à 3 Maaneder.«

I Udvalget om Afholdelse af Ting paa Færøerne, den 16de August 1895.

N. Andersen, O. Jacobsen.

Ordfører.

E. D. Bærantsen, J. C. Djurhuus.*)

Ved Sagens 2den Behandling, den 20de August, refererede Ordføreren (Andersen) Betænkningen, og overgik Sagen dermed til 3dje Behandling.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremkom følgende Ændringsforslag til Udvalgets Forslag (fra J. Poulsen):

»2 à 3 Maaneder« forandres til »2 à 4 Maaneder«.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 27de August, vedtoges Ændringsforslaget med 14 St. mod 0. Efter at Udvalgets Forslag saaledes ændret derpaa enstemmig var vedtaget med 17 St., sættes § 2 i det forelagte Udkast saaledes ændret under Afstemning ved Navneopraab med det Udfald, at samtlige tilstedeværende Medlemmer stemte »Ja«; fraværende

*) Petersen var fraværende i den Tid, Betænkningen fremkom.

vare: Müller, Dyrhuus og Næs, og var Paragrafen saaledes enstemmig vedtaget med 17 Stemmer.

Den 2den September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Ved Justitsministeriets Skrivelse af 26de Juli d. A. er Lagtingets Udtalelse begært over, hvorvidt der af Hensyn til den stedlige Dampskibsforbindelse mellem Øerne, som ventes med næste Aars Begyndelse, maatte være Anledning til at foretage nogen Forandring i det Forslag til Lov om Tingene paa Færøerne, der har været forelagt Rigsdagens sidste Samling, inden dette Forslag atter forelægges Rigsdagen. Afskrift af Ministeriets Skrivelse og et Aftryk af Lovforslaget vedlægges under Bilag 1 og 2.

Denne Sag er bleven henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, der har afgivet Betænkning i Sagen, Bilag 3, gaaende ud paa, at der i Suderø Syssel aarlig afholdes fjerdingaarlige Ting efter nærmere Bestemmelse, under Hensyn til Dampskibets Fartplan, ved Aarets Begyndelse.

Ved Sagens 3dje Behandling fremkom der et Ændringsforslag, Bilag 4, fra Jøen Poulsen, gaaende ud paa, at Mellemrummene mellem Fjerdingaarstingene kan strække sig over et Tidsrum af 2—4 Maaneder.

Dette Ændringsforslag vedtoges med 14 St. og Udvalgets Indstilling, saaledes ændret, med 17 St., idet 3 vare fraværende.

Denne Forandring med Hensyn til Suderø Tings Afholdelse gaar altsaa ud paa, at dette Syssels Vaar- og Høsting bortfalde, imod at 4 Fjerdingaarsting træde i Stedet.

Nogen Indflydelse har Suderø Vaartings Bortfalden ikke paa Bestemmelsen i Lovforslagets § 1 om, at de Fjortendagsting i Thorshavn bortfalde i Juni Maaned, idet denne Maaned maa staa aaben til Afholdelse af Vaarting i Vaagø, Sandø og Norderøernes Sysler.

Derimod vil Suderø Høstings Bortfalden have den Indflydelse paa § 1, at det 2det Fjortendagsting i September Maaned kan afholdes, hvorfor Bestemmelsen i § 1 om dets Bortfalden kan udgaa, noget, der blev gjort gældende ved Sagens 3dje Behandling.

Hermed tillader Tinget sig at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Lagtingssalen, den 2den Septbr. 1895.

L. H. Buchwaldt.

N. Andersen,
Ordfører.

G. Joensen.

Til

Justitsministeriet.

III. Forslag til Lov om Offentliggørelse af Love og Anordninger paa Færøerne.

Den 5te August fremlægdes saalydende Skrivelse fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.

København, den 26de Juli 1895.

Ved at tilbagesende hoslagte med Hr. Amtmandens behagelige Skrivelse af 2den Maj d. A. hertil indsendte Skrivelse fra Sørenskriver Andersen indeholdende Forslag til Forandring i den hidtil gældende Bekendtgørelsesmaade for Love, der skulle træde i Kraft paa Færøerne, skulde Justitsministeriet med Bemærkning, at man maa anse det rettest, at en Forandring i den nuværende Publikationsmaade eventuelt søges iværksat ved et særligt Lovforslag, tjenstlig have Dem anmodet om at ville indhente Lagtingets Betænkning i Sagen og derefter indsende samme hertil med Deres egne behagelige Yttinger.

J. Nellesmann.

Ólafur Halldórsson.

Til
Amtmanden over Færøerne.

* * *

Hermed fulgte som Bilag følgende Skrivelse fra Sørenskriver Andersen:

Færøernes Sørenskriveri.

Thorshavn, den 1ste Maj 1895.

Den bindende Bekendtgørelsesform for Love, der skulle træde i Kraft paa Færøerne, er, da Loven af 25de Juni 1870 om Udgivelse af en Lovtidende m. v. ikke gælder her, i Overensstemmelse med Pl. 23de Marts 1813 og Frdn. 8de Oktbr. 1824, se Roskr. 7de Decbr. 1827. Tinglæsning paa ethvert af de 6 Syslers Tingsted.

For Strømsø og Østerø Sysels Vedkommende, sker Tinglæsningen ved de ordinære Maanedsting i Thorshavn, for de andre Sysels Vedkommende, dels af Søren-

skriveren ved det aarlige Vaarting, for saa vidt angaar de Love og Anordninger, der ere Sørenskriveriet tilstillede umiddelbart før Vaartingenes Afholdelse, dels, for de Love og Anordningers Vedkommende, der hidsendes den øvrige Del af Aaret, af Sysselemændene i Overensstemmelse med Pl. 23de Marts 1813. Den ved Plakaten anordnede Omgangsmaade er altsaa den mest gængse.

Mulig har denne Omgangsmaade i sin Tid svaret til sit Øjemed, at bringe Lovene til almindelig Kundskab, nu svarer den imidlertid saa lidet til Øjemedet, at det, da den i andre Henseender er uheldig, ikke synes forsvarligt at bibeholde den som Bekendtgørelsesform.

Naar Sysselemanden nemlig har modtaget Love til Tinglæsning, sætter han uden forudgaaende Bekendtgørelse en Ekstraret, hvor han i Retsvidnernes Overværelse publicerer Lovene, af Protokollen tager han Udskrift, der fremsendes til Sørenskriveren, og efter Forløbet af hvert Aar affatter Sørenskriveren en Fortegnelse over de i Aarets Løb i samtlige Sysler tinglæste Love, med Angivelse af den Dag, paa hvilken Tinglæsningen i hvert Syssele er sket; denne Fortegnelse fremsendes til Amtet.

Paa Tingstedet, hvor Publikationen af Love og Anordninger foregaar til en af Sysselemanden efter Tid og Lejlighed vilkaarlig valgt Dag, er ikkun Sysselemanden og de 2 Retsvidner til Stede; Bekendtgørelsen er altsaa en ren Form.

Naar nu Syslets Tingsted er i samme Bygd som Sysselemanden bor, paadrages der ikkun Amtsrepartitionsfonden Udgiften til Retsvidnerne for at møde 2 x 75 Øre hver Gang, men naar Tingstedet er i en anden Bygd, saaledes som for Tiden er Tilfældet paa Suderø og Vaagø, og som ogsaa kan blive Tilfældet i de andre Sysler, foraarsages der Omkostninger, samt til at en Forandring passende kunde sættes i Forbindelse med Loven om Vaartingene, der har været til Behandling i Rigsdagens forløbne Samling og vil blive tilstillet Lagtinget til Behandling i den forestaaende

Samling, der har foranlediget mig til nu at fremkomme med Forslag til Forandring i den hidtidige Bekendtgørelse af Love paa Færøerne.

At udvide Loven af 25de Juni 1870 til Færøerne vilde formentlig ikke kunne lade sig gøre paa Grund af Øernes afsides Beliggenhed; Tinglæsning vil rettest være at bibeholde som Bekendtgørelsesform.

Derimod skal jeg i den hidtidige Publikationsform tillade mig at foreslaa følgende Forandringer:

at Tinglæsning af Love og Anordninger m. v. sker ved Tingene i Thorshavn med bindende Virkning for alle Sysler, hvad der paa Grund af den bedre og Aar for Aar tiltagende Samfærdsel mellem Øerne vil være forsvarligt, at Offentliggørelse af Love og Anordninger m. v. sker 1) ved Bekendtgørelse i »Amtstidenden for Færøerne«, 2) ved Tinglæsning i Retten, hvor det Eksempplar af Amtstidenden, hvori Bekendtgørelsen har fundet Sted, fremlægges og forsynes med Paatogning for derefter at opbevares i Sørenskriveriets Arkiv.

at naar Bekendtgørelse og Tinglæsning har fundet Sted Lovbudet har Virkning 14 Dage efter Tinglæsningen.

at i Følge heraf Pl. 23de Marts 1813 ophæves.

For at Behandlingen af Loven om Vaar-tingene ikke skal lide nogen yderligere Forsinkelse ved dette mit Forslag, tillader jeg mig ærbødigt at indstille til Deres Højvelbaarenhed, at dette mit Forslag maa blive fremsendt til det høje Justitsministerium, for at Sagen med de Bemærkninger, Ministeriet maatte finde Anledning til, fra dette maatte kunne forelægges Lagtinget i den forestaaende Samling.

Sluttelig skal jeg tilføje en Henstilling om, hvorvidt der maatte være Anledning til, at der af Justitsministeriet fastsættes en Takst for Bekendtgørelsen i Amtstidenden.

N. Andersen.

Højvelbaarne

Hr. Amtmand Buchwaldt.

R. af D.

Ved Sagens 1ste Behandling, den 6te August, vedtoges, efter Forslag af

Andersen, at henvise den til det Udvalg, der var nedsat i den foregaaende Sag (II).

Den 19de August fremlagdes følgende Udvalgsbetænkning og Lovudkast:

Udvalgsbetænkning.

Med Justitsministeriets Skrivelse af 26de f. M. er til nedenstaaende Udvalgs Behandling bleven overgivet en Skrivelse af 1ste Maj d. A. fra Sørenskriveren, hvorved denne har foreslaaet en forandret Kundgørelsesmaade for Love og Anordninger m. v. Afskrift af Justitsministeriets Skrivelse og Sørenskriverens Skrivelse in originali vedlægges.

Det samlede Udvalg, hvoraf Forslagsstilleren er Medlem, er enig om, at den nuværende Form for Kundgørelse ikke er tidssvarende, og at den foraarsager en Del unyttige Skydsudgifter.

Udvalget har udarbejdet et Udkast til Forslag til Lov desangaaende, og til dette Udkast samt til det motiverede Forslag i Skrivelser kan Udvalget i det hele henvise.

Som det vil ses, fordres der efter Udkastet for at en Retsforskrift skal have Gyldighed 1) at den skal være kundgjort i »Amtstidende for Færøerne« og 2) at den skal være læst paa Tinge.

Det Tidspunkt, da Retsforskriften træder i Kraft, har man ment at burde være ens for alle Sysler, og man har sat Tiden for en Retsforskrifts Ikrafttræden til 14 Dage efter Læsningen paa Tinge; for Strøms og Østerø Syslers Vedkommende, for hvilke Thorshavns Maanedsting ere ordinære Værneting, sker der altsaa en Forandring fra de tidligere Bestemmelser om Retsforskrifters Ikrafttræden, idet den i disse Sysler derefter først vil indtræde 14 Dage senere end før.

Den i Udkastet foreslaaede Bekendtgørelse i Amtstidenden vil ventelig i Henhold til Bevilling 10de Juli 1879 kunne ske uden Vederlag.

Da det vil være af Interesse for Befolkningen, at den i Syslet kan gøre sig bekendt med de udstedte Love og Anordninger, hvilket hidindtil har kunnet ske, idet Lovtidenden har været tilstillet Sysselmandene, for at de Nævre af Lovene, som fordredes bekendtgjorte, kunde tinglæses, vilde det være heldigt, om Lovtidenden ligesom før maatte blive Sysselmandene tilstillede til Opbevaring i indbunden Stand i Sysselmandens Arkiv, uagtet Sysselmandene ikke mere skulle tinglæse Lovene.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa Lagtinget til Vedtagelse:

det hermed fremlagte Udkast til Forslag til Lov om Kundgørelse af Love og Anordninger paa Færøerne, at anmode Justitsministeriet om

at Bekendtgørelse af Love og Anordninger m. v. i Amtstidende for Færøerne maa ske uden Betaling, og

at Lovtidenden maa blive tilstillet samtlige 6 Sysselmænd med Forpligtelse

for disse til at indbinde den og opbevare den i Arkivet.

I Udvalget for Offentliggørelse af Love og Anordninger paa Færøerne, den 17de August 1895.

N. Andersen, E. D. Bærentsen.
Ordfører.

J. C. Djurhuus. O. Jacobsen.*)

*) Petersen var fraværende.

Udkast til Forslag

til

Lov om Offentliggørelse af Love og Anordninger paa Færøerne.

Som det vil ses, er Offentliggørelse benyttet som et Udtryk, der omfatter dels Kundgørelse i Tidenden, dels Læsning paa Tinge.

Der er brugt Ordene: »i Syslerne« i Stedet for, hvad der kunde synes at ligge nærmere, »i hvert Syssele«, fordi Tinglæsning for Østerø Sysseles Vedkommende nu sker ved Thorshavns Ting. Tinglæsning er altsaa ikke tidligere sket i hvert Syssele.

§ 1.

Ved fremtidig Offentliggørelse af Love og kongelige eller ministerielle Anordninger, under hvilket Navn de end maatte udstedes, træder i Stedet for den hidtidige Læsning paa Tinge i Syslerne Kundgørelse i den til Optagelse af offentlige Bekendtgørelser paa Færøerne anerkendte Tidende og Tinglæsning ved de ordinære Ting i Thorshavn.

§ 2.

Kundgørelse i den i § 1 nævnte Tidende sker paa Sorenskriverens Foranstaltning ved Indrykkelse af Lovenes og Anordningernes Titel og Udstedelsesdag.

Ved det første Ting efter Kundgørelsen tinglæses de i Tidenden bekendtgjorte Love og Anordninger paa sædvanmæssig Maade, se N. L. 1—3—10, hvorhos et Eksempplar af det paagældende Nummer af Tidenden fremlægges i Retten for derefter, forsynet med Fremlæggelsespaategning, at opbevares i Sorenskriveriets Arkiv som et Bilag til Justitsprotokollen.

§ 3.

Den paagældende Lov eller Anordning træder, for saa vidt den ikke indeholder nogen herfra afvigende Bestemmelse, i Kraft i alle Sysler 14 Dage efter Læsningen paa Tinge.

§ 4.
Kant. Plakat af 23de Marts 1813 op-
hæves.

§ 5.
Denne Lov træder i Kraft den

I Udvalget for Offentliggørelsen af Love og Anordninger paa Færøerne, den
17de August 1895.

N. Andersen, F. D. Bærentsen, J. C. Djurhuus, O. Jacobsen.*)
Ordfører.

*) Petersen var fraværende.

Den 21de August foretoges Sagens
2den Behandling. Efter at Ord-
føreren (Andersen) havde refereret Be-
tænkningen, behandlede Lovforslaget §vis,
hvorefter Sagen overgik til 3dje Behand-
ling.

Den 27de August foretoges Sagens
3dje Behandling.

I. Lovudkastet:

§ 1 vedtoges enst. med 17 St.

§ 2 ligeledes.

§ 3 vedtoges med 15 St. mod 0.

§§ 4 og 5 samt Lovens Titel betragtedes
som vedtagne uden Afstemning.

II. Udvalgets Forslag i Betænk-
ningen Punkt 2 og 3 vedtoges med 14 St.
mod 0.

Sagen i dens Helhed sættes derpaa
under Afstemning ved Navneopraab med
følgende Udfald: Ja stemte: Joensen, J.
Poulsen, Provsten, Andersen, Isaksen, O.
Jacobsen, Danielsen, D. Niclasen, Bærent-
sen, Petersen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen,
Hentze, P. Niclasen, Schrøter og For-
manden; — Olsen stemte ikke, medens
Müller, Djurhuus og Næs vare fraværende,
og var Sagen i dens Helhed saaledes en-
stemmig vedtaget med 16 St.

Den 2den September oplæstes og
underskrevs saalydende Indstilling i
Sagen:

Med det høje Ministeriums Skrivelse
af 26de Juli d. A. er der forelagt Lagtinget
til Betænkning et Forslag af 1ste Maj d. A.
fra Sørenskriver Andersen angaaende For-
andring i den hidtil gældende Maade for
Offentliggørelse af Love. Afskrift af Mini-
steriets Skrivelse og Forslaget fra Søren-
skriveren vedsættes under Bilag 1 og 2.

I denne Anledning har denne Sag
været henvist til et Udvalg paa 5 Med-
lemmer, fra hvem Betænkning og Udkast
til Forslag til Lov er modtaget; Betænk-
ningen og Udkastet fremsendes under Bilag
3 og 4.

Ved Sagens endelige Behandling ved-
toges Lovudkastet enstemmig og Udvalgets
2de andre Indstillingspunkter, nemlig at
det høje Ministerium vilde foranledige, dels
at Lovens Bekendtgørelse i Amtstidende
for Færøerne sker uden Betaling, dels at
Lovtidenden maa blive tilstillet Syssel-
mændene, med Forpligtelse for disse til at
indbinde den og opbevare den i Arkivet,
med 14 St., uden at nogen stemte imod.

Hermed tillader Tinget sig at anbefale
denne Sag til det høje Ministeriums gun-
stige Forsorg.

Lagtingssalen, den 2den Septbr. 1895.

J. H. Buchwaldt, N. Andersen,
Ordfører.

G. Joensen.

Til
Justitsministeriet.

IV. Forslag til Flytning af Tingstedet paa Sudero.

Den 13de August fremlagdes følgende Henstilling fra Sorenskriver Andersen:

Fra den ældste Tid af holdtes Suderø Ting i Bygden Ørdevig, beliggende ved en Vig af Trangisvaag. I Aaret 1812 flyttedes Tinget paa Grund af Sygdom i Ørdevig derfra til Kvalbø nord paa Øen, og fra 1813 nævnes Kvalbø i Tingbøgerne som Tingsted, uden at der, saa vidt det kan ses af Arkivet hos Cancelliet, der ved Resolution af 20de Juni 1815 bemyndigedes til ad mandatum at bevilge Forandring i Tingsted, nogen Sinde er søgt om Tilladelse hertil.

Grunden til at Tingstedet da flyttedes, var ikke Hensynet til Befolkningen, idet Kvalbø for de fleste Bygder laa mere ubekvemt, men fordi denne Bygd laa mere bekvemt end Ørdevig for dem, der i Embedsmedfør mødte ved Tinget.

Indtil 1872 var Kvalbø Tingstedet, men i det nævnte Aar flyttedes Tingstedet tilbage til Ørdevig i Henhold til kgl. Resol. af 30de Januar 1870.

Antagelig vil der under Forhandlingerne i Lagtinget angaaende det Forslag til Lov om Forandring i Tingene paa Færøerne, der er fremlagt i indeværende Samling, fremkomme Forslag om flere Retsdage for Suderø, og for saa vidt Lagtinget skulde vedtage dette Forslag, vilde der formentlig være adskilligt, der talte for at henlægge Suderø Tings Afholdelse til Tveraa.

Allerede da Tingets Afholdelse henlagdes fra Kvalbø til Ørdevig, udtalte den daværende Sorenskriver i en Erklæring desangaaende af 10de August 1869, at Tveraa maaske var et bedre Sted end Ørdevig at henlægge Tinget til. Siden da har Tveraa, hvor det største Handels-etablisement paa Færøerne findes, udviklet sig saaledes, at Befolkningen paa Suderø, der alle søge Tveraa paa Grund dels af Handelsforretninger, dels af at Distriktslægens Bolig er der, ubetinget vil foretrække Tveraa.

Saaferst det nu bliver vedtaget, at der paa Suderø skal holdes flere Ting, vil det, at Tingets Afholdelse i Ørdevig

bibeholdes, forårsage en Forøgelse af Skydsudgifterne, nemlig til Flytning af Dommeren og Retsvidnerne fra Tveraa til Ørdevig i Forbindelse med at der maa ydes Betaling for Afgivelse af Lokale til de Ting, som det vedtages at holde.

For Dommeren spiller det ikke nogen Rolle, om det gamle Tingsted bibeholdes, idet man saa godt som altid undtagen under særdeles haardt Vejr kan passere Vejen med Baad; Afstanden er da $\frac{3}{8}$ Mil; skal man derimod gaa over Land uden om Vaagen, er Veglængden $\frac{1}{2}$ Mil.

For Befolkningen derimod vil det være en Vinding, om Tingstedet flyttes til Tveraa, og der vil derved spares en Del unødvendige Udgifter til Skydsning.

Et Hensyn er dog endnu at overveje, nemlig Tingholdet. Paa den største Gaard i Ørdevig har fra gammel Tid af hvilket Forpligtelse til Tingholdet, nemlig at huse og koste Rettens Betjente, og i Følge dermed fulgte et ikke ringe Besvær af de Folk, der søgte Tinget. Denne Byrde var tidligere, da Tingene kunde vare indtil en Ugestid og da baade Skriver og Foged mødte, ikke ringe. Da Bonden i Ørdevig i 1813 fritoges for Tingholdet, paalagdes der ham saaledes, fordi han slap herfor, at levere aarlig 12 Faar til Fæsteren af den Gaard i Kvalbø, hos hvem Tinget da holdtes. Denne Udredelse var sikkert i sin Tid ikke for meget, men efterhaanden, da hverken Foged eller Amtmand vare mødte paa Tingene, hvorved Antallet af dem, der søgte til Tinget aftog, og Tingenes Holdelse indskrænkedes til 1 à 2 Dage, var det ikkun rimeligt, at Bonden i Ørdevig kunde ønske atter at faa Tinget tilbage, medens Kvalbø Bygd ønskede at beholde Ydelsen for den der boende Fæster. Adresser bleve satte i Gang, og da den største Del af Befolkningen paa Øen var interesseret med Bonden i Ørdevig, flyttedes Tinget tilbage, hvad der ogsaa var ret og billigt.

Nu at paalægge Bonden i Ørdevig Ydelsen af 12 eller et mindre Antal Faar, fordi han ved Tingets eventuelle Henlægning til Tveraa, slap for at afgive Tingstue og at give Dommeren og Fuldmægtig Kost én Dag, vil der ikke kunne være Tale om.

Byrden er saa ringe, at jeg antager, at Bonden ikke vilde indgaa paa at give noget som helst for at slippe for Tingholdet.

Er det imidlertid nu en ringe Byrde for den Bonde, hvem Tingholdet paahviler, vil det heller ikke medføre nogen videre Bekostning at skaffe Tingstue andetsteds. Hertil kommer, at Bonden i Ørdevig ikkun er pligtig til Tinghold ved Vaar- og Høstting, men vil være i sin gode Ret til at bede sig forskaaet for Tings Afholdelse flere Retsdage. Vedtages det derfor, at Suderø skal have flere Ting, maa derydes Betaling for Lokale til de Ting, der holdes ud over Vaar- og Høstting, og jeg vil være mest tilbøjelig til at tro, at Kongsbonden i Ørdevig ikke vil udleje Lokale.

Skal der altsaa lejes Lokale i Ørdevig, enten det nu kan faas der, hvor Tinget nu holdes, eller det, hvad jeg er mest tilbøjelig til at tro, maa ske andetsteds i Bygden, vil det være at foretrække, dels af Hensyn til Befolkningen, dels af Hensyn til, at et passende Lokale i Tveraa vil kunne faas, efter hvad jeg vil antage, for et mindre Beløb end Skydsudgifterne fra Tveraa til Ørdevig og tilbage, at forelægge Tinget til Tveraa.

Ved Tingets Flytning fra Ørdevig vil Dommeren vel gaa glip af Korpsejning for en Dag, men herfra kan man formentlig se bort. Desuden vil i Reglen Justits- og Politisager blive behandlet i Forbindelse med Tinget, og der vil derfor i Reglen tilkomme Dommeren Diæter efter Pl. 21de Marts 1800, konfr. Kanc. Skr. 15de April 1845.

I Følge heraf skal jeg derfor anbefale at Tingstedet for Suderø Syssel flyttes fra Ørdevig til Tveraa.

Færøernes Sorenskriveri, den 10de August 1895.

N. Andersen.

Til
Lagtinget.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 14de August, vedtoges, efter Forslag af Andersen, at henvise den til det Udvalg, der var nedsat i Sagen ang. Tings Afholdelse (Nr. II).

Den 19de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalgs Behandling er henvist Forslag fra Sorenskriveren i Skrivelse af 10de ds., hvilken vedlægges, angaaende Flytning af Tingstedet for Suderø fra Ørdevig til Tveraa.

Da Udvalget med Forslagsstilleren, der er Medlem af Udvalget, maa være enigt i, at Tveraa, hvor Sysselmanden og Distriktslægen bor, og hvor Færøernes største Handelsforretning drives, er et for Befolkningen mere bekvemt Tingsted end Ørdevig, da det medfører en aldeles unyttig Udgift til Skyds, at det nuværende Tingsted i Stedet for Tveraa, der er Anløbssted saa vel for Postdampskibene som for den lokale Damper, og hvor formentlig et Detentionslokale ad Aare vil blive bygget, bibeholdes, og da det tilmed formentlig vil falde vanskeligt, naar Suderø Syssel skal have flere Tingdage, at skaffe Lokale i Ørdevig til Tinget, kan Udvalget, idet man iøvrigt skal henvise til det motiverede Forslag, ikke andet end tilraade Tingstedets Flytning fra Ørdevig til Tveraa.

En Skrivelse fra Sysselmanden af 11te ds., hvorefter Lokale i Tveraa til Ting vil kunne faas for c. 5 Kr. pr. Dag, vedlægges.

Udvalget skal bemærke, at Flytning af Tingstedet først vil kunne ske efter at den derom udfærdigede Resolution er bekendtgjort med Aar og Dags Varsel.

I Følge heraf tillader Udvalget sig at foreslaa Lagtinget til Vedtagelse:

»Justitsministeriet anmodes om at foranledige Tinget for Suderø Syssel flyttet fra Ørdevig til Tveraa.«

I Udvalget angaaende Tings Afholdelse paa Færøerne, den 17de August 1895.

N. Andersen, E. D. Bærentsen.
Ordfører.

O. Jacobsen. J. C. Djurhuus.

* * *

Det bemærkes, at Pastor Petersen, der er Medlem af Udvalget, er haværende.

N. Andersen.

Med Betænkningen fulgte følgende
Skrivelse fra Sysselmanden paa Suderø:

Sysselmanden
for
Suderø Syssel,

Trangisvaag, den 11te August 1895.

Paa givne Anledning undlader jeg ikke
at meddele, at jeg tør antage, at Lokale
til Tingstue i Tveraa vil kunne faas for en
Betaling af 5 Kr. pr. Dag.

Ærbødigst

Oliver Effersøe,

Til

Sorenskriveren paa Færøerne,

Den 21de August kom Sagen til
2den Behandling. Efter at Ord-
føreren (Andersen) havde refereret Be-
tænkningen og Udvalgets Forslag, overgik
Sagen til 3dje Behandling.

Ved Sagens 3dje Behandling, den
27de August, sættes Udvalgets Forslag
under Afstemning ved Navneopraab med det
Udfald, at samtlige tilstedeværende Med-
lemmer stemte »Ja«, fraværende vare:
Bærentsen, Müller, Djurhuus og Næs, og
var Sagen saaledes enstemmig vedtagen
med 16 Stemmer.

Den 2den September oplæstes og
underskrevet saalydende Indstilling i
Sagen;

I Anledning af en Skrivelse af 10de
f. M. fra Sorenskriver Andersen, hvorved
foreslaas, at Tingstedet for Suderø flyttes
fra Ørdevig til Tveraa, er denne Sag i Lag-
tinget bleven henvist til et Udvalg paa 5
Medlemmer; Skrivelsen vedlægges under
Bil. 1.

Fra Udvalget er modtaget en Betænk-
ning tillige med en Skrivelse af 11te f. M.
fra Sysselmanden paa Suderø, hvilke ved-
lægges under Bil. 2 og 3.

Udvalget har under 23de f. M. tilskrevet
de 3de Forstanderskaber om at afgive deres
skriftlige Erklæring over Tingstedets Flyt-

ning, men have disse endnu ikke kunnet
modtages*).

*) De omhandlede Erklæringer ere senere indkomne
til Amtet og lyde saaledes:

Forstanderskabet
for
Frødebo Sogns Kommune.
Trangisvaag, den 16de Septbr. 1895.

Efter Opfordring i Skrivelse af 23de f. M.
undlader man ikke at meddele, at man slutter sig
til det allerede Udvalgs Forslag om at flytte Ting-
stedet for Suderø Syssel fra Ørdevig til Tveraa og
til, hvad der er anført i den fremsendte Afskrift
af Udvalgets Betænkning angaaende denne Sag.

P. F. V.

Oliver Effersøe,
Fmd.

I Anledning af en Udvalgsbetænkning fra
Lagtinget — dateret 17de August — i Forbindelse
med Skrivelse af 23de s. M. angaaende Flytning
af Tingstedet for Suderø fra Ørdevig til Tveraa,
hvorom der er søsket Forstanderskabets Erklæring,
skal man herved tillade sig at udtale, at de i Be-
tænkningen paapegede Fordele ved Flytningen
muligvis kunne have nogen Betydning, hvorvel
man i Forbindelse hermed ikke ganske kan lukke
Øjnene for den Omstændighed, at der i Tveraa er
flere Steder med Brændevinsudsalg, hvorved de
tingsagende nemmere end i Ørdevig have Adgang
til at heruse sig. Forpligtelsen til Tinghold har
fra gammel Tid paahvilet Ørdevig, og det vil
rimeligvis, selv om Tingstedet flyttes, ogsaa være
denne Bygd, der kommer til at udrede Udgifterne
ved Tingholdet; af Udvalgsbetænkningen fremgaar
imidlertid ikke, hvorledes Forholdet hermed vil
blive ordnet. I den Tid Tingstedet var forlagt til
Kvalbo, paahvilede det Ørdevig at udrede aarlig
13 Slagteaar som Godtgørelse for Tingholdet.

For Behøverne af Kvalbo Sogn vil med Hen-
syn til Bekvemmeligheden Tveraa være at fore-
trække for Ørdevig, og naar der tillige ses hen til,
at Skydsudgifterne efter Lagtingets Erklæring ville
forfalde, saa maa Forstanderskabet indrømme
Hensigtsmæssigheden af den af Lagtinget fore-
slaaede Ordning. Hvis derimod Udgifterne ved
Tingholdet, naar Tingstedet flyttes til Tveraa, skulde
komme til at paahvile hele Suderøen, frarøder
Forstanderskabet Flytningen.

Forstanderskabet for Kvalbo Sogns Kommune,
Kvalbo, den 2den Septbr. 1895.

P. F. V.

O. N. Skaatum.

Til

Færøernes Lagting.

Forstanderskabet
for
de forunede Sogne i Suderø,
den 2den Oktbr. 1895.

I Anledning af en Skrivelse fra Lagtings-
udvalget for Vaarthingene, hvorved Betænkning over

Da Udvalgets Forslag om at henvende sig til Justitsministeriet om at foranledige

Udvalgets Forslag om Flytning af Tingstedet fra Ørdevig til Tveraa udbedes, har Forstanderskabet i et Møde den 30te Septbr. d. A. vedtaget at svare: at da man indser Hensigtsmæssigheden af Flytningen af Tingstedet til Tveraa, tiltrædes Forslaget.

Ærbødigst

P. F. V.

A. W. Pålsson,
Fmd.

Til

Færøernes Lagting.

Tingstedet flyttet fra Ørdevig til Tveraa vedtoges med 16 St., idet ingen stemte imod og 2 vare fraværende, tillader Tinget sig at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Lagtingssalen, den 2den Septbr. 1895.

L. H. Buchwaldt.

N. Andersen,
Ordfører.

G. Joensen.

Til

Justitsministeriet.

V. Andragende fra J. Patursson om Rejseunderstøttelse til Undersøgelse af Faareavl m. v. i Norge.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes følgende Skrivelse fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.

København, den 5te Juli 1895.

Under Henviisning til Hr. Amtmandens behagelige Skrivelse af 5te Februar d. A. skulde man herved tjenstlig have Dem anmodet om behagelig at ville foranledige en Udtalelse fra Lagtinget om, hvorvidt en Rejse som den, hvortil der i hoslægte Andragende fra Kongsbonde J. Patursson paa Kirkebø ansøges om Understøttelse med det Hovedsøjemed at undersøge Faareavlen og Faareeksporten i det vestlige Norge kan antages at ville kunne faa Betydning for det færøske Faarebrug.

En af Landbrugskonsulent Effersø afgiven Erklæring om Sagen følger ligeledes. Bilagene forventes med Svaret tilbage.

P. M. V.

A. Dybdal.

Steingr. Jónsson,
Ass.

Til

Amtmanden over Færøerne.

Andragendet og Landbrugskonsulentens Erklæring ere saalydende:

Til
Justitsministeriet!

Jeg tillader mig herved allerærbødigst at andrage om en Understøttelse af 500 Kr., for derved at blive i Stand til at foretage en Udenlandsrejse, paa hvilken jeg særlig vil undersøge Faareavl og Faareeksporten i det vestlige Norge.

Ligesom jeg ikke kan glemme at forebringe det høje Ministerium min Tak for de mig i sin Tid tildelte Understøttelser, saa ser jeg i Ministeriets daværende Beredvillighed samtidig en Borgen for, at man indser Nyttens af, at Færinger kan komme udenfor Øernes Omraade, for at se og lære, hvilket gør at jeg atter drister mig til at fremkomme med et Andragende som ovennævnte.

Færerne producere et ikke saa lidet Kvantum Raaprodukter, og Øerne have Betingelser for at forøge Produktionen i en betragtelig Grad, om Forholdene tilstede det. For kun at holde sig til Landbruget og der blot tage Hensyn til Faareavl, da slagtes der i et Middelaar c. 3000 Stkr. Faar, til en omtrentlig samlet Kød vægt af 750.000 Pd. Beregnes Værdien efter højeste Salgspris for Lammekød i Thorshavn i Aar, 14 Øre pr. Pd., da opnaas kun en Indtægt af 105.000 Kr. for hele Landets Faareslagt, Skind og Tælle dog ikke iberegnet. Gaar man ud fra, at Landmændene paa Grund af den lave Notering kun sælge en Brøkdel — antageligvis næppe over en Ottendedel — af sit Slagt, da indbringer Salget af Faarekød samtlige Landets Faareejere kun en Indtægt af c. 13.000 Kr.

At denne Indtægt mange Gange maa kunne fordobles, er utvivlsomt. Ved en hensigtsmæssigere Avl og Pleje, hvoriblandt skal nævnes Faarenes Badning, Bygning af Faarehuse og mere Overgang til Staldfodring om Vinteren, kunne Besætningerne betydelig forøges; ved Indførelsen af en mere kultiveret Race vil Kvaliteten forbedres og vi faa et Faar skikket til Udførsel, og desuden vil den direkte Prisforhøjelse, som Eksportfaarene forskaffe, være Landmændene en Opfordring til at sælge mere.

Med Hensyn til Ulden er Forholdet om muligt endnu værre. Den er uafhængelig i Trøjer, der kun staa i en Pris af 1 Kr. 50 Øre pr. 2 Pd.s Trøje, hvoraf følger, at Landmændene ligge inde med største Delen af sine Beholdninger, uden Udsigt til Afsætning. Regnes der værende i Behold 100.000 Pd. Vaaruld, hvilket er

Halvdelen mindre end den beregnede Uldafkastning af samtlige Landets Hjorder, og 30.000 Pd. Høstuld, hvilket ligeledes er ansat til det halve af det ansatte Kvantum, da bliver den samlede Beholdning c. 130.000 Pd., som man ikke for nogen rimelig Pris kan blive af med.

Der er Sandsynlighed for, at vor Uld kan blive Handelsvare i bearbejdet Tilstand, men viser den sig uafsættelig, da staaar atter den Udvej os aaben, at vi ombytter Faareracerne. Desuden maa her rimeligvis enten i det smaa eller store, oprettes Maskindrift for Tilvirkning af Ulden, eftersom Haandarbejdet næppe i Længden vil kunne betale sig. At man dertil mere end sket er maa tage Hensyn til Efterspørgslen efter de begærede Uldfabrikata, er en Selvfølge.

Bemærkes maa ligeledes selve Skindenes ringe Salgsevne. Efter at deres Anvendelse til Sæklæder helt eller delvis er ophørt, haves der et Overskud af Skind, som, om rationelle Garvningsmetoder vare bragte i Anvendelse, der maatte kunne skaffes lønnende Afsætning for.

Som Basis for vor Faareavls Fremme finder jeg:

- at her bør, paa et centralt beliggende Sted, opdrættes en Stamhjort Cheviot-Faar, muligvis Blackface-Faar, og
- at der istandbringes Eksport af levende Faar herfra til England.

Vort Faar er utvivlsomt for de nuværende færøske Faarebrug den mest passende Race, thi det færøske Faar er haardført og nøjsomt, med et sikkert Fodfæste, hvortil det paa gode Havnegange opnaar en efter Størrelsen nok saa anseelig Slagtevægt. Og dog formener jeg, at skal vi indføre en nævneværdig Forbedring af vor samlede Faareavl, da vil vi ikke staa os ved at arbejde med vore egne Faar. Herfra undtager jeg dog den Omstændighed, at hvis der kunde vindes Marked for visse naturfarvede, sorte, mørkebrune eller graa Skind, da vilde det paa særlige Steder være paa sin Plads, om man der som Specialitet beskæftigede sig med Faareavl næsten udelukkende for Skindenes Skyld. Bortset herfra er det os altsaa om at gøre, at kunne producere Faar til Udførsel og som saadanne egner de færøske Faar efter min Mening sig ikke. Selv med meget Arbejde vil jeg antage, at vor Landrace ikke i nogen nær Fremtid kan kunne bibringes de Egenskaber, som man forlanger af et godt Eksportdyr: Stor

Slagtevægt, hurtig Fedeeyne, jævn god Uld og et marmoreret Kød.

Skal vi ombytte vor Faarerace, maa det være med en, som er skikket for vore stedlige Forhold og som falder i Eng-lændernes Smag. Det skulde ikke fejle meget om den Race, som omtrent udelukkende har fortrængt den oprindelige Landrace i Vestnorge, Cheviot-Racen, ligeledes vilde vise sig bedst egnet for os.

Hurtigt og sikkert kan man ikke for-skatte vort Land denne nye Race, uden ved Oprettelsen af en Stamhjord, hvorfra alle Faareejere for en rimelig Pris kan blive forsynede med Avlsdyr. De nærmere Oplysninger baade vedrørende Stamdyrenes Indkøb, som ogsaa hvad Anlægget og selve Driften af Schæferiet angaar, var det, jeg paa min paatænkte Udenlandsrejse særlig vilde indhente.

Min Rejsses Plan vil blive omtrent denne:

Med Dampskib tages i Maj Maaned over til Stavanger, hvor stedlige Oplysninger, vedrørende Eksporten, menes at kunne erholdes fra Hr. Konsul Watne og Hr. Statsagronom, Husdyravlsbestyrer St. Stenersen. Fra Stavanger besøges Stam-hjorderne paa Hodne og Ulsten, hvorefter jeg, ved en Rejse nordover Kysten vil gøre Ophold, hvor jeg efter sagkyndiges Mening kan faa Oplysninger af Interesse. Derefter gøres et længere Ophold hos Hr. Forpagter Schumann paa Øen Hovden. I eller om-kring Ålsund vilde jeg søge at formaa et stedligt Handelsfirma, der har Forretninger paa Lofoten, at overtage til Forhandling grovere færøske Uldvarer. Under mit sidste Ophold i Norge var Detailprisen for færøske Trøjer 5 à 6 Kr. pr. Stk. i Udsalg paa Oplandene. Man kunde da have Grund til at formode, at naar vore Uldvarer saavidt muligt direkte oversendes Forhandlerne, der da kunde opnaa an-tagelige Priser. Det er dog ikke usand-synligt, at det vil vise sig, at medmindre vore Varer kan frembringes fabriksmæssigt, vil Omsætningen ikke bringe betydeligt Overskud, og skal det da være mit For-maal dels at blive bekendt med de mindste i Gang værende Anlæg af den Slags, dels ogsaa at faa at vide Anlægsomkostningerne for et større Spinderi. Selv om vi fabriks-mæssigt kun producerede saa meget Klæde, som forbruges her i Landet, var jo meget vundet.

Panterø-Faarestammen ved Trondhjem vilde jeg ogsaa gerne tage i Øjesyn, da jeg specielt er blevet opfordret dertil af Docent i Husdyrbrug ved den højere Land-

brugsskole Hr. O. Thesen. Under min Rejse agtede jeg ligeledes at skaffe mig mere specielle Oplysninger om den norske Sæterdrift, der, modereret efter vore Forhold, mulig vil have en Fremtid for sig her, idet man hos os ligesom i Norge maatte kunne anlægge smaa Sætermejerier, hvor Mælken fra Bygdens samlede Lfjord behandles af en Møjske med Tilhjælp efter Omstændighederne. I Kristiania vilde jeg gøre et kort Ophold hos Pro-fessor Dr. N. Wille, der velvillig har tilbudt mig Vejledning ved Udførelsen af visse videnskabelige Eksperimenter, som der ikke gaves Lejlighed til at gøre sig bekendt med ude paa Ås.

Fra Kristiania havde jeg om muligt tænkt at komme over til Danmark for at undersøge Landbrugsskoleforholdene dér. Detaillerne ved de norske Landbrugsskolars Virksomhed kender jeg; dette kan jeg der-imod ikke sige om de danskes, og jeg føler det som en Mangel, at jeg ikke ogsaa har set personlig, hvorledes disse sidste arbejde. Det formenes, at jeg dernede, ved baade at faa Oplysning om den Kund-skabsfylde, Eleverne dersteds udrustes med, som og Læretiden og Læremaaden, Sam-lingernes Indretning m. m., derved vil kunne sammenholde Landbrugsforholdene i Dan-mark og Norge og saaledes faa et mere overskueligt Blik for den hervarende Lære-anstalts Ordning efterhvert som Elev-antallet stiger.

Foruden hvad ovenfor er nævnt, vil jeg ogsaa, om Lejlighed gives, søge nærmere Underretning om de norske Mejeriers Drifts-forhold, Vejvæsenet og Frøavlens i det trondhjemske.

At det desuden førend alle Forhold vedrørende vor Faareavls Udvikling ere undersøgte vil være nødvendigt ogsaa i England at efterforske Begær, Markeds-priser, Afsætningsforhold m. m., maa man nærmest antage. Jeg tillader mig dog blot at fremkomme med Hentydninger.

Allerærbødigst

J. Patursson,

Kirkebø, den 25de Oktbr. 1894.

Efter Opfordring undlader jeg herved ikke at afgive Erklæring over et Andra-gende fra J. Patursson, Kirkebø, om en Understøttelse til at foretage en Udenlands-

rejse, navnlig for at sætte sig ind i Faareavl og Faareeksport i Norge.

For Tiden at danne sig et bestemt Skøn om, hvorvidt Afskibning af Faar til England i merkantil Henseende har nogen stor Fremtid for sig, turde være forhastet. Dog kan man sige paa Forhaand, at de naturlige Betingelser ere til Stede ved en lønnende Eksport. Med et hurtiggaaende Dampskib kan Vejen til Aberdeen, som er en af de vigtigste Slagtepladser til Forsyning af Londons Marked, tilbagelægges paa lidt over et Døgn. Ved en rationel Drift kunde der aarlig eksporteres langt større Kødvægt end der nu produceres i det hele taget. Blandt Hindringerne for en Eksport maa mærkes de mangelfulde Samfærdselsmidler mellem Øerne indbyrdes og paa vedkommende udenlandske Havne. Hovedhindringen ligger dog i Faarenes for det engelske Marked uhrugelige Kvalitet. Som Følge af den knappe Vinternæring kunne vore Faar vel blive fede, men aldrig kødfulde. Den udenpaa et sparsomt Muskelvæv liggende Fedme er et Race-træk, som først længere Tids hensigtsmæssig Avl og Pleje formaa at forandre i ønskelig Grad. Ved Indførsel af og Krydsning med passende Faareracer samtidig med en forbedret Pleje kunde der paa forholdsvis kort Tid opnaas en sælgelig Vare; men for at anspore Jordbrugerne til at indføre de nødvendige Forbedringer vil det være af stor Vigtighed, at faa Faareeksport i Gang, da der næppe kan tænkes nogen Spore i saa Henseende i de For- dringer, som det stedlige Marked stiller.

Af ovennævnte Grunde synes det som en Undersøgelse, som den af Andrageren paatænkt, kan have ikke ringe Betydning for vort Landbrug, hvorfor de nødvendige Udgifter maa anses for ringe i Forhold til Sagens Betydning og det selv om der ikke skulde opnaas saa store Resultater, som af Andrageren forudsat.

Thorshavn, den 27de Oktbr. 1894.

R. C. Effersø.

Ved Sagens 1ste Behandling, den 31te Juli, vedtoges, efter Forslag af Bærentsen, at det Udvalg, til hvilket Sagen blev at henvise, skulde bestaa af 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Andersen, Bærentsen, O. Jacobsen, J. Poulsen og Hentze.

Den 19de August fremlagdes saalydende Fler- og Mindretalsbetænkning:

Flertalsbetænkning.

Til nærværende Udvalgs Behandling er overgivet Andragende af 25de Oktbr. f. A. fra Kongsholde Johs. Patursson paa Kirkebø om at erholde en Statsunderstøttelse af 500 Kroner til en Udenlandsrejse paa hvilken han særlig vil undersøge Faareavlen og Faareudførslen i det vestlige Norge, idet Justitsministeriet ved Skrivelse af 5te f. M., hvoraf Afskrift vedlægges, har begæret Lagtingets Udtalelse om, hvorvidt en saadan Rejse vilde kunne faa Betydning for det færøske Faarebrug.

Andrageren har i sin Ansøgning berørt mange forskellige Forhold, vedrørende det færøske Landbrug, hvor han mener, at Forbedringer skulle gøres og nye Veje for Udaytning af Øernes Frembringelse aabnes, og det maa af alle erkendes, at hvis de Opgaver, som Andrageren i sin Henvendelse til Justitsministeriet har sat sig som Maal for sin Rejse til Udlandet, kunde løses af ham endog kun tilnærmelsesvis, vilde det ansøgte Beløb være vel anvendt.

Straks ved Begyndelsen af Udvalgets Arbejde viste der sig i Udvalget en Dissens mellem dets 5 Medlemmer. Medens 2de af dem, Hentze og Poulsen, mente, at det ansøgte Beløb var saa ringe, at der kunde være Anledning til at anbefale Andragendet til Bevilling, mente Udvalgets Flertal, Andersen, Bærentsen og Jacobsen, at naar Betimeligheden og Nyttens af Andragerens Studierejse ikke laa klart for, maatte Flertallet nære Betænkkelighed ved at anbefale, at der af Statskassen afholdtes en Udgift, som det paa Forhaand var givet, at Lagtinget ikke vilde deltage i med noget Beløb, og med Hensyn til Betimeligheden og Nyttens kunde i hvert Fald Flertallet ikke andet end nære Betænkkelighed.

Udvalget har derfor delt sig i et Flertal paa 3 Medlemmer og et Mindretal paa 2 Medlemmer, og det er paa Flertallets Vegne, at nærværende Betænkning afgives:

For at Lagtinget kan skønne over, hvor vide Felter den Undersøgelse, Andrageren vil anstille, strækker sig, skal her kortelig gennemgaaes den i Andragendet for Studierejsen lagte Plan. Undersøgelsen vil der- efter omfatte:

- 1) i Stavanger, Faareudførslen derfra;
- 2) paa Hodne, Utsten, Hovden, Panterø og flere andre Steder paa Norges

Vestkyst. Nord paa Besøg ved de derværende Stamhjorder af Faar og Indhentelse af Oplysninger af Interesse;

- 3) i eller om Aalesund fremtidig Handelsforbindelse med et stedligt Handelsfirma, der vil overtage til Forhandling ved Lofoten grovere færøske Uldvarer i saa vidt muligt direkte Import;
- 4) mindre og større Uldspinderier samt Anlægsomkostningerne ved et større Spinderi,
- 5) den norske Sæterdrift, da Sæterhytter og Jenter m. m. menes at kunne akkomoderes her paa Øerne,
- 6) de norske Mejeriforhold,
- 7) Vejvæsenet,
- 8) Frøavl i det trondhjemske,
- 9) Ophold i Kristiania for at erholde Vejledning ved Udførelsen af visse videnskabelige Eksperimenter,
- 10) i Danmark, Undervisningsstoffet, Læretiden, Læremaaden, Samlingernes Indretning m. m. ved Landbrugsskolerne.

I Forbindelse hermed bemærker Andrageren, at forinden alle Forhold, vedrørende den færøske Faareavls Udvikling, kan siges at være undersøgte, vil det være nødvendigt i England at efterforske Begær, Markedspriser, Afsætningsforhold m. v. hvad der altsaa vil nødvendiggøre en Undersøgelsesrejse til England.

For med Udbytte at kunne undersøge alle de Forhold, som i Andragendet ere antydede at ville blive undersøgte, maatte Andrageren være i Besiddelse af en langt videre gaaende Uddannelse end den, han ved et Ophold af et Par Aar paa en norsk Landbrugsskole kan have erhvervet sig, og af en Alsidighed, som det trostigt kan siges om ham, at han ikke kan være i Besiddelse af.

Det vilde føre for vidt udførlig at gennemgaa alt, hvad der i Andragendet er peget paa. Udvalget skal indskrænke sig til kortelig at antyde saadanne Forhold, som Andrageren efter sin Rejseplan vilde undersøge, men hvor det enten vil skorte ham paa tilstrækkelig Sagkundskab, eller hvor Undersøgelsen vil have ingen eller ringe Interesse for det færøske Landbrug efter det Standpunkt, som det for Tiden staar paa, eller hvor det vil skorte paa begge Dele.

Der skal saaledes nævnes:

Knytning af Handelsforbindelse med Lofoten i færøsk Uldgods:

En saadan er forsøgt af Handelsmænd; men paa Grund af den ringe Kvalitet af de færøske Trøjer og deres slette Udseende

i Sammenligning med maskinvirkede engelske Trøjer, kan kun smaa Partier, 3 à 400 Stykker, være sælgelige. Forbindelse mellem Færøerne og Lofoten i Uldgods ved direkte Import vil selvfølgelig være irrealisabel, thi fra Lofoten kan der ikke tilføres Færøerne andre Produkter end dem, Øerne selv frembringe.

Undersøgelse af Uldspinderier og Anlægsomkostningerne for større Uldspinderier:

Sagkyndiges Opmærksomhed har været henvendt herpaa, og en Undersøgelse er anstillet, men den færøske Uld holdes af Producenterne i saa høj en Pris, at Fabrikkerne ikke kunne købe den, endsige at nogen med de nuværende Uldpriser vilde anlægge et større Spinderi her. Smaaspinderier i Forbindelse med smaa Kartemaskiner findes ikke, der eksisterer kun store komplicerede Maskiner, ved hvis Drift særlige Maskinrum og sagkyndigt Tilsyn udkræves. Saafremt mindre Maskiner til Spinding og Kartning til en Værdi af 4 à 500 Kr. eksisterede, vilde de alt have været i Virksomhed.

Videnskabelige Eksperimenter og Besøg ved de danske Landbrugsskoler:

Det færøske Landbrug staar paa et saadant Trin, at den Udvikling, der skal kunne ventes i dette, maa ske ad rent praktisk Vej, ved at det ses, hvorledes Driften foregaar, og Øjnene aabnes for at den kan betale sig. Den videnskabelige Side af en færøsk Landbrugsskole maa saa vidt mulig forbeholdes en senere Tid.

Vejvæsenet,

Frøavl i det trondhjemske,

Sæterdriften,

de norske Mejeriforhold,

ere Omraader, hvor det maa antages, at Andrageren under sine Ophold i Norge har erhvervet sig tilstrækkelig Indsigt til at han vilde kunne anvende af hvad han har læst, det, der maatte have Brug for her paa Forsøgsgaarden.

Undersøgelse af Faareudførslen fra Stavanger vilde ikke være tilstrækkelig Anledning til en Studierejse. Udførselsforholdene fra Island synes mere beslægtede, men ere antagelig ret vel kendte ogsaa for Folk her paa Øerne. I hvert Fald maa Forholdene ved Faareudførslen være Andrageren vel bekendte, da han i en Henvendelse af 14de Maj d. A. til Amtet om Aabning af Indførsel til England erklærer, at Faareudførsel herfra vil finde Sted fra ham om muligt i Høst. Tilbage staar: Besøg ved Stamhjorderne for-

skellige Steder i Norge og Under-søgelse af den norske Faarerace, der hedst egner sig til Indførelse her paa Øerne.

Med Hensyn hertil udtaler Andrageren imidlertid paa flere Steder i Andragendet, at Chewioth-Faaret bør indføres, saa at han alt synes at være klar herover. Denne Udtalelse tillægges der saa meget mere Vægt, som Andrageren alt i en Ansøgning af 22de August 1892 til Lagtinget om Oprettelse af en Forsøgsgaard i Kirkebø har været af denne Anskuelse og altsaa i de forløbne Aar, da han formentlig efter sin Forpligt af 20de April 1893 Post 8 har anvendt dette Dyr til Krydsning med Gaardens Faarestamme, ikke er bleven rokket i sin Dom om Chewioth-Faaret.

Forsøg med andre Faareracer end den færøske Landrace ere gjorte af forskellige Bønder, men den gamle Landrace er foretrukket.

Nye Faareracer vilde formentlig nok kunne indføres her og i Tidens Løb akklimatiseres, men skal det være en større, mere kødfuld Race, hvad det naturligvis bør være, kræver den Vinterfodring i Hus og er om Sommeren mere fodertærende end vor nuværende Faarerace. Skal det samme Antal Faar som nu, men af en større Race vinterfodres og sommergræsses, udkræves der Opdyrkning af Haugen til Frembringelse af Græs og Hø. Men alt nu klage Bønderne over Mangel paa tilstrækkelig Arbejdskraft, saa Arbejdskraften vil ved Opdyrkningen paa Gaarden blive endnu mere søgt, men lige saa forguves som nu; Fiskeri fra Baad og Skib giver mere af sig og vil blive foretrukket, saa at Landbruget den største Del af Aaret vil savne den kraftigste Befolkningsflaender.

I Forbindelse hermed skal den Bemærkning ikke tilbageholdes, at Tilbøjelighed til at sætte Kapital i det færøske Landbrug ikke synes at være til Stede hos Flertallet af dets Brugere. Landbruget er her som andet Steds ikke meget rentabelt, og det, der kan lægges til Side fra Landbrug og Fiskeri, anvendes saa godt som ikke paa Udvikling af Landbruget, men anbringes til Forrentning à 6 pCt. i Handelsforretningerne, i det mere rentable Skibsfiskeri, eller ogsaa, hvad der er meget jævnlgt, driver Storbonden her paa Øerne Handelsforretning med Fisketilvirken, der optager hans Tid og Arbejde.

Nogen stor almindelig Tilbøjelighed til at forsøge en ny Faarerace i Forbindelse med det deraf flydende Udlæg af Penge,

dels til Anskaffelse af Tillægsdyr, dels til Opdyrkning, vil der næppe vise sig, selv om Andrageren skulde indføre eller mulig har indført Faar af den af ham anbefalede Chewioth-Race. Andrageren vil have en Del let og overkommelig og vederlagsfri Arbejdskraft i Eleverne paa hans Landbrugsskole, men andre Steder vil en saadan savnes.

Omkostningerne ved Anskaffelsen af nogle af de anbefalede Chewioth-Faar ville jo ikke være store, — Andrageren er jo desuden pligtig til at anskaffe dem —, og gennem de Forbindelser i Norge, Andrageren har, vil han nok kunne sikre sig første Sort. Skulde de Forbindelser, han har, efter hans Skøn ikke være tilstrækkelig betryggende i saa Henseende, vil han formentlig gennem det danske Landhusholdningsselskab, efter at dette har sat sig i Forbindelse med det norske Landhusholdningsselskab, kunne faa behørig Anvisning.

Andrageren fremhæver sin Under-søgelsesrejses Betydning for Faareudførslen, da vor nuværende Faarerace efter hans Mening aldeles ikke egner sig til Eksport, men i en Henvendelse til Amtet af 11de Maj d. A. angaaende Aabning af Indførsel til England, har han i dette Punkt saa godt som ændret sin Anskuelse; han vil der, som ovenfor nævnt, om muligt straks paabegynde Faareudførsel, og Landbrugskonsulent Effersø er i en Erklæring af 18de Maj d. A. i samme Sag enig med ham i det ønskelige i, at Faareudførsel alt i indeværende Aar kan finde Sted. Her skal ogsaa nævnes, at Landbrugskonsulenten i en Erklæring af 24de Maj 1892 angaaende Forsøgsgaarden i Kirkebø stiller sig meget kølig overfor det af Johs. Patursson saa stærkt anbefalede Chewioth-Faar (»det er meget tvivlsomt, om Chewioth-Faaret i den nærmeste Fremtid vil øve nogen overvejende gavnlig Indflydelse paa det færøske Faarebrug i sin Helhed.«)

Naar imidlertid Statens Landbrugskonsulent og Lederen af Statens Forsøgsgaard og den færøske Landbrugsskole, der jo maa anses for de mest sagkyndige Autoriteter paa det færøske Landbrugs Omraade, holde for, at vor nuværende Landrace er saa tjenlig for det engelske Markeds Begær, at Udførsel af den med Fordel straks kan finde Sted, vilde det efter Flertallets Mening være tidsnok, naar det viste sig, at denne de sagkyndiges Anskuelse ikke var tilstrækkelig begrundet, at der først da fra Statens Side anvendtes Bekostninger paa Indførsel hertil Øerne af en ny Faarerace, der stiller Fordringer

i Retning af Kapital og Arbejdskraft, som sikkert for Tiden ikke ville blive opfyldte, fordi haade Evne og Vilje nu mangler dertil. Viser det sig, at de 2de Agronomers Formening om, at Betingelserne for en Faareudførsel herfra til England ere til Stede, holder Stik, men at de tage fejl i, at det engelske Markeds Begær fuldt ud kan tilfredsstilles ved Import af Faar af vor nuværende Landrace, idet det engelske Marked stiller andre Fordringer med Hensyn til Kød end der for Tiden herfra kan tilfredsstilles, men at Faarebrugerne af Hensyn til en Udførsel kunne se deres Fordel ved at indføre Forandringer i Faareracen, da vil der heri kunne ligge en Spore for det færøske Landbrug til i Jord og Besætning at lægge den Kapital og det Arbejde, som for Tiden holdes tilbage til Brug i andre Erhvervsgrene.

Det vil ikke her kunne indvendes, at Flertallet vil have, at de færøske Landbrugere først gennem Tab ved Faareudførsel skulle høste Erfaring, thi Forholdet er jo det, at de 2 eneste sagkyndige og andre formene, at Udførsel med Fordel alt kan begynde til Høst med den nuværende Landrace.

Sluttelig skal Opmærksomheden henledes paa, at Andrageren er Leder af Statens Forsøgsgaard og eneste Lærer ved Landbrugsskolen. Hans Studierejse vil jo strække sig over flere Maanedre, og i den Tid vilde Forsøgsgaarden være uden Leder og Eleverne uden Lærer. Paa det Standpunkt, saa vel Kirkebøgaard, der overtoges for et Par Aar siden i meget forsømt Stand, selvfølgelig endnu maa staa, til Trods for det Arbejde og den Kapital, Andrageren ved Statens Hjælp er bleven i Stand til at kunne anvende paa den, som og Skolen, der selvfølgelig i et saa kort Tidsrum knap kan være ude over Børnesygdommene, vil det sikkert være betænkeligt, at lade Gaard og Skole være uden Leder og Lærer for et halvt Aar, til et indgaaende Kendskab vilde næppe kunne erhverves paa kortere Tid.

I Følge heraf mener Udvalgets Flertal — under Hensyn dels til det tvivlsomme Udbytte, som det færøske Landbrug vilde kunne forvente af den paatænkte Undersøgelsesrejse, dels til, at Andragerens Fraværelse fra Forsøgsgaarden og Landbrugsskolen vilde være uheldig — at burde foreslaa Tinget til Vedtagelse:

at den af Kongsbonde J. Patursson paa Kirkebø af Statskassen ansøgte Understøttelse, stor 500 Kroner, til en Under-

søgelsesrejse i Norge og Danmark, nægtes Anbefaling.

Udvalget angaaende en ansøgt Rejsunderstøttelse til Fremme for det færøske Faarebrug m.v., den 16de August 1895.

N. Andersen,
Ordfører.

E. D. Bærentsen.

O. Jacobsen.

Mindretalsbetænkning.

Undertegnede Mindretal i Sagen angaaende Andragende fra J. Patursson af Kirkebø om en Understøttelse paa 500 Kr. til at anstille Undersøgelser i Norge angaaende Faareavl m. v. skal tillade sig følgende Bemærkninger:

Naar der i Flertallets Betænkning tillægges Mindretallet en Mening som at det ansøgte Beløb var saa ringe, at der kunde være Anledning til at anbefale Andragendet til Bevilling, maa dette boro paa en Misforstaaelse. Mindretallet har, da Talen var om, hvorvidt man vilde bevilge en saadan Understøttelse af de under Tinget sorterende Kasser, ment, at i Forhold til de Midler, Lagtinget har til sin Raadighed, var Beløbet saa stort, at man alene af økonomiske Grunde kunde nære Betæneligheder ved at bevilge det; hvorimod 500 Kr. af Statskassens Udgifter, saa vel i Almindelighed, som særlig til lignende Øjemed, er et saa forsvindende lille Beløb, at der ikke kan være Tale om økonomiske Betæneligheder. Spørgsmaalet bliver saa blot, om Bevillingen kan antages at medføre saa megen Nytte, at den af Hensyn dertil bør anbefales.

Man er med Flertallet enig i, at Forbedringerne i vort Landbrug maa indføres ad praktisk Vej; men for at dette kan ske, maa der gøres Forsøg, hvilke ikke efter nogen betydelig Maalestok kunne ventes udførte uden paa Forsøgsgaarden. Det er jo saa, at ethvert Forsøg kan mislykkes, enten fordi det udføres paa Omraader, som slet ikke passe til Forholdene, eller fordi de udføres paa en uheldig Maade. Herved fremkaldes det Tab, som Folk i Almindelighed hverken kunne forudsættes at have Lyst eller Evne til ofte at udsætte sig for. Med Bestyreren af Forsøgsgaarden er Forholdet et andet. Han er forpligtet (ligesom han ogsaa viser sig at have Lyst)

til at anstille Forsøg, og han er ved Stats-tilskud sat i Stand til, indenfor visse Grænser, at bære de heraf følgende Tab. Det er imidlertid af overordentlig Betydning, at disse Forsøg udføres med al fornøden Sagskundskab og Omhu, hvorfor Forsøgslederen aldrig kan blive for vel udrustet med Kundskaber eller Erfaringer. En Forsøgsleder paa Færgerne er særlig uholdig stillet, thi medens hans Kaldsføller andre Steder personlig kunne faa Lejlighed til at drage Nytte af hverandres Erfaring, er han henvist til at søge Oplysning i Skrifter og det om Forsøg, der ofte ere udførte under andre Naturforhold.

Ved en Skrivelse af 22de August 1892 til det Jagtingsudvalg, der behandlede Sagen om Oprettelse af en Forsøgs- og Mønstergaard, har Andrageren forpligtet sig til at forædle Gaardens Faarebesætning ved Anvendelse af Vædere af en hensigtsmæssig fremmed Race til Krydsning med den paa Gaarden værende Hjord; og nævner han her Chewioth-Racen, som han anser for den mest hensigtsvarende; medens Landbrugskonsulenten (i Skrivelse til det nævnte Udvalg af 24de August 1892) finder det meget tvivlsomt, om denne Race i den nærmeste Fremtid vil øve nogen gavnlig Indflydelse paa det færøske Faarebrug i sin Helhed, men dog finder den at være paa sin Plads ved et Mønsterbrug.

For med Fordel at kunne benytte denne Race maatte der formentlig gaas over til Staldfodring om Vinteren, hvilket Konsulenten vel har ventet i den første Tid kun kan blive gjort ved Mønsterbruget.

Det er formentlig den samme Tanke, der nu agtes realiseret efter en større Maalestok ved Oprettelsen af en Stambjord, der skal holdes i Hus om Vinteren, hvorfor et saadant, der anslaaes at rumme c. 120 Faar, nu er under Opførelse i Kirkebøhaugen; og det er bl. a. i den Anledning at Andrageren vil rejse til Norge for at søge nærmere Oplysninger baade vedrørende Stamdýrenes Indkøb, Anlægget og selve Driften af Schæferiet. Mindretallet mener nu, at dette er tilstrækkelig Grund til at anbefale Andragendet. Sæt, at denne Faarerace med Fordel vilde kunne erstatte vor nuværende, men at Forsøget ved en paa Ukendskab begrundet lille Fejl i Behandlingsmaaden mislykkes, saa vil der herved være unddraget vore Faarebrugere en betydelig årlig Indtægt. Vel vil der ad skriftlig Vej kunne faas en Del Oplysninger om Indkøb af Stamdýr og Indretning af Faarehuse, men man maa dog formode, at de faas fyldigere ved en Under-

søgelse paa Stedet, og saa de mange andre Spørgsmaal, der staa i Forbindelse hermed, navnlig i den første Tid, inden Dyrene ere akklimatiserede; deres Fodring og Pasning, hvilke Sygdomme de under forskellige klimatiske Forhold mest ere udsatte for; hvorledes disse undgaas eller modarbejdes o. s. v., er noget, som bedst kan opklares ved Selvsyn og Samtale med erfarne Faarebrugere.

Om Faareeksport til England vil der vel ogsaa kunne faas en Del Oplysninger i Norge, især for saa vidt de der brugelige Faareracer angaar, og mulig kunde en Rejse til Storbritannien, som af Andrageren antydtes, ogsaa senere være paa sin Plads. Foreløbig kan der dog kun være Tale om Udførsel af vor egen Race og i den Henseende kunde der, som af Flertallet berørt, nok faas Oplysninger fra Island. Man skal i denne Forbindelse tillade sig nogle Bemærkninger om Udførsel. Det ser unægtelig ud som en Modsigelse, naar Andrageren saa vel som Landbrugskonsulenten baade i denne Sag og i en anden, Tinget i Aar forelagt Sag, paa den ene Side hævde, at vor nuværende Race ikke egner sig til Udførsel, og saa paa den anden Side ønske straks at kunne paabegynde Udførslen af vor gamle Race; denne Selvmodsigelse er formentlig dog kun tilsyneladende. Skal der lægges Vægt paa at opdrætte til Udførsel, maa der indføres en særlig dertil egnet Race; men derfor kan der dog straks gøres Forsøg med vor nuværende Race og mulig opnaas Priser, der svare til, hvad der bydes her paa Øerne, hvorved der ogsaa vilde blive mere Plads — og som Følge deraf højere Priser — paa det herværende Marked, der, efter Andragerens Mening, ellers bliver overfyldt.

Man er med Flertallet enig i, at Andrageren ikke grundig vil kunne sætte sig ind i alle de mange Forhold, han nævner i Andragendet, men dette kan heller ikke være Meningen. Han anfører selv Under-søgelse af Faarebruget som Hovedøjemedet ved Rejsen, det andet tages formentlig kun med i det Omfang, Tiden og Omstændighederne tillade; man kan da heller ikke skønne andet, end at han som Mejeribestyrer kan have Gavn af at besøge Mejerier, og at han som Skolebestyrer ønsker at gøre sig bekendt med andre lignende Skoler, er meget naturligt, selv om der ikke i den herværende Landbrugsskole kan have Brug for alt, hvad der læres i de større Skoler i Norge og Danmark.

Selvfølgelig var det bedst, om man ogsaa her kunde komme til en Arbejdets

Deling, saa at én særlig befattede sig med Faarerøgt, én med Mejeri, én med Undervisning o. s. v., men indtil dette kan ske, er det godt om nogen vil søge Oplysning om og anvende sine Kræfter paa saa mange Omraader, som han kan overkomme.

Man kan nu sige, at Andrageren som Lærer og Forsøgsleder allerede burde kende disse Forhold, som han nu vil undersøge, men som bekendt giver Staten aarlig betydelige Understøttelser til Kægmand, for at de videre kunne uddanne sig i en eller anden Retning. At Landbruget i det øvrige Rige er saa vidt fremme som det er, skyldes for en stor Del, at man der har haft gode Ledere, der med Statsunderstøttelse have rejst om for at undersøge baade det ene og det andet; og det er ikke smaa Summer, Staten har ofret hertil.

Paa lignende Maade maa der ogsaa gaas frem med det færøske Landbrug. Begyndelsen er gjort ved Oprettelsen af en Forsøgsgaard, men som det under Behandlingen af den Sag i Lagtinget blev fremhævet, er dette alene ikke nok. Der maa bygges videre paa samme Grundlag bl. a. ogsaa ved Pengebevillinger.

At Andrageren sørger for, at Forsøgsgaarden og Landbrugsskolen, hvis Eleverantal ikke er ret stort, ikke ville lide under hans Fraværelse, betragtes som en Selvfølge.

I Henhold til det anførte tillader Mindretallet sig at foreslaa:

at Tinget anbefaler det af J. Patursson af Kirkebø til Justitsministeriet indgivne Andragende om en Rejseunderstøttelse paa 500 Kr.

Thorshavn, den 19de August 1895.

J. Poulsen,

J. M. Hentze.

Den 21de August foretoges Sagens 2den Behandling. Efter stedfunden Diskussion overgik Sagen til 3dje Behandling.

Mellens 2den og 3dje Behandling fremkom et saalydende motiveret Andringsforslag fra Schrøter til Mindretallets Forslag:

Ved Bedømmelsen af, hvorvidt Tinget bør tilraade Justitsministeriet at foranledige, at den omhandlede Bevilling ydes, maa man bl. a. opkaste Spørgsmaalet om, hvorledes Andrageren har løst den Opgave, som Staten paa Lagtingets Anbefaling be-

troede ham for 2½ Aar siden. Ligesom i de 2 nærmest foregaaende Aar har jeg ogsaa i Aar ved at opholde mig paa Gaarden flere Dage i Lagtingstiden, overbevist mig om, at han hidtil har udført de Forpligtelser, som han har paataget sig, særdeles tilfredsstillende.

I Følge Lagtingsberetningen om Oprettelse af en Forsøgs- og Mønstergaard i Kirkebø 1892 Side 11 og 12, jfr. Side 25, har Andrageren paataget sig:

1. at opføre et Mejeri forsynet med Centrifuge. Dette er i rette Tid sket; Mejeriet med Inventarium kostede 850 Kr.
2. at anskaffe og holde ved lige Gaardens Avlsredskaber af Værdi c. 1000 Kr. Dette er sket og desuden har Andrageren anskaffet Redskaber for c. 400 Kr., nemlig:

1 Slaamaskine	255 Kr.
1 Turnips-Saamaskine	55 —
1 Harve	30 —
1 Plov	25 —
div. Landbrugsredskaber for . c. 35 —	

400 Kr.

3. at modtage et begrænset Antal mandlige Elever og undervise dem saa vel i teoretisk som i praktisk Jordbrugsdrift og give dem teoretisk Undervisning i 200 Timer aarlig for saa vidt Eleverantallet er 4 eller derover, og hvis det er under 4, 60 Timer for hver Elev. Jeg har bragt i Erfaring, bl. a. ved at tale med nogle af Eleverne under fire Øjne, følgende:

Det første Aar var der kun 1 Elev paa Gaarden. Andrageren underviste ham i c. 260 Timer i Stedet for 60. I Aar er Undervisningen givet med 318 Timer foruden 29 Timer i almindelige Skolefag (Læsning, Regning og Skrivning). Undervisningen er som oftest givet paa Skoledage med 1 Morgentime og 3 Aftentimer. Desuden er der oplært 4 Mejersker paa Gaarden, af hvilke den ene leder et lille Mejeri med Centrifuge i Kalbak.

4. at ryddeliggøre til Plovkultur, og hvor fornødent gøres, dræne 1 Td. Land aarlig af Gaardens Indmark. I Stedet for 2 Tdr. Land har Andrageren i de sidste 2 Aar opryddet til Plovkultur og delvis drænet c. 6 Tdr. Land.
5. at anstille Forsøg med forskellige Plantevækster. Dette er aarlig sket,

men navnlig er et meget interessant Forsøg i saa Henseende gjort i Sommer, idet et lille Stykke Jord c. 900 Fod over Havets Overflade eller saa højt oppe i Kirkebøghaven, som der findes Grønsvær, er indhegnet og der gjort Forsøg med Plantning af Kartofler, Turnips, Havre og færske Korn; derved har man indvundet den Erfaring, at Havre, Turnips og Kartofler kan dyrkes, i ethvert Fald i gode Aar, saa højt til Fjælds. Den lille Plot Jord paa Fjældet er at se som en Oase i Ørkenen.

6. at pløje og besaa mindst 2 Tdr. Land aarlig. I 1893 var der pløjet og besaaet c. 4 Tdr. Land, nemlig med Roer lidt over $\frac{1}{2}$ Td. Land og med Korn noget over 3 Tdr. Land (jfr. Tilsynskommissionens Indberetning til Amtet af 31te Maj 1893), samt c. $\frac{1}{2}$ Td. Land Kartoffelmark. I 1894 blev der efter mit Skøn ligeledes pløjet og besaaet 4 og i Aar 5 Tdr. Land, derunder indbefattet Kartoffelmarkene, hvorhos det besaaede er holdt i forsvarlig Kultur.
7. vedrørende Hesteracens Forbedring er bleven overholdt.
8. a) at søge at forædle Gaardens Faarebesætning ved Anvendelse af Vædere af fremmed Race til Krydsning. Dette har ikke kunnet gennemføres paa Grund af det indtil for faa Maaneder siden bestaaende Indførselsforbud, men vil blive paabegyndt til Efteraaret.
- b) at give Faarene hensigtsmæssige Både — 2 Gange aarlig — er blevet gennemført.
- c) inden Udløbet af 3 Aar at indhegne et Haugestykke paa 1 Td. Lands Størrelse samt paa eller ved dette Stykke opføre et Hus, der om Sommeren skal give Rum til 8 à 10 St. Hornkvæg og om Vinteren indrettes for Opstaldning af c. 50 Faar. — Andrageren har under Opførelse en kombineret Faarestald, Kvægstald og Ladebygning, der opføres efter vedlagte Tegning, affattet af en af Gaardens Elever, (Gazet Petersen, (Bilag 1). Bygningen er beregnet paa at rumme 120 Faar til at staldfodre om Vinteren, og om Sommeren Gaardens Kvægbesætning. Der indføres Jærnrør som Vandledninger i den; den nærmer sig stærkt sin Fuldførelse og Ladebygningen er delvis taget i Brug. Uagtet det er

meget prisværdigt, hvad enkelte andre Bønder have gjort med Hensyn til Opførelse af Søjdehuse for at støtte Faarene under indtrædende Snevejr om Vinteren, kan det dog ingenlunde sættes i Klasse med den fornævnte Bygning, der koster Andrageren c. 900 Kr., og det maa dog siges, at han har faaet den opført meget billig.

Desuden er Gaardens Kvægbesætning ikke lidt forøget; for Tiden findes der 12 Malkekøer foruden Ungkvæg, hvorhos der er foretaget ret omfattende Reparationer ved Gaardens Bygninger. Endvidere har Andrageren under Opførelse en Glidebane af galvaniseret Jærntraad af et almindeligt Blyants Tykkelse, 2100 Alen lang, for derefter at lade den Tørv, han skal anvende til Brændsel, glide ned fra Fjældet til Gaarden, i Stedet for at hans Formænd med stort Besvær have maattet slæbe dem hjem paa deres Ryg. Jærntraaden koster 110 Kroner. I det hele taget har Andrageren anvendt hele det Beløb, som han i de forløbne 2 Aar har faaet fra Statskassen, paa at udvikle Driften paa Gaarden, for at den kan svare til Øjemedet, og desuden alt, hvad han af de af Gaarden indvundne Indtægter har kunnet afsø fra sit og sin Families Underhold.

Da et af Tingets Medlemmer ved Sagens 2den Behandling tillod sig at drage i Tvivl, hvorvidt mine Oplysninger vedrørende Driften paa Kirkebøgaardens vare paalidelige, saa vedlægges som Bilag 2 en Erklæring fra Landbrugskonsulenten desangaaende.

Den Maade, hvorpaa Andrageren hidtil har løst den til ham stillede Opgave, er den bedste anbefaling for at betro ham mere og ogsaa at tilraade, at hans Ansøgning om Rejseunderstøttelse bliver bevilget. Da imidlertid Forsøgsbruget i Kirkebø endnu er nyt, finder jeg det heldigere, om saa vel Rejsetilladelsen som Understøttelsen bliver udsat endnu i et Par Aar og at Andrageren i Mellemtiden bliver ved Gaarden og leder dens Drift, hvorfor jeg tillader mig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

Der tilføjes Mindretallets Indstillingspunkt:

»dog saaledes, at Understøttelsen først bliver givet og Rejsen foretaget i Aaret 1897.«

Den 23de August foretoges Sagens 3dje Behandling. Fra Bærentsen

fremskom følgende Forslag til Beslutning:

»At Tinget ikke foreløbig kan tiltræde Bevillingen af den ansøgte Rejseunderstøttelse, idet det kan befrygtes, at den udvidede Forpligtelse, han som Bestyrer af Forsøgsbruget derved paatager sig, vil komme til at virke forstyrrende paa Udviklingen af Forsøgs-gaardens Indengaardsbrug, der for Tiden er i ret lovende Fremgang, ligesom ogsaa en længere Fraværelse af Bestyreren vilde komme til at virke forstyrrende paa den af ham ledede Landbrugsskole.«

Efter at Schrøter havde taget sit Ændringsforslag tilbage til Fordel for Mindretallets Forslag og Flertallet havde taget sit Forslag tilbage til Fordel for Bærentsens Forslag til Beslutning, sattes sidstnævnte Forslag under Afstemning ved Navneopraab (i Følge Begæring af Schrøter, Petersen, Hentze og D. Niclasen) med følgende Udfald: Ja stemte: Joensen, Provsten, Andersen, O. Jacobsen, D. Niclasen, Bærentsen, M. Poulsen, P. Niclasen, Djurhuus og Formanden; nej stemte: J. Poulsen, Isaksen, Danielsen, Petersen, Chr. Jacobsen, Hentze, Müller og Schrøter, medens Olsen og Næs vare fraværende, og var Forslaget til Beslutning saaledes vedtaget med 10 St. mod 8, hvorved Mindretallets Forslag bortfaldt.

Den 2den Septembris oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Med det høje Ministeriums Skrivelse af 3te Juli d. A. er der forelagt Lagtinget en Ansøgning fra Kongsbonde J. Patirsson paa Kirkebø om en Rejseunderstøttelse til at undersøge Faareavl og Faareudførsel i det vestlige Norge m. m., og er Lagtingets Udtalelse begæret over, hvorvidt det ansøgte vil kunne faa nogen Betydning for det færøske Faarebrug.

Denne Sags Behandling har været

henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvis Betænkninger i Sagen — idet Udvalget delte sig i et Flertal, 3 Medlemmer, og et Mindretal, 2 Medlemmer, — tilligemed Ministeriets ommeldte Skrivelse i Afskrift og Ansøgningen samt 2de Erklæringer fra Landbrugskonsulent Riffersø af 27de Oktbr. f. A. og 30te Januar d. A. vedlægges under Bil. 1, 2, 3, 4 og 5 og 6. Medens Flertallets Forslag gik ud paa at nægte Andragendet anbefaling, foreslog Mindretallet at anbefale det.

Ved Sagens 3dje Behandling fremlagdes der af J. H. Schrøter et motiveret Ændringsforslag gaaende ud paa, at Understøttelsen først gives og Rejsen foretages i Aaret 1897, hvilket Ændringsforslag, bilagt med en Erklæring af 22de ds. fra Landbrugskonsulenten og et Rids til et Søjdehus, vedlægges under Bil. 7.

Samtidig fremskom E. D. Bærentsen med Forslag til Beslutning, Bil. 8, om, at Lagtinget foreløbig ikke kan tiltræde Bevillingen dels fordi det kan befrygtes, at den udvidede Forpligtelse, som Andrageren ved Bevillingens Meddelelse vilde paatage sig, vilde virke forstyrrende paa Forsøgs-gaardens Indengaardsbrug, der for Tiden er i ret lovende Drift, dels fordi Landbrugsskolen paa Kirkebø vilde lide under Andragerens længere Fraværelse.

Efter at Schrøter havde taget sit Ændringsforslag tilbage til Fordel for Mindretallets Forslag, og Flertallet havde taget sit Forslag tilbage for det af Bærentsen stillede Forslag til Beslutning, vedtoges dette sidste ved Navneopraab med 10 mod 8 Stemmer, idet 2 vare fraværende.

Den af Tinget, under Bil. 8 fremlagte, vedtagne Beslutning indeholder altsaa den af det høje Ministerium Tinget afæskede Erklæring om Rejseunderstøttelsens Nytte.

Lagtingssalen, den 2den Septbr. 1895.

L. H. Buchwaldt, N. Andersen,
Ordfører.

G. Joensen.

Til
Justitsministeriet.

VI. Andragende om Ministeriets Medvirkning til Ophævelse af Forbud imod Indførsel af Faar fra Færøerne til Storbritannien.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes følgende Skrivelse fra Amtet:

Færø Amt.

Thorshavn, den 16de Juli 1895.

I Anledning af en paatænkt Faareudførsel fra Færøerne til England i nu førstkommende Høst, har Kongsbonde J. Patursson af Kirkebø rettet en Henvendelse til Amtet om, hos vedkommende Ministerium at søge udvirket en mulig Ophævelse af det gældende Forbud mod Indførsel af Faar her fra Øerne til Storbritannien. Som oplyst af det danske Vice-Konsulat i Leith, staar Loven af 26de Septbr. 1893, hvorefter ingen Faar maa indføres til en britisk Havn fra Danmark eller dets Blande — Island dog undtaget — endnu ved Magt; saaledes at der kræves en speciel Tilladelse til at faa disse Dyr indførte fra Færøerne, en Tilladelse, som efter Konsulatets Mening næppe vil kunne forventes meddelt uden den danske Regerings Bistand.

Forinden imidlertid videre Skridt foretages i saa Henseende fra Amtets Side, har jeg ment at burde give det ærede Lagting Lejlighed til at udtale sig om Sagen, særlig med Hensyn til, hvorvidt en eventuel Faareudførsel overhovedet vilde være til Øernes Gavn og maatte have nogen Fremtid for sig. — En allerede indhentet Erklæring fra Landbrugskonsulenten vedlægges.

L. H. Buchwaldt.

Til
Færøernes Lagting.

Det ommeldte Andragende og Erklæringen ere saalydende:

Til
Amtmanden over Færøerne!

Grundet paa en paatænkt Faareudførsel herfra Øerne til England, henstilles til det

høje Amt, hos Ministeriet at søge udvirket Ophævelse af det nu bestaaende Forbud mod Indførsel af Faar fra Færøerne til Storbritannien.

Da Udførslen tænkes sat i Gang til Høsten, var det af Betydning om Forbudet lod sig hæve snarest.

Kirkebø, 14de Maj 1895.

Allerærbødigst

J. Patursson.

* * *

Tilstilles Hr. Landbrugskonsulent R. C. Effersø til behagelig Erklæring.

Færø Amt, den 16de Maj 1895.

L. H. Buchwaldt.

* * *

I Anledning af den mig til Erklæring tilstillede Skrivelse fra J. Patursson, Kirkebø, angaaende Ophævelse af Forbud mod Indførsel af Faar fra Færøerne til Storbritannien, bemærkes, at det forekommer mig tvivlsomt, hvorvidt der virkelig foreligger et Forbud mod Indførsel af Faar fra Færøerne til britiske Havne.

Jeg har fornylig talt med en engelsk Opkøber, der var paa Rejse til Island og som ytrede, at han vilde være villig til at købe gode færøske Faar til Efteraaret, hvis han kunde faa en Ladning for 10 Øre pr. Pd. levende Vægt. Jeg formoder, at han i det mindste var uvidende om Indførselsforbudet. Forøvrigt véd jeg, at der i 1890 blev udført herfra til Granton 6 Beder, som kun bleve underkastede Veterinærundersøgelse paa Ankomststedet; og siden den Tid tror jeg ikke, at der i England har været Anledning til at udstede særligt Indførselsforbud for Færøernes Vedkommende.

Da Sagen formentlig vil kunne have stor Betydning for det færøske Landbrugs Fremme, turde det være heldigt at søge Oplysning hos det danske Konsulat i Edinburg, om hvorvidt et Indførselsforbud virkelig eksisterer, og i bekræftende Fald gennem Ministeriet søge at udvirke dets Ophævelse.

Den færøske Faarebesætning er jo fri for farlige smitsomme Sygdomme, og paa Grund af de paabudte Forsigtighedsregler med Hensyn til Indførsel ikke udsat for at faa saadanne Sygdomme indførte fra Udlandet. For saa vidt der fra engelsk Side skulde fordres Veterinærattest fra Afgangsstedet, maa der kunne gøres gældende, at med Hensyn til Indførsel fra Island, (hvor der dog forekommer Skab og mulig andre farlige Faaresygdomme) stilles der ikke en saadan Fordring.

Sluttelig bemærkes, at den paatænkte Udførsel først vil finde Sted i Begyndelsen af Oktober. Dog kræves der en Del Forberedelse for at faa Opkøb og Afskibning ordnet, saa at et mulig bestaaende Indførselsforbud bør søges ophævet saa snart som muligt.

Vedkommende Skrivelse tilbagesendes hoslagt.

Thorshavn, 18de Maj 1895.

R. C. Effersø.

Til
Færø Amt.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 31te Juli, vedtoges, efter Forslag af Schrøter, at henvise den til det i foregaaende Sag (V) nedsatte Udvalg.

Den 15de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Nedenstaaende Udvalg har til Behandling en Henvendelse fra Kongsbonde J. Patursson paa Kirkebo til Amtet om hos vedkommende Ministerium at søge udvirket, at det bestaaende Forbud mod Indførsel af Faar til en britisk Havn fra Kongeriget Danmark hæves for Færøernes Vedkommonde.

Skrivelse fra Amtet af 16de f. M. samt en Erklæring fra Landbrugskonsulent R. C. Effersø af 18de Maj d. A. vedlægges.

Det er Udvalget bekendt, at saa vel Kongsbonde J. Patursson paa Kirkebo som Kongsbonde J. L. Weiho paa Selletrø have sat sig i Forbindelse med engelske Faareopkøbere, og at de 2de nævnte Mænd efter de Oplysninger, de have indhentet, mene, at en Faareudførsel fra Færøerne til det engelske Marked straks vil kunne bringes i Stand.

Hvorvidt en Faareudførsel vil have Fremtiden for sig, ser Udvalget sig ikke i Stand til at fælde nogen begrundet Dom over, det vil foruden af meget andet afhænge af, om Faarene hurtig kunne overføres til det engelske Marked, om de, der for største Delen ikke ere vant til tørt Foder, ville tage Hø til sig paa Overreisen, om det engelske Markeds Begær kan tilfredsstilles herfra, og endelig i høj Grad af de Mænd, paa hvis Haand Ledelsen af Faareudførslen kommer, — som det vil ses, altsammen Forhold, som Udvalget ikke ved nogen Undersøgelse har kunnet komme til Klarhed over. Saa meget kan i hvert Fald dog siges, at Øerne ved deres Bølggenhed ere bekvemmere for Udførsel af Faar til England end Island, hvis Faareudførsel har en særdeles stor Betydning. Naar nu det engelske Markeds Begær kan tilfredsstilles ved den Vare, der herfra kan bydes, noget, som de 2de Ledere af den eventuelle Faareudførsel have undersøgt og faaet bekræftende besvaret, vil en Faareudførsel være mulig og ikkun være til Gavn, i hvert Fald for Øernes Faarebrugere, der udgøre en betydelig Del af Befolkningen, og Overførslen til England, Fordringen undervejs m. v. vil, efterhaanden som Erfaringer indbentes, da nok lade sig ordne paa den hensigtsmæssigste Maade.

Udvalget kan her ikke forbigaa at bemærke, at der mellem vore Agronomer, Landbrugskonsulent Effersø og Kongsbonde J. Patursson, synes at have været nogen Tvivl til Stede om, hvorvidt Faareudførsel af vor nuværende Race kan lade sig gøre.

I en Ansøgning til Justitsministeriet af 25de Oktbr. f. A. om en Understøttelse til en Studierejse i Norge og Danmark udtaler saaledes Kongsbonde J. Patursson — efter at have bemærket, at Udgangspunktet for den færøske Faareavls Fremme er, at der oprettes en Stamhjord af Chewioth-Faar, og at en Faareudførsel til England kommer i Stand —, følgende: »Selv ved meget Arbejde vil jeg antage, at vor Landrace ikke i nogen nær Fremtid kan bringes de Egenskaber, som maa forlanges af et godt Eksportdyr« og »skal vi indføre

en nævneværdig Forhedring af vor samlede Faareavl, da vil vi ikke staa os ved at arbejde med vore egne Faare.

I samme Retning gaar Landbrugskonsulent Effersøs Anskuelse i en Erklæring af 27de Oktbr. f. A. over Ansøgningen om Røjsunderstøttelse: Hovedhindringen (for en Udførsel) ligger dog i Faarenes for det engelske Marked »ubrugelige Kvalitet«, men ved Indførsel af og Krydsning med passende Faareracer, samtidig med forbedret Pleje, vil der, efter hvad han mener, kunne opnaas en sælgelig Vare, men dette vil selvfølgelig tage Tid. I Sammenligning hermed gaar Landbrugskonsulentens Erklæring af 30te Januar d. A. i samme Sag.

Med disse samstemmende Udtalelser staar i Strid, dels hvad Kongsbonde J. Patursson bemærker i sin Henvendelse til Amtet af 14de Maj d. A. om Aabningen af Faareudførsel, hvilken Henvendelse Udvalget har gjort sig bekendt med: »Da Udførsel tænkes sat i Gang til Høsten, var det af Betydning, om Forbudet lod sig hæve snarest,« dels hvad Landbrugskonsulent Effersø i sin Erklæring af 18de Maj d. A. over denne Henvendelse anfører, i det han dér meddeler, at han har talt med en engelsk Faareopkøber, der vil modtage Faar herfra Øerne til Efteraaret — han nævner endog den budte Pris — og at Udførslen paatænkes sat i Gang først i Oktober d. A., hvorfor han mener, at Indførselsforbudet snarest bør søges hævet.

Udvalget har imidlertid ikke fundet Anledning til at indhente Erklæring fra Kongsbonde J. Patursson og Landbrugskonsulenten om den samstemmende Uoverensstemmelse i deres Udtalelser i Sagen om Faareudførsel og i Sagen om Røjsunderstøttelse. Uoverensstemmelsen i Udtalelser, afgivne med saa kort et Mellemrum, synes noget uforklarlig, men Udvalget har ment at kunne holde sig til de sidst daterede Udtalelser, som formentlig maatte være Udtrykket for de Anskuelser, de 2de Agronomer for Tiden have.

Den nuværende færøske Faarerace er i Sammenligning med den islandske hverken saa kødfuld eller saa fed som denne, men da ikke alene Landbrugskonsulenten efter sin Erklæring har al Grund til at være sikker paa, at en Faareudførsel straks kan tage sin Begyndelse, men ogsaa de 2de ovennævnte Bønder, Patursson og Weihe, der have de 2de største Kongsgaarde i Fæste, og, som ommeldt, have søgt Oplysning angaaende det engelske Markeds Begær, have den Tillid til Sagen, at de have

indrettet sig paa at kunne vinterfodre en Del af deres Faarebesætning inde, idet Weihe har opført, og Patursson har under Opførelse Faarehuse til dette Brug, maa disse Mænd antage, at Faar af vor nuværende Race ville være sælgelige i England.

Da Weihe uden nogen Understøttelse fra Staten har afholdt Udgifterne ved Opførelsen af sit Faarehus, og han foruden at være anset for en dygtig Faarebruger er i Besiddelse af merkantile Egenskaber, synes det, dels at den paatænkte Faareudførsel er vel gennemtænkt, dels at der hos andre end Patursson, der driver Statens Forsøgsgaard, og hvis Egenskaber er Justitsministeriet tilstrækkelig bekendt, hvorfor Udvalget ikke skal dvæle ved dem, er en begrundet Tillid til Faareudførslen, selv med den nuværende Race.

De Erfaringer om Begæret paa det engelske Marked, der maatte blive gjort, ville mulig lede til, at der i Søjdebruget og med Hensyn til Faareholdet maa indføres Reform, noget, som der sikkert i flere Retninger kunde være Anledning til, og vil en Faareudførsel med et andet Marked end det stedlige være en god Spore hertil.

For Tiden eksisterer der ikke nogen Faarensyge her paa Øerne, og der har i de sidste 5 Aar ikke eksisteret nogen Syge her, men Faareudførsel til Storbritannien er hindret ved det mod Indførsel fra Kongeriget Danmark udstedte Forbud, som for Islands Vedkommende er hævet. Da Færøerne, til hvilke igrigt Indførsel af Faar fra Island er forbudt, yde samme, om ikke større Smittefrihed end Island, vil der ikke være nogen Risiko hverken for Færøerne og den øvrige Del af Riget eller for Storbritannien ved at Forbudet søges hævet.

I Følge heraf tillader Udvalget sig at foreslaa:

at Tinget henvender sig til Regeringen med Anmodning om at søge det mod Indførsel til Storbritannien af Faar fra Kongeriget Danmark bestaaende Forbud hævet for Færøernes Vedkommende.

I Udvalget for Sagen angaaende Indførsel af Faar til Storbritannien, den 12te August 1895.

N. Andersen, E. D. Bærentsen.
Ordfører.

Ole Jacobsen. Joen Poulsen.

J. M. Hentzo.

Den 17de August foretoges Sagens 2den Behandling. Ordføreren (Andersen) refererede Udvalgsbetænkningen og anbefalede Sagens Overgang til 3dje Behandling, hvilken vedtoges med 12 St. mod 0.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 23de August, sættes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Joensen, J. Poulsen, Provsten, Andersen, Isaksen, O. Jacobsen, Danielsen, Bærantsen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen, Hentze, Müller, P. Niclasen, Djuhuus og Schrøter; — D. Niclasen, Petersen og Formanden stemte ikke, medens Olsen og Næs vare fraværende, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 15 St.

Den 2den September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Ved Amtets Skrivelse af 16de Juli d. A. er der tilstillet Lagtinget en Henvendelse af 14de Maj d. A. fra Kongsbonde J. Patursson paa Kirkebo om at søge det for Tiden bestaaende Forbud mod Indførsel af Faar fra Færøerne til Storbritannien hævet.

Skrivelsen, Henvendelsen samt en Erklæring af 18de Maj d. A. fra Landbrugskonsulent Effersø vedlægges under Bilag 1, 2 og 3.

Til Behandling af Sagen har der været nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvis Betænkning vedlægges under Bilag 4.

Hvilken Fremtid en Faareudførsel fra Færøerne til Storbritannien vil have, har man, saaledes som det fremgaar af Udvalgets Betænkning og som det blev udtalt under Sagens Behandling i Lagtinget, ikke kunnet fælde nogen begrundet Dom over, da Udførsel og tidligere har fundet Sted.

Man har ment, dels at her som altid var hele Samfundet og Udviklingen bedst tjent med, at Samhandelen gik uden hæmmende Baand, dels at Færøerne laa mere bekvemt for Indførsel til Storbritannien end Island, hvor Faareudførsel spiller en saa stor Rolle, og at der saa vel heri, som i den Omstændighed, at da blandt andre de mest sagkyndige paa det færøske Landbrugs Omraade, Landbrugskonsulenten og Lederen af Statens Forsøgsgaard, mente, at Faareudførsel herfra havde en Fremtid for sig, laa en tilstrækkelig Anledning for Tinget til at henvende sig til det høje Ministerium om at søge det mod Indførsel til Storbritannien af Faar fra Kongeriget Danmark bestaaende Forbud hævet for Færøernes Vedkommende, ligesom det alt er hævet for Islands Vedkommende, og vedtoges denne Indstilling, som herved anbefales til det høje Ministeriums gunstige Forsorg, med 15 Stemmer, idet 3 ikke stemte og 2 vare fraværende.

Lagtingssalen, den 2den Septbr. 1895.

L. H. Buchwaldt. N. Andersen,
Ordfører.

G. Joensen.

Til
Justitsministeriet.

VII. Vedtagelse angaaende Ophævelse af Amtets Bekendtgørelse af 30te August 1893 angaaende Udførsel af Faar fra Østerø,

Den 1ste August fremlagdes følgende Forslag fra Sorenskriver Andersen:

Da der for Tiden eksisterer et Forbud — Amtets Bekendtgørelse af 30te August 1893 — mod delvis Udførsel af Faar fra Østerø til de andre Øer blandt Færøerne, vil det være ønskeligt at gøre Forsøg paa at faa Indførsel af Faar fra Færøerne til England aabnet, førend det er afgjort, at Faarsygen paa Østerø er hævet.

Som Følge heraf foreslaas, at det til Aabning af Indførsel til England af Faar fra Færøerne nedsatte Udvalg tillige vælges til Behandling af Sagen om, hvorvidt Forbudet mod Udførsel af Faar fra Østerø til de andre af Færøerne ikke nu maatte kunne hæves.

Thorshavn, den 1ste August 1895.

N. Andersen.

Efter at det med 16 St. mod 0 var vedtaget at sætte denne Sag under foreløbig Behandling i samme Møde udenfor Dagsordenen, foreslog Andersen den henvist til det i forrige Sag (VI) nedsatte Udvalg, medens Provsten foreslog at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer. Andersens Forslag sættes først under Afstemning og vedtoges med 10 St. mod 0, hvorved Provstens Forslag bortfaldt.

Den 13de August fremlagdes følgende

Udvalgsbetænkning.

Til nedennævnte Udvalg er bleven henvist Behandling af Spørgsmaalet om, hvorvidt Amtets Bekendtgørelse af 30te August 1893 angaaende delvis Forbud mod Udførsel af Faar fra Østerø til de andre

Øer blandt Færøerne ikke nu maatte søges hævet. Et af Sorenskriver Andersen i Lagtinget vedtaget Forslag om Henvielse til Udvalget af 1ste dennes, vedlægges under Bilag 1.

Efter at Udvalget havde gjort sig bekendt med de Foranstaltninger, der fra Amtets Side ere truffet til Bekæmpelse af Øjensygen paa Østerø — af Amtets Udfærdigelser fremlægges Afskrift under Bilag 2 —, indhentede Udvalget under 3dje dennes Landbrugskonsulentens Erklæring, som modtoges den 5te ds.; Afskrift af Skrivelsen og Erklæringen in originalt hoslægges under Bilag 3 og 4.

Da Erklæringen fra Landbrugskonsulenten gaar ud paa, at det ikke er ham bekendt, at noget Tilfælde af Sygdommen er forekommet siden Esleraaret 1890, turde der altsaa være tilvejebragt tilstrækkelig Betryggelse for, at Øjensygen nu ikke mere forekommer.

Forbudet er til Ulempe for Samhandelen og Forbindelsen mellem Øerne, og dets Bestaaen vil være en Hinder for, at Indførsel af Faar fra Færøerne til Storbritannien aabnes.

I Følge heraf tillader Udvalget sig at foreslaa:

Lagtinget anbefaler, at Amtets Bekendtgørelse af 30te August 1893 angaaende delvis Forbud mod Udførsel af Faar fra Østerø til de andre Øer af Færøerne hæves, og annodes Amtmanden om at hæve Forbudet.*

I Udvalget for Sagen betræffende Faarsygen paa Østerø, den 10de August 1895.

N. Andersen, K. D. Bærantsen.

Ordfører.

Ole Jacobsen.

Joan Poulsen. *)

*) Hentze var fraværende.

Med Betænkningen fulgte som Bilag bl. a. følgende Erklæring fra Landbrugs-konsulenten:

I Anledning af Skrivelse fra Udvalget angaaende Hævelse af Forbuddet mod Indførsel af Faar fra Færøerne til Storbritannien, i hvilken Skrivelse forespørges, hvorvidt der er Grund til at betragte Øjsygdommen blandt Faarene paa Østerø for ophørt, undlader jeg ikke at bemærke, at det ikke er mig bekendt, at noget Tilfælde af Sygdommen er forekommet siden Efter-aaret 1890. Jeg har saa vel i 1893 som i Juni 1894 berejst de Dele af Østerø, som nærmest kunde antages at huse Smitten, og jeg har ikke undladt at søge Oplysning om Sygdommens Forekomst. Da en Del af Beboerne have Interesse af at det bestaaende Forbud bibeholdes og derfor ikke vilde undlade at indberette mistænkelige Tilfælde, er der en til Vished grænsende Sandsynlighed for, at Sygdommen ikke eksisterer og ikke har eksisteret siden 1890.

Sluttelig undlader jeg ikke at bemærke, at jeg til Amtet har afgivet en Erklæring angaaende Betydningen af Faareeksport til Storbritannien, hvilken Erklæring formentlig ikke er fremlagt i Tinget.

Thorshavn, den 5te August 1895.

R. C. Effersø.

Til

Udvalget angaaende Hævelse af Forbuddet mod Indførsel af Faar fra Færøerne til Storbritannien.

Ved Sagens endelige Behandling, den 14de August, vedtoges Udvalgets Forslag med 15 St. mod 0.*)

*) Deene Tingets Anbefaling har Amtet imødekommet ved Bekendtgørelse af s. D.

VIII. Forhandling om Forandring i Justitsministeriets Bekendtgørelse af 13de Januar 1892 angaaende Forbud mod Indførsel af Faar m. v. fra Island.

Den 19de August fremlagdes følgende Forslag:

Da det mod Indførsel af Uld fra Island til Færøerne bestaaende Forbud af 13de Januar 1892 er meget trykkende for den fattigere Del af Befolkningen, og vil blive endnu mere føleligt, naar den Udførsel af levende Faar herfra til Storbritannien, som forberedes, tager sin Begyndelse i Høst

og da tilmed det Formaal, som til Dels tilsigtedes af dem, der i Lagtingets Samling 1891 vedtog en Henvendelse til Justitsministeriet om Forbudets Udstedelse, nemlig Uldprisenes Stigning, ikke er naaet, tillade vi underskrevne os at foreslaa, at Lagtinget tager under Overvejelse, om det ommeldte Forbud ikke rettest bør søges ændret i hvert Fald for vasket Ulds Vedkommeude, men mulig ogsaa saaledes,

at saltet og usaltet Kød og Taig af Faar kan indføres hertil uden Attest.

Eksemplarer af Justitsministeriets Bekendtgørelse af 21de Marts 1890 og 13de Januar 1892 vedlægges.

Thorshavn, den 17de August 1895,

N. Andersen. O. Jacobsen,

E. D. Bærentsen,

Til

Lagtinget.

Den 20de August saates Forslaget under foreløbig Behandling. Andersen foreslog Sagen henvist til det Udvalg, der var nedsat i næstforrige Sag (VI). Da kun 9 stemte for og ingen imod dette Forslag, foretoges der Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Joensen, J. Poulsen, Provsten, Andersen, Isaksen, O. Jacobsen, Bærentsen, P. Niclasen og Schrøter; nej stemte: D. Niclasen; — Danielsen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen, Hentze, Müller, Djurhuus, Olsen og Formanden stemte ikke, medens Petersen og Næs vare fraværende; og var Sagen saaledes henvist til det nævnte Udvalg med 9 Stemmer imod 1.

Den 26de August fremlagdes følgende

Flertalsbetænkning,

Til nærværende Udvalgs Behandling er bleven henvist et Forslag fra Lagtingsmedlemmerne Andersen, Bærentsen og O. Jacobsen af 17de ds. om, at det ved Justitsministeriets Bekendtgørelser af 21de Marts 1890 og 13de Januar 1892 udstedte Forbud mod Indførsel af Faar eller Dele af samme fra Island til Færøerne fremtidig ikkun kommer til at omfatte levende Faar og uvasket Uld.

Forslaget og de nævnte Bekendtgørelser vedlægges.

Udvalget har delt sig i et Flertal, Andersen, Bærentsen, Jacobsen og Poulsen, der er stemt for Forbudets Hævelse, og et Mindretal, Hentze, som mener, at det bør opretholdes.

Flertallet maa erkende, at det bestaaende Indførselsforbud er trykkende for den fattigere Del af Befolkningen, der maa savne den gode islandske Uld til Forarbejdelse, og det maa nære Frygt for, at

dette Savn vil blive endnu mere føleligt, saafremt Udførsel af levende Faar herfra til Storbritannien har en Fremtid for sig.

Det er for Tiden umuligt for Befolkningen her at faa islandsk Uld til Købs her paa Øerne, og Indførselsforbudet hindrer den færøske Fiskerbefolkning, der driver Sommerfiskeri paa Island, i, som Betaling for leveret Fisk, at modtage Uld, hvad der er en Ulempe og Tab for den færøske Fisker, da den islandske Opkøber, der virker Fiskeriet, tit paa den Tid, da Fiskeriet slutes og Færingen tager hjem, ikke har andet Betalingsmiddel end Uld.

Til trods for Forbudet indføres der af Fiskerbefolkningen, naar den vender tilbage hertil, en Del Uld, men at det er uheldigt at have et Forbud, der omgaas, fordi dets Overholdelse ikke kan kontrolleres, behøver ikke nogen nærmere Begrundelse.

Hvad der siges til Gunst for at opretholde Forbudet, er Hensynet til Smitte. Der siges, at Mennesker gennem Ulden kunne paaføres spedalsk Syge, og, som det ved Sagens foreløbige Behandling blev gjort gældende, ogsaa Ekinakokker. Den sidstnævnte Syge kan imidlertid kun overføres gennem Hunden, og at antage, at der kan være Frygt for, at spedalsk Syge kan overføres til Færøerne gennem vasket Uld, turde dog være vel søgt. Naar saa vel Danmark, Norge som England kan modtage islandsk Uld, uden Hensyn til, om den er vasket eller ej, til Forarbejdelse, kan Færøerne formentlig nok gaa saa vidt i Dristighed, at Ulden modtages vasket.

Frykten for at den færøske Faarebesætning kan paaføres Smitte ved Indførsel af islands vasket Uld, hvilken Paastand navnlig gøres gældende, synes at være lige saa uhjemlet som Frykten for, at Mennesker skulde blive smittede. De færøske Faar ere jo i halvild Tilstand i Haugen, og Faarebrugerne kunne dog ikke antages selv at bringe Stykker af deres Faarebesætning ind i Vaaningshusene og der bringe dem i Berøring med islandsk Uld; selv om dette ogsaa skete, er det ikke smittebringende, naar Ulden er vasket.

Som sagt, det kan siges og skrives, at der er Frygt for, at Mennesker og Faar skulde blive smittede af vasket islandsk Uld, og skal Paastanden om denne Frygt være tilstrækkelig Anledning til at bibeholde Forbudet, vil det aldrig blive hævet. Videre end i Munden og paa Papiret kommer Frykten vist næppe. I hvert Fald har den holdt sig meget skjult, den har ikke før i Tiden end samtidig med Frykten

for den berygtede Øjensyge paa Østersø fundet Talsmænd, og nu da Frygten for denne sidste har fortaget sig, se Amtets Bekendtgørelse af 14de ds., hvorved dette Forbud paa Lagtingets Foranledning hæves, kunde der vel ogsaa være Anledning til at lade Talen om Frygt for Smitte fra Islandsk Uld fare.

Hvad ovenfor er meldt om Uld som Smittobringer, gælder selvfølgelig i endnu højere Grad om Faarekød, enten det er saltet eller ej.

Det Hensyn ved denne Sag, som det ene og alene kommer an paa, er, hvorvidt Indførsel af islandsk Uld vil bevirke en Overproduktion af Uldvarer og et Fald i Prisen for disse og for færøsk Uld til Skade for den Del af Befolkningen, der ejer Faar og sælger Uld. Dette Hensyn blev i Lagtinget fremdraget under de Forhandlinger, som i Samlingen for 1891 gik forud for Bekendtgørelse af 13de Januar 1892, og Forslaget til denne Bekendtgørelse maa siges at bunde i protektionistiske Hensyn. Et Eksempel af Beretningen for nævnte Samling, indeholdende Forhandlingerne, vedlægges.

Flertallet maa erkende, at et saadant Hensyn er værd nøje at overveje, og har særlig drøftet det. Paa den ene Side har staaet Hensynet til den fattige Del af Befolkningen, som ved Forbudets Ilævelse kunde gives Adgang til billigere og bedre Uld, paa den anden Side Hensynet til, om Forbudets Opretholdelse ikke vilde sikre de færøske Uldproducenter og Producenterne af Uldgods højere Priser.

Nogen Forhøjelse i Prisen paa færøsk Uld lige saa lidt som paa færøsk Uldgods er imidlertid ikke sket siden Indførselsforbudets Udstedelse. Uldprisen er tværtimod dalet, og med Hensyn til færøske Trøjer er Forholdet det, at de for Tiden ere usælgelige; Grunden hertil maa søges i den ringe Kvalitet, de i Aarenes Løb have faaet, til Dels paa Grund af at tilstrækkelig god Uld ikke har været til at faa til deres Forarbejdelse, og i, at der i Konkurrencen med maskinvirkede Trøjer ikkun er meget ringe Begær efter færøske.

At det ene Land udsteder Forbud mod Indførsel fra et andet Land af rent protektionistiske Hensyn og paaskyder, at det sker af Frygt for Smitte, har man jo Eksempel paa. At en Del af Riget af det samme Hensyn skulde foranledige Forbud mod Indførsel fra en anden Del af Riget, er selvfølgelig uheldigt, og naar et saadant Forbud, ene og alene bundende heri, var

udstedt, syntes der at være al Grund til snarest at hæve det.

Angaaende hvad der har været et Motiv, skal henvises, foruden til Forhandlingerne i Lagtinget 1891, til en Erklæring fra Landbrugskonsulent Jøffersø. Han har udtalt sig om dette Spørgsmaal saa vel i en Erklæring af 3dje Decbr. 1889, berøende ved Ministeriet, som i en formentlig omtrent samtidig afgiven Erklæring, af hvilken der fremlægges Afskrift, dateret 26de ds.

Landbrugskonsulenten udtaler heri, at der i flere Aar har været stærk Stemning for at modarbejde Indførsel af Uld fra Island, fordi man mente, at denne Indførsel foraarsagede Overproduktion. Han er tilbøjelig til at anse denne Anskuelse for mere eller mindre ubevidst at fremgaa af misledende Selvskhed hos vore uldproducerende Medborgere, og tillægger Indførsel en ikke ringe Betydning for den fattige Del af Befolkningen, medens han ikke mener, at den uldproducerende Del af Befolkningen vil have Skade deraf, men derimod Gavn.

Af Hensyn til Særinteresser bør et slikt Forbud jo ikke opretholdes, men naar ikke en Gang Indehaverne af Særinteresserne have noget Udbytte deraf, er der endnu mindre Anledning dertil.

Flertallet tillader sig derfor at foreslaa, at Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med en Henvendelse om, at det for Tiden bestaaende Forbud mod Indførsel af Faar og Dels af samme fra Island til Færøerne fremtidig kun kommer til at omfatte levende Faar, hvorimod det skal være tilladt at indføre dels Kød og Talg af Faar, dels Uld, saafremt der fra Øvrigheden paa Afsendelsesstedet medfølger Attest for, at Ulden er udskibet i vasket Tilstand,

I Udvalget for Indførsel af Faar til Storbritannien, den 27de August 1895.

N. Andersen, E. D. Bærantsen.
Ordfører.

Ole Jacobsen, Joen Poulsen.

* * *

Hermed fulgte som Bilag en Erklæring fra Landbrugskonsulenten:

Da den af det ærede Udvalg omspurgte Erklæring af 3dje Decbr. 1889 kun indeholder en kort Fremstilling af den Kendsgerning, at der da i den sidste Tid var

indført et ikke ubetydeligt Kvantum Uld til Færøerne fra Island, medens en af mig som Indberetning til Ministeriet affattet Fremstilling af Sagen er mere udtømmende, tillader jeg mig at tilstille Udvalget efterfølgende Afskrift af sidstnævnte Fremstilling:

»Den i min Indberetning for foregaaende Finansaar paapegede Nødvendighed, at gøre noget for at bevare Afsætningen for de færøske Uldtrøjer, foreligger endnu, maaske i endnu højere Grad end hidtil. Produktet bliver stedse sletttere. Paa Grund af en hensynsløs Hlandelskonkurrence blive Folk ikke tilstrækkelig opfordrede til at gøre sig Umage ved Tilvirkningen. Hertil kommer, at Raamaterialet paa Grund af flere samvirkende Omstændigheder bliver stedse sletttere.

Befolkningens Ædruelighed og Spar-sommelighed er i de sidste Aar gennemgaaende steget ikke saa lidt, desuden er Befolkningen i stærk Tilvækst. Følgen heraf er, at der er stigende Efterspørgsel efter den fine Uld, der egner sig til hjemmegjorte Beklædningsgenstande, saa at der til sidst kun bliver Buguld og Dækhaar tilbage til Forarbejdning af de saakaldte Islands-trøjer. Saa vel i som udenfor Lagtinget har der i flere Aar været stærk Stemning for at modarbejde Indførsel af Uld fra Island, fordi man mente, at denne Indførsel foraarsagede Overproduktion og dermed følgende Pristald for Trøjernes Vedkommende. Jeg er tilbøjelig til at anse denne Anskuelse for mere eller mindre ubevidst at fremgaa af misledende Selvskhed hos vore uldproducerende Medborgere. Det turde nemlig være indlysende, at den Forøgelse af Vare-mængden, som foraarsages ved at nogle af vore fattige Islandsfiskere bringe Uld hjem med sig for at skaffe deres Familier Vinterarbejde, ikke kan øve nogen skadelig Indflydelse paa Verdensmarkedet, medmindre Kvaliteten samtidig forringes eller paa Grund af Omstændighederne ikke længere tilfredsstiller Kundernes Fordringer. Nu er det en Kendsgerning, at den islandske Uld, som saaledes er indført, gennemgaaende staar langt over den færøske i Godhed. Ved at udelukke den islandske Uld vil man altsaa foraarsage en yderligere Efterspørgsel paa den Uld, der er tjenlig til hjemmelavede Klæder, og Kvaliteten af den Uld, der anvendes til Trøjer, vilde derved nødvendigvis forringes, hvilket tilligemed den ringe Omhu, der anvendes paa For-

arbejdningen snart nok vil kunne gøre Trøjerne aldeles usælgelege.

Til Forarbejdning paa Fabriker eller i hvert Fald til Behandling med almindelige Maskiner, egner færøsk Uld sig kun daarlig, saa at den som Udførselsartikel maa have en ringe Værdi. Det kan derfor have uberegnelige Følger, om Trøjetilvirkningen helt maa ophøre, da mange ellers erhvervsløse Personer derved have deres Hovedbeskæftigelse.

At faa indført en helt ny Husflidsgren er ikke saa nemt, ligesom det maaske turde have en Del Vanskelighed at finde passende Anvendelse for den grove Uld. I hvert Fald har man ikke Grund til at vente Afsætning for ny Artikler, da vore Købmænd hidtil have vist saare liden Foretagsomhed i den Retning.»

Thorshavn, den 26de August 1895.

R. C. Effersø.

Den 29de August fremlagdes saalydende

Mindretalsbetænkning.

Undertegnede Mindretal i Sagen angaaende Indførsel af Uld m. v. fra Island til Færøerne, kan med Flertallet tiltræde den Anskuelse, at den Kontrol, der nu kræves med Hensyn til Indførsel af Kød og Tælle i saltet Tilstand fra Island til Færøerne, bør hæves, da nævnte Genstande næppe antages at kunne indeholde smittefarlige Stoffer.

Derimod kan Mindretallet ikke være med til at tilraade Ophævelser af det gældende Forbud mod Indførsel af Uldgods fra Island til Færøerne, og det af efternævnte Grunde:

1. Der eksisterer som bekendt paa Island i ikke mindre Grad nu end da Forbudet i sin Tid blev indført, smitsomme Sygdomme, saa vel blandt Kreaturer som Mennesker, og Uld maa jo henregnes til de mest smittebærende Genstande. Hvad den af Flertallet saastærkt fremhævede Vask af Ulden angaar, da formenes, at dette ingen Garanti giver, idet Vaskningen paa Island foregaar ved, at Faarene vaskes med Ulden paa, og efter Vaskningen komme i nær Berøring med hinanden, for saa ved Lejlighed at klippes, hvorved

Faarene vekselvis kunne have tilført hinandens Uld Smitte af den udflydende Bakterie. At Vaskning af Ulden ingen Garanti giver mod gennem denne at overføre Menneskesmitte, er indlysende nok. I øvrigt henvises til Lagtingsberetningen 1891 med Hensyn til den om denne Sag førte Forhandling.

2. Der henligger for Tiden store Kvantiteter af Uld usolgt paa Færøerne paa Grund af de trykkende Uldpriser, hvorfor Befolkningen her for en mindre Pris kan skaffe sig Uldforsyning efter Behov.

Efter det saaledes anførte tillader Mindretallet sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

»Tinget indgaar til Justitsministeriet med Indstilling om, at det for Tiden bestaaende Forbud mod Indførsel af Faar og Dele af samme fra Island til Færøerne fremtidig kan komme til at omfatte levende Faar og Uld, hvorimod det skal være tilladt at indføre Kød og Talg.«

Thorshavn, den 29de August 1895.

J. M. Hentze.

Den 30te August foretoges Sagens 2den Behandling. Efter stedsfunden Diskussion sattes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling under Afstemning og vedtoges med 13 St. mod 0.

Ved Sagens 3dje Behandling sattes Flertallets Forslag først under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Joensen, J. Poulsen, Andersen, Isaksen, Jacobsen, Barentsen, Petersen, P. Niclasen og Formanden; — Provsten, Danielsen, D. Niclasen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen, Hentze og Olsen stemte ikke, medens Müller, Djarhuus, Schrøter og Næs vare fraværende; og var Forslaget saaledes forkastet, idet kun 9 af Tingets Medlemmer havde deltaget i Afstemningen.

Dernæst sattes Mindretallets Forslag under Afstemning ved Navneopraab: Ja stemte: Danielsen, D. Niclasen, M. Poulsen, Hentze og Olsen; — Joensen, J. Poulsen, Provsten, Andersen, Isaksen, O. Jacobsen, Barentsen, Petersen, Chr. Jacobsen, P. Niclasen og Formanden stemte ikke, medens Müller, Djarhuus, Schrøter og Næs vare fraværende; og var dette Forslag saaledes ogsaa forkastet, idet kun 5 af Medlemmerne havde deltaget i Afstemningen.

IX. Forslag til Forandring i Skoleloven.

Den 16de August fremlagdes følgende Skrivelse fra Skoledirektionen:

Første Aants Skoledirektion.

Thorshavn, den 16de August 1895.

Ved Skrivelse af 23de Marts d. A. har Ministeriet for Kirke- og Undervisnings-

væsenet tilbagesendt det af Lagtinget i forrige Samling anbefalede og til kongelig Stadfæstelse indsendte Forslag til en Ændring af den kongelige Resolution af 10de Febr. 1879 vedrørende Skolevæsenet i Thorshavn, med den Bemærkning, at Ministeriet maatte ønske et Par mindre Ændringer foretagne i det nævnte Forslag.

hvorfor Samme har rettet den Opfordring til Skoledirektionen, at denne paa ny vilde forelægge Sagen for det i Aar sammentrædende Lagting.

Foranlediget heraf undlader Direktionen derfor ikke herved at forelægge det nævnte Lagting det omhandlede Forslag, ledsaget af en fra vedkommende Skolekommission indhentet Betænkning, til fornyet Overvejelse.

P. D. V.

L. H. Buchwaldt.

Til
Færøernes Lagting.

* * *

Hermed fulgte som Bilag følgende Skrivelse fra Ministeriet:

Ministeriet
for

Kirke- og Undervisningsvæsenet.

København, den 23de Marts 1895.

Med behagelig Skrivelse af 30te November f. A. har Direktionen fremsendt en Indstilling fra Færøernes Lagting om, at den under 10de Febr. 1879 udfærdigede Allernærmste Resolution, hvorved der er foretaget Ændringer i og Tilføjelser til nogle Paragrafer i Lov af 1ste Marts 1854 om Skole- og Undervisningsvæsenet paa Færøerne maa som ikke længere tidssvarende ved Ministeriets Foranstaltning i Henhold til den nævnte Lovs § 45 afløses af en ny Resolution overensstemmende med det Indstillingen vedlagte Forslag til en ny Ordning for Almueskolen i Thorshavn. Medens Ministeriet i øvrigt kan slutte sig til de ved det paagældende Forslag trufne Bestemmelser — blot med en mindre Redaktionsændring i Forslagets § 7, hvis 3dje og 4de Stykke man for at undgå Misforståelse maa ønske sammentrukne — maa man i Betragtning af, at Bestemmelserne om Klasseinddelingen og om selve Skolegangsordenen have været optagne saa vel i foranævnte Lov som i den kongelige Resolution af 10de Februar 1879, anse det for rettest, at de herhen hørende Bestemmelser ligeledes optages i det nye Forslag om Ordningen af det paagældende Skolevæsen, saaledes at kun selve Time- og Læseplanen bliver Genstand for Approbation af Direktionen efter nærmere Indstilling fra Skolekommissionen efter Samraad med Skolens Lærere.

Ved at meddele foranstaaende, skal man tjenstligst anmode Direktionen om at foranledige Forslaget, der følger hoslagt tilbage, ændret i Overensstemmelse hermed, og derefter tilbagesende samme ledsaget af en fornyet Indstilling fra Lagtinget, for at det ved Ministeriets Foranstaltning kan blive forelagt til aller højeste Approbation.

Bardenfleth.

A. P. Weis.

Til

Skoledirektionen for Færø Amt.

Ved Sagens 1ste Behandling, den 17de August, vedtoges, efter Forslag af Provsten, at henvise den til Kirkekasseudvalget, som afgav følgende, den 28de August fremlagte

Betænkning.

Ved Skrivelse af 16de d. M. har Færø Amts Skoledirektion tilstillet Lagtinget til fornyet Overvejelse et af samme i forrige Aars Samling anbefalet og til kongelig Stadfæstelse indsendt Forslag fra Kommissionen for Thorshavns Kommuneskole til Ændringer i den kongelige Resolution af 10de Februar 1879 vedrørende Kommunens Skolevæsen, hvilket Forslag Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet ved Skrivelse af 28de Marts d. A. har tilbagesendt med Anmodning om, at der maatte blive foretaget nogle nærmere betegnede Ændringer i samme.

Skoledirektionens Skrivelse er derhos ledsaget af en Erklæring fra Kommissionen for Thorshavns Kommuneskole, hvorved denne fremsender et, i Henhold til det nævnte Ministeriums Skrivelse revideret Forslag til Ændringer i den omhandlede Resolution.

Undertegnede Udvalg, der har haft denne Sag til Betænkning, skal i Anledning af samme tillade sig at anbefale til Lagtinget, at dette medgiver det foreliggende reviderede Forslag sin Anbefaling samt indstiller, i Henhold til § 15 i Loven af 1ste Marts 1854, at det maa erholde kongelig Stadfæstelse, og skal Udvalget, i Overensstemmelse dermed, indstille til Lagtinget til Vedtagelse:

Lagtinget indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Ind-

stilling om at et af Kommissionen for Thorshavns Kommuneskole indsendt, i Henhold til det nævnte Ministeriums Ordre af 28de Marts d. A. revideret, Forslag til Ændringer i og Tilføjelser til den kongelige Resolution af 10de Februar 1879, vedrørende Kommunens Skolevæsen, maa, i Henhold til § 45 i Loven af 1ste Marts 1854 om Ordningen af Skole- og Undervisningsvæsenet paa Færøerne, erholde allerhøjeste Stadfæstelse.

I Udvalget for de Kirkekasserne vedkommende Sager, Thorshavn den 28de August 1895.

J. C. Evensen, J. H. Schrøter,
Ordfører, Dione Isaksen.

Med Betænkningen fulgte et fra Skolekommissionen modtaget Lovforslag, der er enslydende med det i 1894 vedtagne Forslag (se Beretningen for 1894, Side 59—64) med følgende Ændringer:

§ 1 er omredigeret saaledes:

«Skolebørnene inddeles efter deres Alder og Kundskaber i 3 Klasser, af hvilke den nederste kan deles i Afdelinger efter Skolekommissionens Bestemmelse; i øverste Klasse undervises Drengene og Piger særskilt. Børnene modtage daglig Undervisning efter en af Skoledirektionen approberet Undervisningsplan.»

I § 7 er 3dje og 4de Stykke sammen-skrevne til ét Stykke.

Ordet »Almueskole« er overalt ombyttet med »Kommuneskole«.

Ved Sagens 2den Behandling, den 29de August, refererede Ordføreren (Provsten) Udvalgets Betænkning og overgik Sagen dermed til 3dje Behandling.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 31te August, sattes Udvalgets Forslag til Indstilling under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 St., idet samtlige tilstedeværende Medlemmer stemte »Ja«; fraværende vare: Müller, Djuhuus og P. Næs.

Den 2den September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Lagtinget har i indeværende Samling enstemmig med 17 St., idet 3 Medlemmer vare fraværende, vedtaget hoslagte, af Kommissionen for Thorshavns Kommuneskole udarbejdede, Forslag til Ændringer i og Tilføjelser til den kongelige Resolution af 10de Februar 1879 vedrørende Skolevæsenet i Thorshavn, hvilket Forslag i det hele taget er enslydende med det af Tinget i forrige Aars Samling, i Henhold til § 45 i Loven af 1ste Marts 1854 om Ordningen af Skole- og Undervisningsvæsenet paa Færøerne, indsendte Forslag til en saadan Resolution, kun med enkelte Ændringer, som, paa Foranledning af det høje Ministerium i Skrivelse af 23de Marts d. A., ere foretagne i samme.

Idet Tinget nu herved har den Ære at indsende det saaledes ændrede Forslag, for at det ved det høje Ministeriums gunstige Forsorg kan erholde allerhøjeste Stadfæstelse, skal man, som nærmere Motivering, tillade sig at henvise til selve Forslaget og den Betænkning, som det i Sagen nedsatte Udvalg har afgivet, tilligemed de samme ledsagende Bilag.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 2den Septbr. 1895.

L. H. Buchwaldt, J. C. Evensen,
Ordfører,
G. Joensen.

Til
Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

X. Andragender om Statstilskud til Opførelse af Skolestuer.

A. I Ridevig.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes et Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Østerø Præstegæld om Tingets Medvirkning til Opnaaelsen af det sædvanlige Statstilskud til Opførelse af en Skolestue i Ridevig (Næs Sogn).*)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 31te Juli, vedtoges, efter Forslag af Provsten, at henvise den til Kirkekassæudvalget, som afgav følgende, den 14de August fremlagte

Betænkning.

Fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Østerø Præstegæld er der til Lagtinget i indværende Samling indkommet et — af en Henstilling fra Formanden for vedkommende Skolekommission ledsaget — Andragende om Tingets anbefaling hos og Indstilling til Statsmyndighederne om, at der af Statskassen maatte ydes Kommunen et Tilskud paa 1400 Kroner til Opførelse af en Skolestue i Ridevig.

Undertegnede Udvalg, der har haft dette Andragende til Betænkning, skal i Anledning af samme tillade sig følgende Udtalelser:

Bygden Ridevig paa Østerø er jo, som bekendt, en af Øernes yngste Bygder og har tiltaget forholdsvis hurtigt paa Grund af sin heldige Beliggenhed. Antallet af Bygdens skolepligtige Børn, der for Tiden er c. 20, kan formodes hurtigt at ville yderligere forøges. Men allerede som Forholdene nu ere, er det næsten ugørligt med de yderst smaa Lokaler, som man kan raade over i Bygden, at besørge Skoleundervisningen paa en blot nogenlunde tilfredsstillende Maade. Det maa derfor uden Tvivl anses for i høj Grad fornødent til Undervisningens

*) Andragendets Indhold vil nærmere fremgaa af Betænkningen.

forsvarlige Fremme, at søge at faa et tidsvarende Skolelokale opført, og Udvalget kan som Følge deraf, ikke andet end tiltræde vedkommende Forstanderskabs Henstilling i saa Henseende.

Man skal i Overensstemmelse dermed derfor tillade sig at indstille til Lagtinget til Vedtagelse:

»Tinget indgaaer til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om sammes gunstige Medvirkning til, at der af Statskassen ydes de forenede Sognes Kommune i Østerø Præstegæld et Tilskud paa 1400 Kroner til Opførelse af en Skolestue i Ridevig.»

I Udvalget for de Kirkekasserne vedkommende Sager, Thorshavn den 14de August 1895.

J. C. Evensen,

J. H. Schrøter,

Ordfører.

Dione Isaksen.

Ved Sagens 2den Behandling, den 16de August, refererede Ordføreren (Provsten) Betænkningen og anbefalede Sagens Overgang til 3dje Behandling, hvilken vedtoges med 15 St. mod 0.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 27de August, sættes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 St., idet samtlige tilstedeværende Medlemmer stemte »Ja«; fraværende vare: Müller, Djuhuus og P. Næs.

B. I Norddeble.

Ved Tingets Aabning fremlagdes et Andragende fra Forstanderskabet for Nordøernes Præstegælds Kommune om Tingets Medvirkning til Opnaaelsen af det

sædvanlige Statstilskud til Opførelsen af en Skolestue i Norddeble (Viderejde Sogn).*)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 31te Juli, foreslog Provsten at henvise den til Kirkekasseudvalget, som afgav følgende, den 15de August fremlagte

Betænkning.

Forstanderskabet for Norderøernes Præstegælds Kommune har til Tinget i indeværende Samling indgivet et Andragende om sammes gunstige Medvirkning til, at der kunde udvirkes et Tilskud af Statskassen til Opførelse af en Skolestue i Norddeble for Børnene fra denne Bygd samt fra Bygderne Kvannesund, Deble, Fosaa og Nordtofte, alle i det nævnte Præstegæld.

Undertegnede Udvalg, hvortil dette Andragende har været henvist, skal i Anledning af samme tillade sig at afgive følgende Betænkning:

At vedkommende Forstanderskab vil søge at samle Undervisningen i ovennævnte fem Bygder paa ét Sted, nemlig i Norddeble, i Stedet for som hidtil at lade Læreren skiftevis holde Skole paa to Steder i Skoledistriktet, kan formentlig kun blive til Gavn for Undervisningen. Men de indskrænkede Skolelokaler, som man kan raade over, lægge allerede nu store Hindringer i Vejen for en tilfredsstillende Undervisning af Børnene i den nordlige Del af Distriktet og ville selvfølgelig gøre det i endnu højere Grad, naar hele Undervisningen skal samles paa ét Sted.

Udvalget maa derfor ganske tiltræde Forstanderskabets Andragende og skal i Overensstemmelse dermed tillade sig at indstille til Lagtinget til Vedtagelse:

»Tinget indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om sammes gunstige Medvirkning til, at der af Statskassen maatte ydes Norderøernes Præstegælds Kommune et Tilskud paa 1400 Kr. til Opførelse af en Skolestue i Norddeble.«

I Udvalget for de Kirkekassorne vedkommende Sager, Thorshavn den 15de August 1895.

J. C. Evensen,
Ordfører.

J. H. Schrøter.

Dione Isaksen.

*) Andragendets Indhold vil nærmere fremgaa af Betænkningen.

Den 17de August foretoges Sagens 2den Behandling. Efter Anbefaling af Ordføreren (Provsten) vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling med 13 St. mod 0.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 27de August, vedtoges Udvalgets Forslag enstemmig med 17 St. Fraværende vare: Müller, Djurhuus og P. Næs.

C. I Nordskaale.

Ved Tingets Aabning fremlagdes et Andragende, hvori Forstanderskabet for Ejdes Sogns Kommune andrager om Tingets Bistand til at der maa tilstaaes Sognet 1400 Kr. til Hjælp ved Opførelsen af en Skolestue i Bygden Nordskaale.*)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 31te Juli, vedtoges, efter Forslag af Provsten, at henvise den til Kirkekasseudvalget, som afgav følgende, den 14de August fremlagte

Betænkning.

Til Lagtinget er der i indeværende Samling, paa Foranledning af Formanden for vedkommende Skolekommission, indkommet fra Forstanderskabet for Ejdes Sogns Kommune et Andragende om Tingets Medvirkning til, at der af Statskassen kunde ydes Sognet det sædvanlige Tilskud til Opførelse af en Skolestue paa Nordskaale.

Undertegnede Udvalg, der har haft dette Andragende til Betænkning, skal i Anledning af samme tillade sig følgende Udtalelse:

Man maa være enig med Andragerne i, at Opførelsen af en Skolestue paa Nordskaale — for Børnene fra denne Bygd samt for de nærliggende Bygder Svinaar og Øre — maa anses for i høj Grad ønskelig, baade for at kunne samle Undervisningen i de tre nævnte Bygder paa ét Sted, hvorved den formentlig vil blive mere frugtbringende, og af Hensyn til de saare indskrænkede Lokaler, som man nu kan raade over, hvorved Undervisningen, navnlig i Skrivning, i høj Grad vanskeliggøres.

*) Andragendets Indhold vil nærmere fremgaa af Betænkningen.

Udvalget kan derfor ikke andet end tiltræde det ovennævnte Forstanderskabs Andragende og skal i Overensstemmelse dermed tillade sig at indstille til Lagtinget til Vedtagelse:

»Tinget indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om sammes gunstige Medvirkning til, at der af Statskassen kunde ydes Ejdes Sogns Kommune et Tilskud paa 1400 Kr. til Opførelse af en Skolestue paa Nordskaale.«

I Udvalget for de Kirkekasserne vedkommende Sager, Thorshavn den 14de August 1895.

J. C. Evensen, J. H. Schrøter,
Ordfører.
Dione Isaksen,

Den 16de August kom Sagen til 2den Behandling. Efter at Ordføreren havde refereret Betænkningen, vedtoges Overgang til 3dje Behandling med 16 St. mod 0.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 27de August, sættes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 St. Fraværende var: Müller, Djuhuus og P. Næs.

D. Paa Myggenæs,

Den 31te Juli fremlagdes et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende fra Skolekommissionen i Myggenæs Sogn, om Statstilskud til Opførelsen af en Skolestue i Bygden Myggenæs.*)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 2den August, vedtoges, efter Forslag af Provsten, at henvise den til Kirkekasseudvalget.

Den 16de August fremlagdes saglydende
Betænkning.

Paa Myggenæs Skolekommissions Vegne har sammes Formand indsendt til Lagtinget

*) Andragendets Indhold vil nærmere fremgaa af Betænkningen.

et, af vedkommende Forstanderskab anbefalet, Andragende til Regering og Rigsdag, om at der maatte ydes Myggenæs Sogn et Statstilskud paa 1400 Kr. til Hjælp til Opførelse af en Skolestue paa Myggenæs.

Dette Andragende har været henvist til undertegnede Udvalg, og skal man, i Anledning af samme, tillade sig at bemærke:

Efter hvad Skolekommissionens Formand oplyser, maa det uden Tvivl anses for i høj Grad ønskeligt, at der nu bliver indført ordnet Skolevæsen paa Myggenæs; men da et saadant ikke vil kunne virke tilfredsstillende uden passende, tidssvarende Skolelokale, idet man lige saa lidt paa Myggenæs, som andre Steder, vil kunne hjælpe sig med de tarvelige Lokaler, der ville kunne erholdes til Leje i Bygden, kan Udvalget ikke andet end tiltræde ovennævnte Andragende og skal i Overensstemmelse dermed tiltræde Tinget at medgive samme sin Anbefaling og i Forbindelse dermed, andrage hos Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om sammes gunstige Medvirkning til, at der af Statskassen kunde ydes Myggenæs Sogn det ansøgte Beløb.

Man skal derfor tillade sig at indstille til Lagtinget til Vedtagelse:

»Tinget medgiver hofølgende Andragende fra Myggenæs Skolekommission sin bedste Anbefaling og indgaar, i Forbindelse dermed, selv med Andragende til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om sammes gunstige Medvirkning til, at der af Statskassen maatte ydes Myggenæs Sogn et Tilskud paa 1400 Kr. til Opførelse af en Skolestue paa Myggenæs.«

I Udvalget for de Kirkekasserne vedkommende Sager, Thorshavn den 16de August 1895.

J. C. Evensen, Dione Isaksen,
Ordfører.
J. H. Schrøter.

Den 19de August kom Sagen til 2den Behandling. Ordføreren refererede Sagen og anbefalede dens Overgang til 3dje Behandling, hvilken vedtoges med 12 St. mod 0.

Den 27de August foretoges Sagens 3dje Behandling, hvor da Udvalgets

Forslag sættes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Joensen, J. Poulsen, Provsten, Andersen, Isaksen, O. Jacobsen, Danielsen, Bærentsen, Petersen, Chr. Jacobsen, Hentze, P. Niclasen, Olsen, Schrøter og Formanden; — D. Niclasen og M. Poulsen stemte ikke, medens Müller, Djurhuus og Næs vare fraværende, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 15 St.

Den 2den September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i de ovenfor under A—D nævnte Sager:

Til Lagtinget er der i indeværende Sædning indkommet 4 Andragender om Tingets Medvirkning til, at der af Statskassen maatte ydes Tilskud til Opførelsen af Skoler, nemlig:

1. Fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Østerø Præstegæld et Tilskud paa 1400 Kr. til Opførelse af en Skolestue i Ridevig.
2. Fra Forstanderskabet for Ejdes Sogns Kommune i samme Præstegæld om et lignende Tilskud til Opførelse af en Skolestue paa Nordskaale.
3. Fra Forstanderskabet for Nordereørnes Præstegælds Kommune om et lignende Tilskud til Opførelse af en Skolestue i Norddeble, og endelig
4. Fra Myggenæs Skolekommission, anbefalet af Forstanderskabet for Vaagø

Præstegælds Kommune, om et lignende Tilskud til Opførelse af en Skolestue paa Myggenæs.

Tinget har i den Anledning vedtaget, for de tre førstnævnte Andragenders Vedkommende enstemmig med 17 Stemmer og for sidstnævntes Vedkommende med 15 Stemmer, idet 2 ikke stemte og 3 vare fraværende ved Afstemningen, at indgaa til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med de omhandlede Andragender.

Idet man nu derfor herved tager sig den Frihed at henvende sig til det høje Ministerium med Anmodning om, at der ved sammes gunstige Forsorg maatte af Statskassen tilstaaes de nævnte Kommuner de begærede Tilskud til de omhandlede Skolestuer, skal man, som nærmere Motivering, tillade sig at henvise til de Betænkninger, der ere afgivne af de i Sagerne nedsatte Udvalg, og til de samme ledsagende Bilag, samt forøvrigt at anbefale de omhandlede Andragender paa det bedste til gunstig Bevilling.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 2den
Septbr. 1895.

L. H. Buchwaldt.

J. C. Evensen,
Ordfører.

G. Joensen.

Til

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

XI. Forslag til Ændring i det i 1894 vedtagne Jagtlovforslag.*)

Den 10de August fremlagdes følgende Skrivelse i Tinget:

Færøernes Sørenskriver,
Thorshavn, den 19de August 1895.

Ved Lov af 7de Maj 1881 § 11 er Justitsministeriet bemyndiget til i naturhistoriske Samlingers Interesse at indrømme Fritagelse fra Bestemmelserne i Lovens § 1.

Derimod indeholder Lov af 20de Marts 1887 om Fredning af Ederfugle ikke nogen saadan Bemyndigelse.

I det Udkast til Jagtlov, som blev behandlet i Lagtingets Samling for 1894, er den samme Uoverensstemmelse.

Da der rettest bør være en for alle fredede Fugle ensartet Lovbestemmelse, hvad der ogsaa er udtalt i Udkastets § 13 med Bemærkninger, og der ikke er nogen som helst Anledning til at stille Ederfuglene anderledes end andre fredede Fugle, idet de for Færøernes Befolkning ikke har nogen Værdi, som er værd at tale om, tillader jeg mig at foreslaa, at Udkastets § 15 forandres derhen, at der i Stedet for »§ 12 sættes »§§ 11 og 12«. At Udkastets § 15 ikke blev saaledes, skyldes ikke, at der i Lagtinget var nogen Tilbøjelighed til en særlig Begunstigelse af Ederfuglen, men en Incurie af mig, der sammenarbejdede Udkastet.

Det, der har gjort mig opmærksom paa denne Uoverensstemmelse er, at Professor i Fysiologi, Bohr, havde ønsket at kunne erholde Ederfugle til Undersøgelse, hvad der nu er umuligt; han ønsker dog ad Aare at kunne faa Ederfugle herfra nedsendte.

For at muliggøre dette, tillader jeg mig derfor at anmode Hr. Amtmanden om, at denne Skrivelse maa følge med Udkastet til Jagtlov.

N. Andersen.

Til

Færø Amt.

Den 20de August sattes denne Skrivelse under foreløbig Behandling, og vedtoges da, med 14 Stemmer for og ingen imod, at gøre denne Sag til Genstand for en eneste Behandling i samme Møde.

Fra Andersen fremkom følgende Forslag til Vedtagelse:

»Det foreslaas i Udkastet til Jagtlovens § 15 i Stedet for »§ 12« at indsætte »§§ 11 og 12«.

Dette Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Joensen, J. Poulsen, Provsten, Andersen, Isaksen, O. Jacobsen, Bærentsen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen, P. Niclasen, Djurhaus, Olsen og Formanden; nej stemte: D. Niclasen og Møller; -- Danielson og Hentze stemte ikke, medens Petersen, Schrøter og P. Næs vare fraværende; og var Forslaget saaledes vedtaget med 13 Stemmer imod 2.

Den 2den September oplæstes og underskæves saalydende Indstilling i Sagen:

I Anledning af en Henvendelse dateret 10de f. M. fra Sørenskriver Andersen til Lagtinget, hvorved dettes Opmærksomhed henledes paa, at der i det Udkast til Jagtlov, som blev vedtaget i Lagtingets Samling for 1894, findes en Uoverensstemmelse, blev det vedtaget at forhandle og afgøre denne Sag under én eneste Behandling. Henvendelsen samt et Forslag fra Andersen af 20de s. M. vedlægges under Bilag 1 og 2.

Som det af Henvendelsen fremgaar, strækker den Bemyndigelse, der tilkommer Justitsministeriet til i naturhistoriske Samlingers Interesse at indrømme Fritagelse

*) Se Beretningen for 1894 Side 33 o. flg.

for Fredningsbestemmelserne for Fugle, sig ikkun til de i Lov af 7de Maj 1881 nævnte Fugle, derimod efter Lov af 29de Marts 1887 ikke til Ederfugle.

Ved Sagens Behandling vedtoges det med 13 St., idet 2 stemte imod, 2 ikke stemte og 3 vare fraværende, til det høje Ministerium at indstille, at Justitsministeriets Bemyndigelse til Fritagelse for Fredningsbestemmelserne bliver ensartet for alle de

i Lovudkastet nævnte Fugle, hvilket herved anbefales til det høje Ministerium.

Lagtingssalen, den 2den Septbr. 1893.

L. H. Buchwaldt.

N. Andersen.

G. Joensen.

Til
Justitsministeriet.

XII. Forslag til en Fiskerivedtægt.

Ved Tingets Aabning fremlagdes et saalydende

Forslag

til

Vedtægt angaaende Fiskeriet i Fjorde og Vige ved Kvalbø og Kvalvig.

§ 1.

Fiskeri med Langline skal være forbudt i Kvalbøfjorden indenfor en Linje fra Lundenøvs til Miavenæs, samt i Kvalvigsfjorden indenfor en Linje fra Miavenæs til Flesen.

§ 2.

Ligeledes skal være forbudt at drive Fiskeri med Langline i de tvende Indskæringer: Kvalbø Lijde og Norbes Lijde — henholdsvis indenfor en Linje fra Bergstange til Fjældtange og fra Fjældtange til Villingetange.

Kvalbø Kommunalforstanderskab,
Kvalbø, den 13de Oktbr. 1894.

O. N. Skaalum. N. P. Olsen.
N. O. Holm. Joen P. Poulsen.
N. E. Petersen.

At nærværende Forslag til Fiskerivedtægt for Kvalbø Sogn, efter forudgaaet Bekendtgørelse ved Kirkestævne, har henhelliget til almindeligt Eftersyn i Kvalbø hos undertegnede og i bekræftet Afskrift hos Kommunalforstander N. E. Petersen i Kvalvig, alt i Tiden fra 13de til 29de Oktober d. A. attesteres herved.

Kvalbø, den 1ste Novbr. 1894.

O. N. Skaalum.

Med dette Forslag fulgte en Skrivelse fra Sysselmanden paa Suderø og en Udskrift af Sysselmandens Rejse- og Politiprotokol, hvorefter fremgik, at Forslaget var behandlet paa Grandestævne i Kvalbø den 1ste og 2den Februar 1895 og at 76 af Bygdernes 88 kommunale Vælgere havde stemt for samme dels personlig og dels ved befuldmægtigede, medens 2 havde stemt imod.

Ved Sagens forløbige Behandling den 5te August, vedtoges, efter Forslag af Schrøter, at henvise den til Udvalget

for forskelligartede Sager, der afgav følgende, den 13de August fremlagte

Betænkning.

Til nedentegnede Udvalg er bleven henvist Forslag til Fiskerivedtægt for Fjorde og Vige ved Kvalbø og Kvalvig.

Da Forslaget til Vedtægten er affattet af det til de paagældende Fjorde og Vige grænsende Kommunes Forstanderskab og har henligget til almindeligt Eftersyn i de til de paagældende Vande grænsende Bygder, Bestemmelserne i Lov af 14de April 1893 iøvrigt ere iagttagne, det i nævnte Lov fordrede Stemmecifertal har været for Vedtægten, som derhos intet indeholder, hvorved enkelte Personers Ret krænktes, tillader Udvalget sig at foreslaa: at Lagtinget tiltræder Forslaget og meddeler det sin anbefaling til af Justitsministeriet at stadfæstes som gældende Fiskerivedtægt.

I Udvalget for forskelligartede Sager, den 12te August 1895.

N. Andersen, E. Müller.*)
Ordfører.

Den 15de August foretoges Sagens 2den Behandling. Efter at Ordføreren (Andersen) havde refereret Sagen, vedtoges Overgang til 3dje Behandling med 14 St. mod 0.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 27de August, sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab med

*) Udvalgets 3dje Medlem, Djerhuus, var fraværende.

følgende Udfald: Ja stemte: Joensen, J. Poulsen, Provsten, Andersen, Isaksen, O. Jacobsen, Danielsen, D. Niclasen, Bærentsen, Petersen, Chr. Jacobsen, P. Niclasen, Olsen og Schrøter; — M. Poulsen, Hentze og Formanden stemte ikke, medens Müller, Djerhuus og P. Næs vare fraværende; og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 14 St.

Den 2den September oplæstes og underskrevs følgende Indstilling i Sagen:

Til Behandling af et Udvalg paa 3 Medlemmer er bleven henvist Forslag til Vedtægt angaaende Fiskeriet i Fjorde og Vige ved Kvalbø og Kvalvig paa Suderø, hvilket Forslag tilligemed en Skrivelse af 9de Marts d. A. fra Sysselmanden paa Suderø og en Ekstrakt-Udskrift af Suderø Syssels Politiprotokol vedlægges under Bilag 1, 2 og 3.

Da den foreslaaede Vedtægts Bestemmelser, der vedtoges med 14 St., idet 3 ikke stemte og 3 vare fraværende, ikke ere stridende mod Fiskerilov af 14de April 1893, og der i samme intet indeholdes, hvorved enkelte Personers Ret krænktes, tillader Tinget sig at anbefale Vedtægten til det høje Ministeriums Stadfæstelse.

Lagtingssalen, den 2den Septbr. 1895.

L. H. Buchwaldt. N. Andersen.
Ordfører.

G. Joensen.

Til
Justitsministeriet.

XIII. Sagen angaaende Adskillelse af Bo og Hauge.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Adskillelse af Bo og Hauge. (Se Beretningen for 1894, Side 80.)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 1ste August, foreslog Schrøter, at Sagen udsættes indtil videre. Forslaget vedtoges med 16 St. mod 0.

XIV. Sagen angaaende Forandring i Alderdomsunderstøttelsesloven.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Forandring i Alderdomsunderstøttelsesloven. (Se Beretningen for 1894, Side 84.)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3dje August, foreslog Petersen, at Sagen udsættes indtil videre. Forslaget vedtoges med 16 St. mod 0.

XV. Sagen angaaende Udgivelse af en Samling færøske Love.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Udgivelse af en Samling færøske Love. (Se Beretningen for 1894, Side 87.)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 1ste August, foreslog Andersen, at Sagen udsættes indtil videre. Forslaget vedtoges med 11 St. mod 0.

XVI. Sagen angaaende periodiske Syn af Skolebygninger.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende periodiske Syn over Skolebygninger. (Se Beretningen for 1894, Side 90.)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3de August, foreslog Provsten at henvise den til Kirkekasseudvalget, medens Hentze foreslog, at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer. Provstens Forslag vedtoges med 10 St. mod 0, hvorved Hentzes Forslag bortfaldt.

Den 21de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg har været henvist en, fra forrige Aars Lagtingssamling udsat Sag angaaende en fra Lagtingsmand Djurhuus til Tinget sket Henvendelse om, at samme vilde foranledige de herværende, ved Hjælp af Statstilskud opførte, Skolebygninger underkastede periodiske Syn.

Idet Udvalget, i Tilslutning til, hvad det udtalte i den i afvigte Lagtingssamling afgivne Betænkning, ikke skal undlade paa det bedste at anbefale den i Forslag bragte Foranstaltning som værende i vedkommende Kommunes egen, velforstaaede Interesse, skal man, med Hensyn til Iværksættelsen af samme, tillade sig at fremkomme med følgende Forslag:

Sammen med de ordinære Kirketilsyn bliver der, under Provstens Ledelse, at afholde Syn over Skolebygningerne i vedkommende Præstegæld af tvende Synsmænd i hvert Sogn. Disse skulle være de samme, som af Retten ere udmeldte til at syne Sognets Kirke, hvorhos det bliver at iagttage, at de ikke maa udføre de af Synet foranledigede Arbejder.

Betaling til Synsmændene, der beregnes i Henhold til Sportelreglementet af 30te Marts 1836, udredes af Amtsrepartitionsfonden, medens mulige Skydsudgifter blive at udrede, efter derom indgiven Regning, af Skydskassen.

De ommeldte Syn skulle omfatte saa vel selve Bygningerne — baade udvendig og indvendig — som Skolens Inventarium og Materiel. Til den Ende bliver der af vedkommende Forstanderskab at indsende til Lagtinget en Beskrivelse af Skolebygningerne i Kommunen og derhos aarlig, ligesom hidtil, at indsende til samme en Fortegnelse over deres Inventarium og Materiel, sammen med Kommunens Regnskab, til Efterretning for Lagtinget.

En af Provsten autoriseret Protokol, hvori Synsforretningerne indføres, anskaffes for Amtsrepartitionsfondens Regning, hvorhos bliver at iagttage, at der ved hver enkelt Synsforretning angives: 1) Bygningernes Navne, 2) Synets Datum, 3) hvorvidt de ved sidste Syn udsatte Mangler maatte være afhjulpne eller ikke, 4) de ny Mangler særskilt specificerede under forskellige Nummere og ansatte i Penge, 5) Angivelse af, inden hvilken Tidsfrist de enkelte Mangler bør være afhjulpne.

Udskrift af Synene blive, umiddelbart efter Synsrejsernes Ophør, at indsende til Amtmanden, der forelægger den for Lagtinget, for at dette kan foranledige de udsatte Mangler afhjulpne. Vedkommende Forstanderskaber have derefter at indberette til Lagtinget, naar Manglernes Afhjælpning har fundet Sted.

En Genpart af Udskriften tilstilles ligeledes vedkommende Forstanderskab, der har Ret til at fordre Oversyn, hvilket i saa Tilfælde bliver at afholde for vedkommende Kommunes Regning.

I Udvalget for de Kirkekasserne vedkommende Sager, Thorshavn den 21de August 1895.

J. C. Evensen,
Ordfører.

J. H. Schrøter.

Dione Isaksen.

Ved Sagens endelige Behandling, den 23de August, sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0.

XVII. Vedtagelse angaaende Opførelse af et Detentionslokale i Tveraa.

Den 6te August fremlagdes følgende Skrivelse fra Amtet:

Færø Amt.

Thorshavn, den 6te August 1895.

Jeg tillader mig herved at forelægge det ærede Lagting til Betænkning et paa Amtets Foranledning indhentet Forslag fra Sysselmand Liffersøe til Opførelse af et Detentionslokale i Tveraa og Anskaffelse af fornøden Politimedhjælp i Suderø Syssel. Forslaget er for Detentionslokalets Vedkommende ledsaget af et Grundrids og et Overslag over Udgifterne ved Opførelsen af samme.

L. H. Buchwaldt.

Til
Færøernes Lagting.

* * *

Hermed fulgte som Bilag saalydende Skrivelse fra Sysselmanden paa Suderø:

Sysselmanden

for

Suderø Syssel.

Trangisvaag, den 30te Juli 1895.

Det høje Amt har ved meget ærede Skrivelse af 12te f. M. anmodet mig om at foranledige indsendt et Overslag over Udgifterne, dels til Opførelse af et passende Detentionslokale i Tveraa, dels til Anskaffelse af den fornødne Politimedhjælp under forefaldende Uordener i Syslet ved een eller flere hersteds bosiddende Mænd.

I denne Anledning undlader jeg ikke ærbødigst at meddele følgende:

Hvad Detentionslokalet angaar, anser jeg det passende, at dette, som hoslagte Overslag og Grundrids udviser, indrettes med to Rum og opføres af Træ. Vil man, hvad der nok kunde være heldigt, have det saaledes indrettet, at to Personer kunne holdes indelukkede, uden at komme i nogen Forbindelse med hinanden, bliver Bygningen noget dyrere. Der maa da op-

føres en Væg af Sten mellem Rummene, og i hvert af disse anbringes en Kakkelovn, samt Indgangen ordnes anderledes, omtrent som hoslagte Grundrids udviser. Ønsker man kun at faa et Lokale, der er brugeligt og koster saa lidt, som muligt, kan man kun bibeholde eet Rum med Forstue, Skab og Kakkelovn.

Spørgsmaalet om Anskaffelse af fornøden Politimedhjælp, er vanskeligere at udtale sig om.

Mindre end to Betjente kan jeg ikke tilraade at anskaffe. Paa den anden Side ville disse ogsaa kunne gøre god Nytte, og flere vil vel kunne undværes. Lønnens Størrelse vil hovedsagelig bero paa hvad Tjeneste, der forlanges. Jeg har tænkt mig følgende Lønningsmaade: hver Betjent erholder en aarlig Løn af 50 Kr., samt desuden følgende ekstra Godtgørelse: For tre Timers Tjeneste eller derunder 50 Øre. For over 3 Timers Tjeneste 45 Øre for hver 3 Timer, saaledes at overskydende Timetal regnes for fulde 3 Timer. For Tjeneste fra Kl. 10 Aften til 6 Morgen ydes $1\frac{1}{2}$ Løn.

Forudsætter man, at paagældende yde Tjeneste hver 50 Dage (Gange) om Aaret à 1 Kr., bliver den aarlige Udgift 200 Kr. Betjentene maatte ikke være fraværende uden Tilladelse. De skulle hovedsagelig kun anvendes til Opretholdelse af den offentlige Fred. De nærmere Regler for Anvendelsen og for Betjentenes Pligter, ville siden kunne udarbejdes.

Jeg finder det af forskellige Grunde hensigtsmæssigt, om Betjentene kunde antages i Thorshavn, helst blandt Personer, der have tjent i Politikorpset der. Da der er stor Mangel paa Arbejdskraft her og Lønningerne derfor forholdsvis høje, antager jeg, at man maatte kunne formaa to Personer fra Thorshavn, der egnede sig til Polititjeneste, til at flytte hertil.

Ærbødigst

Oliver Liffersøe.

Til

Færø Amt.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 7de August, vedtoges, efter Forslag af O. Jacobsen, at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes i næste Møde: Müller, Olsen og Schrøter.

Den 27de August fremlagdes følgende Betænkninger i Sagen:

Flertalsbetænkning.

Ved Skrivelse af 6te ds. har det høje Amt forelagt Lagtinget et fra Sysselmanden paa Suderø indhentet Forslag dels til Opførelse af et Detentionslokale i Tveraa og dels til Anskaffelse af den fornødne Politimedhjælp, ledsaget af Overslag over Udgifterne ved det nævnte Lokales Opførelse m. v., hvilken Sag Tinget har henvist til undertegnede Udvalg til Betænkning.

Udvalget har delt sig i et Flertal, bestaaende af Müller og Olsen, og et Mindretal, bestaaende af Schrøter.

Flertallet kan ikke andet end erkende, at det vilde være heldigt, om der saavel anskaffedes Detentionslokale som den nødvendige Politimedhjælp i Tveraa, da der sikkert til sine Tider kan være god Anvendelse derfor, men da det er faktisk, at Tilstrømningen af de fremmede Fiskerskibe langt fra har været saa stor i de sidste Aar som tidligere, hvad det fra Købmændene i Thorshavn til Tinget i indværende Samling indgivne Andragende om Ophævelse af Tonsafgiften ogsaa bekræfter, maa man anse det for uheldigt, netop paa en Tid, da Spørgsmaalet om Oprettelse af et Statspoliti for Kongeriget staar paa Dagsordenen, at bygge Detentionslokale og antage lønnet Politimedhjælp, saa meget mindre, som der er al Sandsynlighed for, at der, hvis Kuldriften paa Suderø, der i en nær Fremtid ventes at skulle blive iværksat, vil udkræves en ganske anden Politistyrke end den foreslaaede samt et langt større Detentionslokale end det paatænkte. Det vilde derfor efter Flertallets Mening være forhastet at foretage de paatænkte Politiforanstaltninger i alt Fald før man ved, om Kuldriften kommer i Stand eller ej, og om at Statspoliti i nogen nær Fremtid kan ventes oprettet. Desuden maa Flertallet holde for, at hvis det paatænkte Statspoliti ikke maatte blive oprettet, kunde der være Anledning til at tage under Overvejelse, om den her i Thorshavn værende store Politi-

styrke ikke burde søges omordnet saaledes, at der af den afgaves en Del til Tveraa og en Del til Klaksvig, hvor de samme Betingelser for Nødvendigheden af saa vel Politit som Detentionslokale for Tiden kan siges at være til Stede. Vel har Tilstrømningen af de fremmede Fiskere og maaske ogsaa Drikfældigheden blandt Befolkningen været større i Tveraa end i Klaksvig, men da denne Plads er en af de 3, hvor her findes Brændevinshandlør, og har en langt større Handelstrafik paa selve Stedet end Tveraa, vilde det være urimeligt, for ikke at sige urættferdigt, om der af Amtsrepartitionsfonden anvendtes større Summer til Rettens Haandlævelse i Tveraa end i Klaksvig, til hvilken Foranstaltning Behoerne i Klaksvig ogsaa maatte betale deres Skærv, medens de selv maatte gratis assistere med at opretholde Ordenen i deres Bygd og saa desuden være nødsagede til at huse og eventuelt holde Vagt over Fredsforstyrrelser og Drankere.

Da der desuden findes en Bestemmelse i Koncessionen paa Kulbrydningen paa Suderø om, at Koncessionshaverne skulle yde Bidrag til Politivæsenet paa Suderø, er det ogsaa en yderligere Grund til at udsætte Spørgsmaalet om Oprettelse af lønnet Politit og Opførelse af Detentionslokale der, indtil man har faaet noget Kendskab til, hvor stor en Politistyrke der vil blive Brug for i Tveraa.

I Henhold til det anførte tillader Flertallet sig at foreslaa til Vedtagelse:

»Sagen udsættes indtil videre.«

Paa Hr. Müllers*) og egne Vegne
C. Olsen.

Mindretalsbetænkning.

Mindretallet, J. H. Schrøter, kan ikke være enigt med Flertallet i, at denne Sag i sin Helhed bør udsættes, tværtimod maa jeg i ethvert Fald anse Opførelsen af et Detentionslokale i Tveraa for at være paatrængende nødvendig straks.

At den samme eller en lignende Nødvendighed for Tiden skulde være til Stede for at opføre et saadant Lokale i Klaksvig, kan jeg ingenlunde indrømme. I Følge vedlagte Meddelelse fra Færøernes Sørenskriveri er der i de sidste 10 Aar af offentlige Politisager foretaget og afholdt Forhør i Suderø Syssel i 144 og i Nordøernes

*) Müller var fraværende.

Syssel ikkun i 5. der er altsaa foretaget og afholdt Forhør i det nævnte Tidsrum i mere end 28 Gange saa mange Sager i Suderø som i Norderøernes Syssel. Dermed er det givet, at der er en langt større Trang til Politimedhjælp og Opførelse af et passende Detentionslokale til Stede i det førstnævnte end i det sidstnævnte Syssel.

Med Hensyn til Anskaffelsen af fornøden Politimedhjælp, da mener jeg, at det i Forbindelse med Detentionslokalets Opførelse vil blive en altfor stor Udgift at paalægge Amtsrepartitionsfonden, hvorimod Politikorpset i Thorshavn maa kunne deles saaledes, at dette kommer til at bestaa af 2 Kvartermestere og 14 Menige, og at der for den derved indvundne Besparelse bliver oprettet et Politikorps paa Suderø bestaaende af 1 Kvartermester og 4 Menige. Den førnævnte Styrke er utvivlsomt fuldt ud tilstrækkelig til at udføre Polititjenesten, m. m. i Thorshavn.

At vente med denne Sag, indtil der mulig en Gang i Tiden bliver oprettet et Statspolit i Kongeriget, mener jeg ikke kan gaa an, derimod finder jeg, at der i saa Henseende er Grund til at vente et Aar for at se, om Kuldriften paa Suderø kommer i Gang eller ikke.

I Henhold til foranstaaende tillader jeg mig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

1. Der opføres et Detentionslokale i Tveraa 24 x 10 Fod, 8 Fod i Siderne og 9 i Mønningen efter det fremlagte Overslag og Tegning.
2. Der bevilges et Beløb af 648 Kr. 52 Øre af Amtsrepartitionsfonden til Bygningens Opførelse.
3. Amtmanden anmodes om at søge at bortakkordere Opførelsen af Bygningen efter forudgaaende Licitation.
4. Spørgsmaalet om fornøden Politimedhjælp paa Suderø udsættes til næste Aar.

Thorshavn, den 27de August 1895.

J. H. Schrøter,

* * *

Med Mindretalsbetænkningen fulgte følgende Bilag:

Færoernes Sørenskriveri.

Thorshavn, den 19de August 1895.

Det særede Udvalg har ved et af dets Medlemmer, J. H. Schrøter, anmodet mig

om at tilstille Udvalget en Oversigt over, hvorledes Forholdet er mellem Norderøernes Syssel og Suderø Syssel med Hensyn til Retsovertrædelser.

Næst at bemærke, at jeg selvfølgelig ikkun kender Antallet af Retsovertrædelser i de 2de Sysler, for saa vidt paagældende Sysselmænd have indgivet Anmeldelse desangaaende, skal jeg herved meddele, at for Aaret 1885—95 er der af offentlige Politisager foretaget og afholdt Forhør i

Norderøernes Syssel. Suderø Syssel.

med en Folketælling af 1528 $\left\{ \begin{array}{l} 5 \\ 0,02 \end{array} \right\} \frac{1}{100}$ og 2511 $\left\{ \begin{array}{l} 144 \\ 5,73 \end{array} \right\} \frac{1}{100}$

De Forseelser, der i Norderøernes Syssel have givet Anledning til Anmeldelse fra Sysselmannden, ere:

1. en Mands Forhold ligeover for nogle Høns.
2. en Mand fra Biskopstø har forstyrret den offentlige Orden.
3. Ildbrand i Klaksvig.
4. nogle bortkomne Fiskellner,
5. Tyveri af Kød i Klaksvig.

N. Andersen,

Til

Udvalget for et Detentionslokale paa Suderø.

Den 28de August fremlagdes følgende Ændringsforslag fra Schrøter til Mindretallets Forslag:

Der tilføjes 1ste Indstillingspunkt:

»under Forudsætning af, at Forstanderskabet for Frodebo Sogns Kommune uden Vederlag afstaar det til Bygningens Opførelse fornødne Grundstykke, der maa have en saadan Størrelse, at en eventuel Udvidelse af Bygningen senere skal kunne foretages.«

Den 29de August foretoges Sagens endelige Behandling. Mindretallets Forslag, Post 1 og 2, med dertil stillet Ændringsforslag, sattes først under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Joensen, J. Poulsen, Provsten, Andersen, Isaksen, Bærantsen, Petersen, Chr. Jacobsen, P. Niclasen, Schrøter og Formanden; nej stemte: O. Jacobsen, Danielsen, D. Niclasen, M. Poulsen, Hentze og Olsen, medens Müller, Djurhuus og Næs

vare fraværende; og var Forslaget saaledes vedtaget med 11 Stemmer imod 6.

Punkt 3 i Mindretallets Forslag vedtoges med 12 St. mod 0.

Punkt 4 i Mindretallets Forslag vedtoges med 10 St. mod 0.

Herefter betragtedes Flertallets Forslag som bortfaldet.

XVIII. Andragender om Forandringer i Lagtingsloven.

A. Angaaende Valgretten.

Den 5te August fremlagdes følgende Henstilling fra Kontorist paa Landfogedkontoret Th. J. Petersen:

I Lov af 15de April 1851 om Færøernes Lagting er der bl. a. sat som Betingelse for at være valgberettiget til Lagtinget, at vedkommende skal eje eller bruge enten Bygninger til Værdi 300 Kr. eller 3 Gl. Jord. Da der blev nægtet mig Optagelse paa Listen for Sydstrøms Præstegæld over de valgberettigede til Lagtinget, uagtet jeg besidder et Værelse til en Værdi af over 300 Kr. og derfor mente, med Hensyn til Brug af Bygninger at opfylde Betingelserne for Valgberettigelse, har jeg forelagt Sagen for Domstolene til Afgørelse, og er der under 4de f. M. faldet Dom i Sagen — af hvilken Udskrift vedlægges —, ved hvilken Dom der er givet Valgforstanderskabet Medhold i, at En, der kun besidder et enkelt Værelse, ikke kan siges at opfylde Betingelserne for Valgberettigelse. Saa vidt jeg véd have de forskellige Valgforstanderskaber og disses enkelte Medlemmer haft delte Meninger om, hvad der falder ind under Udtrykket »Bygninger« i den nævnte Lovs § 2, hvorfor Loven uundgaaelig ikke bliver bragt i Anvendelse paa en ensartet Maade, hvilket forekommer

mig at være meget uheldigt. Der findes vistnok adskillige optagne paa Listerne over de valgberettigede til Lagtinget, som i Henhold til den nævnte Dom ikke burde være optagne. Og da den almindelige Mening utvivlsomt er, at der bør gives Befolkningen en lettere Adgang til at kunne erhverve Valgret til Lagtinget end hidtil, idet ikke alene de, der besidde faste Ejendomme, men hele Befolkningen er interesseret i Lagtingets Virksomhed, tillader jeg mig herved at henstille til det højtærede Ting, om samme ikke maatte finde Anledning til at tage Initiativet til en Forandring i Lagtingsloven § 2 i den af mig paapegede Retning. Sluttelig skal jeg tillade mig at udtale, at da Lagtingsvalget nærmest er et kommunalt Valg, vilde det formentlig være heldigst, om der som Norm for Valgberettigelse sattes, i Stedet for faste Ejendomme, en vis Skat til Stat eller Kommune.

Thorshavn, den 5te August 1895.

Ærbødigst

Th. J. Petersen.

Til

Færøernes Lagting.

Udskrift

af

Færøernes Sørenskriveris Dom- protokol.

1895 den 4de Juli blev i

Gæsteretssag Nr. 5 1895: Kontorist Th. J. Petersen af Thorshavn ctr. Sydstrøms Præstegælds Valgforstanderskab afsagt saalydende

Dom,

Under nærværende Sag har Citanten, Kontorist Th. J. Petersen af Thorshavn, paastaaet de Indstævnte, Sydstrøms Præstegælds Valgforstanderskab, tilpligtet at optage ham paa Listen for Sydstrøms Præstegæld over de til Færøernes Lagting for Aaret 1895—96 Valgberettigede, paa hvilken Liste de Indstævnte have nægtet ham Optagelse, endskønt han efter sin Formening opfylder alle de Betingelser, der efter Lov af 15de April 1854 om Færøernes Lagting, dens § 2, stilles til at være valgberettiget, medens de Indstævnte ved deres beskikkede Forsvar have paastaaet den Kendelse, hvorved Citanten er nægtet Optagelse paa Valglisten, stadfæstet.

Efter hvad under Sagen er oplyst, er Grunden til, at de Indstævnte ved Kendelse, der dog desangaaende intet oplyser, have nægtet Citanten Optagelse, den, at han efter de Indstævnets Formening ikke kan siges at eje eller bruge Bygninger til en Værdi af 300 Kr. Citanten er nemlig, saaledes som under Sagen er uomtvistet, Lejer af et Værelse i et Hus i Thorshavn.

Angaaende Værdien af dette Værelse har Citanten fremlagt en Bevidnelse fra en bygningskyndig Mand om, at det har en Værdi af over 300 Kr., og have de Indstævnte ikke villet benægte Rigtigheden af denne Værdiansættelse, men have ved deres beskikkede Forsvar gjort gældende, at Citanten desuagtet ikke kunde siges at opfylde Betingelserne efter nævnte Lovs § 2, med Hensyn til Brugen af Bygninger.

Det skønnes nu ikke rettere, end at medens der paa den ene Side under Udtrykket »Bygninger« maa falde saa vel Vaaningshuse som Huse, der ikke tjene til Beboelse, f. Eks. Udhuse, Baadnøster o. s. v., maa der paa den anden Side, for at nogen kan siges, med Hensyn til Brug af Bygninger, at opfylde Betingelserne for Valgberettigelse, fordres, at han bebor eller bruger enten et helt Hus eller dog en saadan Del af et Hus, at denne Del kan

siges at udgøre et Hele for sig, noget, der ikke kan siges om et enkelt Værelse i en Beboelseslejlighed eller om et hvilket som helst Rum i en ikke til Beboelse tjenende Bygning, selv om ogsaa en saadan Del af en Bygning maatte have en Værdi af 300 Kr.

Ifølge heraf vilde de Indstævnte for Tiltale af Citanten i denne Sag være at frikende, hvorhos der, idet attesteres, at Sagførelsen har været forsvarlig, vil være at tilkende det for de Indstævnte beskikkede Forsvar, Andenlærer O. P. Effersø af Thorshavn, i Salær af det offentlige et Beløb af 5 Kr.

Thi kendes for Ret:

De indstævnte, Valgforstanderskabet for Sydstrøms Præstegæld, bør for Tiltale af Citanten, Kontorist Th. J. Petersen af Thorshavn, i denne Sag fri at være, — I Salær, der udredes af det offentlige, tilkendes der Andenlærer O. P. Effersø af Thorshavn et Beløb af 5 Kr.

N. Andersen.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 6te August, vedtoges, efter Forslag af Andersen, at nedsætte et særligt Udvalg i Sagen paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Hontze, Müller, P. Niclasen, Petersen og Olsen.

Den 29de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Fra Kontorist Th. J. Petersen af Thorshavn er til Tinget indkommet et Andragende om, at der maatte gøres en Forandring i Lov af 15de April 1854 om Færøernes Lagting dens § 2. Som Motiv herfor anfører Andrageren, at der blev nægtet ham Optagelse paa Valglisten over de valgberettigede til Lagtingsvalgene, hvorfor han har prøvet Spørgsmaalet for Domstolene, men med samme Resultat.

Undertegnede Udvalg, til hvis Betænkning denne Sag har været henvist, skal tillade sig følgende Udtalelser:

Lige fra Lagtingslovens Emanation til den allersidste Tid har der af samtlige Valgforstanderskaber været fulgt den Praksis at optage alle de Personer paa Valglisten, som, foruden at opfylde de øvrige for Valgretten fastsatte Betingelser, ejede 3 Gl. Jord eller ejede eller benyttede

Bygninger til en Værdi af 300 Kr., selv om de Bygninger, de benytte, ikke udgjorde noget afgrenset Hæle af en Behoelsseslejlighed. Saaledes have baade Fader og Søn, skønt de have beboet et og samme Hus, været ansete valgberettigede.

Skønt Valgforstanderskabet for Sydstrømø Præstegæld i de sidste Aar har haft en anden Opfattelse af Lovens § 2, kan den dog ikke siges at være en saa autentisk Forklaring af Loven, at de andre Valgforstanderskaber ere forpligtede at følge den.

Heller ikke kan den Underretsdøm, der er afsagt i den ovennævnte Sag, som Th. J. Petersen har anlagt mod Valgforstanderskabet for Sydstrømø Præstegæld, siges at give nogen Norm for Valgforstanderskaberne, saa længe den ikke er stadfastet af den højeste Instans, den kan indbringes for.

Udvalget har derfor ikke troet at burde tilraade Tinget at foreslaa nogen Forandring i Lagtingsloven i den ansøgte Retning, saa meget mindre som det altid har sine Vanskeligheder at gribe ind i Love, der ere af en saa fundamental Beskaffenhed som Lagtingsloven. Denne Opfattelse har ogsaa stedse været gjort gældende af Lagtinget overfor alle de Andragender, der ere indkomne til dette om Forandringer i den.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa Tinget at svare Th. J. Petersen:

»Lagtinget finder ikke Anledning til at foreslaa nogen Forandring foretaget i Lov af 15de April 1854 i Anledning af det af Dem indgivne Andragende.«

* * *

Medundertegnede Poul Niclasen kan ikke fuldt ud tiltriede ovenstaaende Motivering og Indstilling, idet jeg maa formene, at Lagtingsloven nok kunde trænge til Revision bl. a. paa dette Punkt, men at denne ikke kan foretages i Aar, nu Tiden er saa langt fremskreden, hvorfor jeg tillader mig at foreslaa:

»Sagen udsættes til næste Aar.«

I Udvalget angaaende et Andragende om Forandring i Lagtingsloven, den 29de August 1895.

C. Olsen, Fr. Petersen.
Ordfører.

J. M. Hentze. Poul Niclasen.*)

*) Müller var fraværende.

Under Sagens endelige Behandling, den 30te August, fremkom følgende Ændringsforslag fra Andersen:

1. Det foreslaas at udsætte Sagen til næste Aar for at Andragendet kan forhandles sammen med andre Forhold, vedrørende en mulig Forandring i Lagtingsloven.
2. Lagtinget anmoder om, at Tingets Formand vil meddele Andrageren anbefaling til at erholde fri Proces ved Overinstanserne, for at dette Tilfælde, der har mange tilsvarende, kan blive afgjort.

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges

Punkt 1 med 11 St. mod 0.

Punkt 2 med 9 St. mod 1.

Herved betragtedes de øvrige Forslag som bortfaldne.

B. Angaaende Tingmændenes Antal.

Den 13de August fremlagdes følgende Andragende:

Til Lagtinget!

Suderøens Befolkning er nu tiltaget saa meget, at den ved Nyaar udgjorde 2807 eller lidt over en Femtedel af Færøernes samlede Indbyggerantal, der var 14,030; hvorhos den i flere Retninger gaar i Spidsen for Udviklingen. Desuagtet er den i det væsentlige berøvet Halvdelen af sine borgerlige og politiske Rettigheder derved, at den kun vælger 2 af Lagtingets 18 folkevalgte Medlemmer, og da Tinget, foruden at være Amtsråd og som saadant har Bestyrelsen af Øernes fælles Pengevæsen, tillige er den raadgivende Forsamling paa Lovgivningens Omraade og desuden vælger Øernes Landstingsmand, har det vakt megen Misfornøjelse blandt Øens Befolkning, at den kun er i Besiddelse af c. Halvdelen af sin Stemmeret. Den har et Par Gange henvendt sig til Lagtinget for at faa dette Misforhold ordnet, men Tinget har hidtil ikke villet yde den Retfærdighed paa dette Omraade.

Vi undertegnede Lagtingsmænd for Suderø tillade os herved ærbødigst at andrage om, at Lagtinget vil søge at udvirke, at Lagtingsloven bliver saaledes forandret,

at Suderøens Befolkning faar Ret til at vælge saa mange Medlemmer af Tinget, som svare til dens Indbyggerantal. Da Folketallet her paa Øerne er steget med henved det dobbelte siden Lagtinget i 1852 blev oprettet, er der meget, der taler for, at man forøger Tingets Medlemsantal med de to, som Suderøen mangler.

Lagtingssalen, den 10de August 1895.

Ærbødigst

J. H. Schrøter.

P. Næs.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 14de August, vedtoges, efter Forslag af Schrøter, at henvise den til det i ovenstaaende Sag (A) nedsatte Udvalg:

Den 30te August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Fra Lagtingsmændene Schrøter og Næs er til Tinget indkommet et Andragende om, at Lagtinget vil søge udvirket en saadan Forandring i Loven af 13de April 1854 om Færøernes Lagting, at Suderøen kan komme til at vælge 4 Medlemmer til Lagtinget i Stedet for at den nu kun vælger 2, idet det fremhæves, at Suderøens Indbyggerantal nu skal udgøre lidt over $\frac{1}{2}$ af Færøernes samlede Indbyggerantal.

Undertegnede Udvalg, til hvis Betænkning denne Sag har været henvist, skal ikke kunne benægte, at naar man ser hen til Øernes samlede Folketal, har Suderøen et forholdsvis større Folketal paa hver Lagtingsmand end noget af de andre Valgdistrikter; men naar der ses hen til, at Lagtingsloven fastsætter, at Sydstrøms skal have 4 Lagtingsmænd, skønt Indbyggerantallet dér den Gang ikke var betydeligt større end i de Valgdistrikter, hvori der kun vælges 2, stiller Forholdet sig ikke ganske saaledes, som af Andragerne anført. Tilmed er det af dem angivne Folketal paa Suderø 2807 næppe korrekt, idet Sysselmandens Indberetning fra Febr. d. A. kun lyder paa 2763 Personer. Hvis Tinget nu vilde indlade sig paa at foreslaa, at Lagtingsloven maatte forandres derhen, at Suderøen kom til at vælge 4 i Stedet for 2 Lagtingsmænd, vilde man straks komme til at staa overfor det meget vanskelige Spørgsmaal, enten at forøge Tingets Med-

lemmer eller ogsaa at omlægge Valgdistrikterne saaledes, at der blev lige mange Indbyggere for hver Lagtingsmand i hele Amtet. Dette maa dog betragtes som en Umulighed, da man saa kommer bort fra det i Lagtingsloven nedlagte Princip, at hvert Præstegæld for sig selv udgør et Valgdistrikt.

At arbejde hen imod en Forøgelse af Lagtingsmændenes Antal for nærværende Tid, har Udvalget ikke troet at burde tilraade Tinget, thi naar f. Eks. Suderøen havde faaet 4 Medlemmer til 2763 Indbyggere, vilde navnlig Østerøen snart komme med en lige saa berettiget Fordring om at blive repræsenteret af 5 Medlemmer, da dens Folketal nu udgør over 3200 Indbyggere. Derester vilde saa baade Nordstrøm og Norderøerne stille en lignende Fordring om 3 Medlemmer.

I Henhold til det anførte tillade undertegnede Hentze og Olsen sig at foreslaa at svare Andragene:

»Tinget finder ikke Anledning til for Tiden at indlade sig paa at foreslaa nogen Forandring i Lagtingsloven i den ansøgte Retning.«

Medundertegnede Petersen og Niclasen, der ellers i alt væsentligt kunne tiltræde ovenstaaende Betænkning, ere dog af den Mening, at Ønsket om at faa Suderøen fyldigere repræsenteret i Lagtinget i alt Fald maa siges at have saa megen Berettigelse, at det ikke bør afvises allerede i Aar, da Udvalget paa Grund af flere Udvalgsmedlemmers Fraværelse ikke har haft Lejlighed til at underkaste Sagen en saa indgaaende Drøftelse i Udvalg, som man kunde have ønsket, hvorfor vi tillade os at foreslaa Tinget at vedtage:

»Sagen udsættes til næste Aar.«

I Udvalget angaaende Andragende om Forandring i Lagtingsloven, den 29de August 1895.

C. Olsen,
Ordfører.

J. M. Hentze.

Fr. Petersen.

Poul Niclasen.*)

Næste Dag (31te August) foretoges Sagens endelige Behandling. Afslutning begyredes af Andersen, Provsten,

*) Müller var fraværende.

Isaksen og J. Poulsen og vedtoges med 16 St. mod 0.

Forslaget om Sagens Udsættelse til næste Aar sættes først under Afstemning, men da kun 0 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Provsten, Andersen, Isaksen, Bærantsen, Petersen, Chr. Jacobsen, P. Niclasen, Schrøter og For-

manden; nej stemte: Olsen; -- Joensen, O. Jacobsen, Danielsen, D. Niclasen, M. Poulsen og Hentze stemte ikke, medens Müller, Djurhuus og Næs vare fraværende; og var Forslaget saaledes vedtaget med 10 Stemmer mod 1. Herved betragtedes Forslaget fra de 2 andre Medlemmer af Udvalget, Hentze og Olsen, som bortfaldet.

XIX. Andragende om Ophævelse af 5-Øre Afgiften pr. Ton af fremmede Fiskerskibe.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes følgende Andragende:

Ifølge § 7 i Justitsministeriets Bekendtgørelse af 27de Februar 1882, indeholdende forskellige Bestemmelser vedrørende Kvarantænevæsenet paa Færøerne, skal ethvert fremmed Fiskerskib, hver Gang det anløber en Havn paa Færøerne for at have Forbindelse med Land, for Eftersyn af Skibets Papirer, erlægge til vedkommende Øvrighed eller Kvarantænebetjent 5 Øre pr. Ton af Skibets Drægtighed.

I de senere Aar driver en stor Mængde fremmede Fiskerfartøjer, særlig Damp-Fiskerfartøjer, Fiskeri her under Øerne, og med deres, som oftest rige Udbytte, drage de hjem, uden at Færøerne have høstet nogen som helst Fordel af vedkommende Skibes Besøg her. Det er os bekendt, at de fremmede Fiskerskibe, der komme herind i vore Havne muligvis for at fylde lidt Vand, søge Læge, eller gøre et eller andet Indkøb, have fundet det temmelig haardt at skulle betale 5 Øre pr. Ton i Afgift for at have Forbindelse med Land. Følgen er ogsaa bleven, at saa godt som ingen fremmede Skibe uden yderste Nødstilfælde søge Havn paa Færøerne.

Dette have vi ment kun kan siges at være til stor Skade for vore Øer. Var der endda gjort noget for Skibenes Bekvemmelighed eller Sikring, kunde det jo maaske

være berettiget at forlange en mindre Havneafgift af Skibene, men saaledes som vore Havne nu en Gang ere, er det jo for en Del af disses Vedkommende det samme for et Skib, som om det opankrede paa det aabne Hav.

Andre Steder i Verden gør man hvad man kan for at fremme Skibsfarten, saaledes er saa vidt os bekendt al Havneafgift ophørt i København, og det forekommer os derfor paa Tiden at faa Afgiften af fremmede Fiskerskibe ophævet for Færøernes Vedkommende.

Hvilken Betydning det vil have i Forretningslivet, behøve vi vist næppe at gøre opmærksom paa, men ogsaa hvad hyppigere Postforbindelse angaar vil fremmede Skibes Anløben af vore Havne faa stor Betydning. For saa vidt man ved at paalægge fremmede Fiskerskibe en Afgift har ment derved lettere at kontrollere at disses Papirer, særlig Sundhedspas, blive eftersete, da have vi ment, at en Undladelse af Forvisning af Skibspapirer kan være Genstand for en saa alvorlig Bøde, at Gentagelses-tilfælde næppe vil indtræde. Hvad endelig angaar de Emolumenter, som tilfalde vedkommende Øvrighed eller Kvarantænebetjent, da maatte det vel ikke være særlig vanskeligt at skaffe Ækvivalent herfor.

Foranlediget af ovennævnte skulle vi undertegnede tillade os at anmode det høje Lagting om at tage under gunstig Over-

vejelse, om det ikke var rigtigst at indgaa til Regeringen med et Andragende om en Forandring i Bekendtgørelse af 27de Febr. 1882, sigtende til Ophævelse af 5-Øre Afgiften pr. Ton af fremmede Fiskerskibe, der anløbe en Havn paa Færøerne for at have Forbindelse med Land.

Thorshavn, den 6te Juli 1895.

Ærbødigt

Finsen. Johannes Hansen. Cl. Jacobsen,
M. C. Restorff. Jacob Lützen.
H. A. Djurhuus. J. P. Evensen.
A. W. Restorff. V. Mohr. Jens Olsen.
H. C. Olsen. Jul. Christiansen.
J. Hansen.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 1ste August, vedtoges, efter Forslag af Andersen, at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer, hvorved et af Schrøter stillet Forslag om Henviisning til Udvalget for forskelligartede Sager bortfaldt.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Danielsen, O. Jacobsen, Gr. Joensen, Müller og Petersen.

Den 8de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 6te Juli d. A. have d'Hrr. Apoteker Finsen, Konsul Hansen m. fl. Købmænd af Thorshavn anmodet Lagtinget om at tage under Overvejelse, om det ikke vilde være rigtigst at gøre Skridt til at faa ophævet den ved Lov af 23de April 1881 § 3 (jfr. Justitsministeriets Bekendtgørelse af 27de Febr. 1882 § 7) paabudte Afgift paa 5 Øre pr. Ton af fremmede Fiskerskibe, der anløbe en Havn paa Færøerne for at have Forbindelse med Land, en Afgift, som efter Andragernes Mening er lidet tidssvarende og i høj Grad hæmmende for Forretningslivet, idet den skræmmer de mange fremmede Fartøjer, der drive Fiskeri under Færøerne, fra at søge Havn her uden yderste Nødstilfælde.

Undertegnede, i Anledning af dette Andragende nedsatte Udvalg kan ikke tillægge den heromhandlede Afgift, der for de fleste Fiskerskibes Vedkommende kun vil beløbe sig til et Par Kroner, en saa stor Betydning, at man tør antage, at en Ophævelse af den i nogen væsentlig Grad skulde kunne bidrage til, at de fremmede Fiskerskibe hyppigere besøgte vore Havne for at have Forbindelse med Land, idet man formener, at Grunden til, at de engelske Fiskerfartøjer i de senere Aar forholdsvis sjældnere end forhen anløbe nogle af de færøske Havne, særlig Thorshavn, ikke er at søge i den bestaaende Afgift for Eftersyn af Skibspapirerne men i den større Iver og Ihærdighed med Hensyn til Fiskeridriften, som paa Grund af den stadig stigende Konkurrence fordres af Rederne.

Under disse Omstændigheder er en Ophævelse af 5-Øre Afgiften formentlig ikke tilraadelig, da det er en Selvfølge, at vedkommende Øvrighed eller Kvarantænebetjent, der for Eftersyn af Skibspapirerne er bleven lønnet med denne Afgift, maa faa fuld Erstatning, hvis Afgiften bortfalder, og Erstatning, man vanskelig kan tænke sig ydet paa anden Maade end af Statskassen, men at stille et saadant Krav til Statskassen, forekommer det Udvalget ikke at være tilstrækkelig Grund til.

I Henhold til foranstaaende tillader man sig at foreslaa Tinget, at der svares Andragerne:

at Tinget for Tiden ikke finder tilstrækkelig Anledning til at arbejde hen til Ophævelsen af den ved Lov af 23de April 1881 § 3 paabudte Afgift af 5 Øre pr. Ton af fremmede Fiskerskibe, der søge Havn paa Færøerne for at have Forbindelse med Land.

I Udvalget angaaende Ophævelse af 5-Øre Afgiften, Lagtinget den 8de August 1895.

Fr. Petersen. M. Danielsen.
Ordfører.
O. Jacobsen. Gr. Joensen.
E. Müller.

Ved Sagens endelige Behandling, den 13de August, refererede Müller Betænkningen paa Ordførerens Vegne, hvorefter Udvalgets Forslag vedtoges med 12 St. mod 0.

XX. Spørgsmaal om Tilsyn med Passagerskibe.

Ved Tingets Aabning fremlagdes der følgende Skrivelse:

Sysselmanden
for
Søndre Syssel.

Trangsbvaag, den 21de Febr. 1895.

Jeg tillader mig herved at forespørge, om der paa Færøerne gælde nogle Bestemmelser om Tilsyn med Dampfartøjer eller om Skibe — være sig Dampskibe eller Sejlskibe — som benyttes til Befordring af Passagerer.

Saa vidt bekendt er Lov Nr. 22 af 24de Marts 1875 om Tilsyn med Dampfartøjer, jfr. Bekendtgørelse Nr. 74 af 28de Juni s. A., ikke sat i Kraft paa Færøerne. Hvad Søloven angaar, indeholder den ingen Bestemmelser om saadant Tilsyn, og de i dens § 26, jfr. § 292, givne Regler om, at Skipperen har at paase, at Skibet er i sødygtig Stand, behørig udrustet m. v., kunne ikke erstatte Loven af 1875.

Dette Spørgsmaal har navnlig Betydning med Hensyn til den aarlig stedfindende Befordring af færøske Fiskere mellem Færøerne og Island.

Denne Befordring har navnlig fundet Sted ved Hjælp af mindre norske Dampskibe, endvidere med Postdampskibene og med det her hjemmehørende Dampskib »Føringur« samt endelig for en mindre Del med Fisker-Sejlskibe. Postdampskibene ere selvfølgelig undergivne Tilsyn og efter Opgivende finder ogsaa saadant Stod aarlig for Dampskib »Føringur«s Vedkommende, idet dette Skib ofte anløber København. Med de øvrige Befordringsmidler føres der formentlig ingen Kontrol, Hvor vigtig en saadan er, ses let deraf, at der, saa vidt mig bekendt, med et Dampskib paa 100 à 150 Tons er blevet befordret c. 200 Fiskere paa en Gang imellem Færøerne og Island. Hvis saa mange Monneskeliv — tilmed af Mænd i deres kraftigste Alder — gik tabt ved et Forlis, vilde det iblandt en saa faatallig Befolkning som der findes her paa Øerne være en Ulykke, hvortil man ikke her har kendt Magen.

Hidtil er der ikke sket nogen Skade, og jeg har ikke nærmere Kendskab til, hvorvidt der i noget Tilfælde har været betydelig Fare til Stede. Dog har jeg hørt saadant omtalt, og at Aarsagen til Faren netop har været Skibets mangelfulde Tilstand.

De væsentligste Ulemper vil der formentlig kunne raudes Bod paa ved at udvide Loven af 24de Marts 1875 til Færøerne, jfr. dens § 27. For den almindelige Personbefordring vil dette formentlig være tilstrækkeligt, men det forekommer mig, at Befordringen af Fiskere mellem Færøerne og Island udkræver strengere Bestemmelser i visse Retninger. — Desangaaende skal jeg tillade mig at bemærke, at der i Loven savnes Bestemmelser for Befordring med Sejlskibe, jfr. foran, at der savnes Fastsettelse af det Antal Baade, et Passagerskib bør være forsynet med under Hensyn til Passagerantallet, jfr. Lov af 24de Marts 1875 § 3 e og Bekendtgørelse af 28de Juni s. A. § 10, og, at det bør forbydes at medtage Dækspassagerer.

At Passagerfragten for Befordring af Fiskere imellem Færøerne og Island let bliver dyrere, og at Tilsynet medfører Bekostning, vil formentlig være af underordnet Betydning.

Ærbødigst

Oliver Effersøe.

Til

Færø Amt.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 5te August, foreslog Schrøter den henvist til Udvalget for forskelligartede Sager, medens Andersen foreslog at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. Efter at Schrøters Forslag var forkastet med 10 St. mod 2, vedtoges Andersens Forslag med 14 St. mod 0.

Til Medlommer af Udvalget valgtes næste Dag: Andersen, Isaksen, Olsen, Petersen og J. Poulsen.

Den 19de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Fra Sysselmanden paa Suderø er der under 28de Februar d. A. til Amtet indsendt en Skrivelse, hvori han, næst at forespørge om der for Færøernes Vedkommende haves nogen Bestemmelser om Tilsyn med Dampfartøjer eller Skibe, som benyttes til Befordring af Passagerer, idet Loven af 24de Marts 1875 ikke vides at være udvidet til Færøerne og Sølovens § 26, jfr. § 292, ikke findes tilstrækkelig, udtaler sig for Nødvendigheden af et saadant Tilsyn. Hensynet til den herværende Fiskerbefolkning, der, foruden med Postdampskibene og det paa Suderø hjemmehørende Dampskib »Føringur« — hvilket sidste er underkastet den befalede Kontrol —, i et stort Antal med norske Dampere befordres mellem Færøerne og Island, taler efter Sysselmandens Mening for at der føres Tilsyn med alle de Sejl- og Dampfartøjer, der gaa i den nævnte Fart. De væsentligste Ulemper mener Sysselmanden vilde kunne afhjælpes ved hertil at udvide Loven om Tilsyn med Dampfartøjer af 24de Marts 1875, dog formenes der, ved Befordring af Fiskere mellem Færøerne og Island, at udkræves strengere Bestemmelser i visse Retninger. Saaledes mangler der Bestemmelser om Passagerers Befordring med Sejlskibe og om Fastsættelse af det fornødne Antal Baade i Forhold til Passager-tallet, ligesom det bør forbydes at medtage Dækspassagerer.

Den her refererede Skrivelse er af Amtet forelagt Lagtinget, og af dette overgivet til nedentegnede Udvalg, der har taget samme under Overvejelse.

Udvalget maa med Sysselmanden være enigt i, at det vilde være en Ulykke, hvortil man ikke her har kendt Magen, om Hundreder af vore Fiskere skulde gaa til Grunde ved et Forlis; men maa dog formene, at skal Loven af 24de Marts 1875 udvides til Færøerne, hvad der ifølge dens § 27 kan ske ved kgl. Anordning, maa den enten læmpes saaledes, at den bliver betydningsløs, eller ogsaa vil dette medføre, at kun Postdampskibene og den forventede Lokaldamper, med Hensyn til hvilken det

forudsættes, at Ministeriet vil sikre sig den fornødne Kontrol, og mulig »Føringur« vilde kunne befordre Passagerer mellem Færøerne og Island. Her findes nemlig, saa vidt Udvalget bekendt, endnu ikke Folk med den fornødne Sagkundskab til at foretage det i Loven (jfr. Bekendtgørelse af 28de Juni 1875) befalede Eftersyn, der særlig omfatter Dampmaskiner og Dampkedler.

Som i Skrivelsen anført, ere de fleste færøske Fiskere, der tage over til Island, blevne befordrede med norske Dampere. Da nu intet egentligt Tilsyn efter Udvalgets Formening vil kunne oprettes paa Færøerne, vil Lovens Udvidelse hertil formentlig have til Følge, at denne Trafik maa ophøre, hvad der atter (foruden en mulig højere Passagertakst paa Grund af ringere Konkurrence) vil bevirke, at en stor Del af vore Fiskere, som ønske at rejse til Island, ikke kunne komme med, idet Postdampskibene med de sædvanlige og den eventuelle Lokaldamper med de projekterede Rejser ikke ville kunne medtage alle, hvad der vil være et føleligt Tab for Landet, idet Islandsfiskeriet for mange er Aarets Hovedindtægt. Mulig kunde de omhandlede norske Fartøjer, i Henhold til Lovens § 15, fritages for Eftersyn paa Færøerne, naar de bleve synede i Norge; men herom kan Udvalget ikke udtale nogen bestemt Mening, ligesom der er Mulighed for, at vedkommende Redere, da Skibene ellers ikke benyttes som Passagerskibe, ikke ville underkaste dem saadant Eftersyn alene af Hensyn til denne lejlighedsvis forefaldende Personbefordring. Derimod mener man i den Omstændighed, at disse Fartøjer i Reglen gaa i Fart hele Aaret, at have nogen Betryggelse for, at de ere sødygtige og forsvarlig udrustede.

De i ovennævnte Bekendtgørelse foreskrevne Baade vilde, i Tilfælde af, at Skibet maatte forlades, ikke forslaa noget, men det vilde vist ogsaa være umuligt at medtage Baade til c. 200 Mand. Da der er meget knap Kahytspads i de heromhandlede Fartøjer, vilde det formentlig være urimeligt at forbyde at medtage Dækspassagerer, især da der som Regel sørges for, at alle dog kunne komme under Dæk.

Efter det saaledes anførte mener Udvalget, at der ikke er Grund til at foranledige Loven af 24de Marts 1875 udvidet til Færøerne, saa længe der ikke raades

over den fornødne Sagkundskab til at foretage de foreskrevne Eftersyn og til lader man sig derfor at foreslaa:

at Sagen udsættes indtil den til det omhandlede Tilsyn fornødne Sagkundskab kan skaffes til Veje.

I det Udvalg, der er nedsat i Sagen angaaende Tilsyn med Passagerskibe, den 19de August 1895.

Joen Poulsen,
Ordfører.

C. Olsen.

Dion Isaksen.

N. Andersen.*)

Den 21de August foretoges Sagens endelige Behandling. Ordføreren (J. Poulsen) refererede Betænkningen og

anbefalede Udvalgets Forslag, som derpaa enstemmig vedtoges med 19 St.

*) Petersen var fraværende.

XXI. Forhandling angaaende de af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Fra Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager fremlagdes den 8de August følgende

Betænkning.

I.

Ved at gennemgaa Lagtingets Regningsjournal og Kopibog for Tidsrummet fra Afslutningen af de forskellige Regnskaber, der ere blevne deciderede af Tinget i Aar, og ved Gennemsyn af disse Regnskabers Decisionsposter har undertegnede Udvalg ikke fundet Anledning til at stille Forslag til Tingets Vedtagelse, men skal indskrænke sig til et Par Bemærkninger angaaende enkelte udbetalte Regninger, som have tildraget sig Udvalgets Opmærksomhed:

Kirkekasserne.

Enkelte Regninger for nedsatte Gravpæle synes at være forholdsvis høje, indtil 90 Øro pr. Stk. Det er desuden et Spørgsmaal, om man ikke rettest burde se at komme bort fra at afholde denne Udgift af Kirkekassen.

I Anledning af at der for Melodier til Orgelet i Vestmanhavns Kirke ifølge Regning af 7de Marts d. A. er udbetalt 6 Kr. af Nordstrøms Kirkekasse bemærkes, at de med Orgelspil i Kirkerne forbundne Udgifter, saa vidt vides, ikke forhen ere blevne afholdte af vedkommende Præstegælds Kirkekasse, men af paagældende Kirkes særlige Indtægter.

Amtsrepartitionsfondet.

Som nye smaa Udgiftposter for dette Fond har man bemærket Betaling for Be-

kendtgørelser i »Dimmalætting« angaaende Fiske- og Sætteskipperprøven og Generalstabens Opmaaling, samt Diæter til Landvæsenskommissioner i Sandø og Strømø Sysler til et samlet Beløb af 32 Kr.

Et Beløb paa 29 Kr. 92 Øre er blevet udbetalt for direkte Befordring mellem Thorshavn og Klaksvig af et Brev fra Fysikatet og af en Svarskrivelse tilbage. Denne Udgift burde maaske have været afholdt af Skydskassen.

Skydskassen.

For paa vedkommende Sysselmænds Vegne at foretage Omrejse i Strømø og Østerø Sysler i Anledning af Konference af Jordfortegnelsen for bemeldte Sysler har Sysselmand Winther for Skyds henholdsvis fra Sand til Thorshavn og fra Sand til Solmunde og tilbage til sit Hjem faaet udbetalt af Skydskassen et Beløb af 41 Kr. 17 Øre, hvilket Beløb formentlig rettest burde have været udredet af Jordebogskassen eller af de Sysselmænd, paa hvis Vegne Rejsen foretages.

II.

Til undertegnede Udvalg er blevet henvist en Skrivelse fra Forligsmægler Gregorius Joensen af Kvivig, der anmoder Lagtinget om at vedtage, at en den 18de f. M. dateret Regning over Skydsudgifter for 4 Ture frem og tilbage mellem Kvivig og Vestmanhavn maa blive ham udbetalt med det fulde Beløb: 34 Kr. 56 Øre, medens Amtmanden kun har anvist den til Udbetaling med 10 Kr.

Overensstemmende med hvad Udvalget udtalte i Fjor i Anledning af lignende Skydsregninger fra G. Joensen, kan man ikke andet end fuldt ud være enig med Amtmanden i, at den omhandlede Regning ikke bør udbetales med et større Beløb end det allerede udbetalte, da der i nævnte Skrivelse ikke indeholdes de fjærmeste Oplysninger om, at de paa Regningen opførte Skydsudgifter virkelig ere blevne anvendte, ligesom man i den omhandlede Regnings Premkonst ser et yderligere Bevis paa Ønskeligheden af at faa beskikket en i Vestmanhavn boende Reservekommissær.

I Henhold til ovenanførte tillader man sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

1. Der svares Andrageren, at Lagtinget ikke finder Anledning til at udbetale Regningen med et større Beløb end de alt modtagne 10 Kr., saa længe det ikke er oplyst, at de paa Regningen opførte Beløb virkelig ere blevne anvendte.
2. Tinget anmoder Amtmanden om at beskikke en i Vestmanhavn boende Reservekommissær for Nordstrøms Præstegælds Forligskommission.

I Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager, Lagtinget den 27de August 1895.

Fr. Petersen, M. Danielson,
Ordfører.

J. M. Hentze,

Den 29de August behandlede denne Betænkning og Udvalgets Forslag ad II, Post 1 og 2 vedtoges med 14 St. mod 0.

XXII. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Til de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8 og Tillæget vare valgte:

for de Amtsrepartitionsfonden vedkommende Sager:

O. Jacobsen, Chr. Jacobsen og Müller;

for de Amtsfattiggassen og Landkommunerne i Almindelighed vedrørende Sager:

Bærentsen, Danielsen, Olsen, J. Poulsen og Schrøter;

for de Kirkekasserne vedkommende Sager:

Provsten, Isaksen og Schrøter;

for de den økonomiske Fond, Grindegarnet i Vestmanhavn samt Renterne af det Hansenske Legat vedrørende Sager:

Djurhuus, P. Næs og P. Niclasen;

for de Skydskassen vedrørende Sager:

D. Niclasen, J. Poulsen og M. Poulsen;

for de øvrige under Lagtingets Decision hørende offentlige Kasser

samt for de forskjellige Andragender, som henvises til Udvalget (Udvalget for forskjelligartede Sager):

Andersen, Djurhuus og Müller;

for de af Amtmanden ene afgjorte Sager:

Danielsen, Hentze og Petersen.

1. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

Med Hensyn til Paaligningen til Amtsrepartitionsfonden for Aaret fra Olaidag 1895 til Olaidag 1896 vedtoges:

at Størrelsen af den samlede Udskrivning fastsættes til 8040 Kr. 30 Øre,

at deraf paa det matrikulerede Jordegods lignedes 2 Kr. 56 Øre pr. Mark Jord eller i alt 6161 Kr. 32 Øre,

at der paa Kommunerne i Amtet fordeles et samlet Beløb af 1878 Kr. 98 Øre og

at den Fjerdedel af dette Beløb, som i Henhold
til Lov af 6te Februar 1880 skal fordeles

efter Lagtingets Skjøn, fastsættes som paa
nedenstaaende Repartition anført*).

*) Med Hensyn til det til Fordeling paa Kommunerne bestemte Beløb af 1878 Kr. 98 Øre er af Amtet i Henhold
til Lagtingets Vedtagelse foretaget følgende

Repartition:

Kommunernes Navne.	Efter Marketal. ($\frac{1}{2}$)					Efter Folkemængde. ($\frac{1}{4}$)			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse ($\frac{1}{4}$)		Til- sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	Mrk.	Gt.	Skd.	Kr.	Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
I. Norderøernes Præstegjælds Kommune.														
Vaag Sogn.	114	"	5	44	50	534	19	36	15	"	78	86		
Husum —	40	12	"	15	91	134	4	86	4	"	24	77		
Mygledal —	40	"	"	15	61	118	4	28	4	"	23	89		
Kunø —	64	8	"	25	18	176	6	38	2	"	33	56		
Viderø —	86	"	"	33	57	297	10	77	10	"	54	34		
Svinø —	32	8	"	12	69	124	4	50	3	"	20	19		
Fuglø —	47	"	"	18	34	145	5	26	3	"	26	60		
													262	21
II. De forenede Sogne i Østørø Præstegjæld.														
Næs Sogn.	101	"	"	39	42	554	20	9	11	"	70	51		
Sjov —	111	2	"	43	38	492	17	83	6	75	67	96		
Gøte —	69	2	"	26	97	329	11	93	4	"	42	90		
Fugløfjord —	64	8	"	25	18	497	18	2	5	"	48	20		
Andefjord —	62	4	"	24	30	330	11	96	10	"	46	26		
Fundling —	30	"	"	11	71	305	11	6	3	"	25	77		
													301	60
III. Ejdes Sogns Kommune.														
	64	"	"	24	98	501	18	18	4	"	...	...	47	16
IV. De forenede Sogne i Nordstrøms Præstegjæld.														
Kvivig Sogn.	75	"	"	29	27	374	13	56	9	"	51	83		
Kollefjord —	55	8	"	21	67	284	10	30	6	"	37	97		
Kvalvig —	55	"	"	21	47	238	8	62	4	"	34	9		
Haldersvig —	36	"	"	14	5	305	11	6	3	"	28	11		
Saxen —	29	8	"	11	51	56	2	4	4	"	17	55		
													169	55
V. Vestmanhavn Sogns Kommune.														
	56	"	"	21	86	346	12	55	6	"	...	...	46	41
VI. De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld.														
Kirkebo Sogn.	106	"	"	41	37	220	7	97	9	"	58	34		
Kalbak —	56	"	"	21	86	100	3	63	6	"	31	40		
Thorshs udenbys —	59	"	"	23	3	173	6	27	3	"	32	30		
													122	13
Overføres	1454	12	5	567	83	6632	240	48	134	75			943	6

2. Vedkommende Amtsfattigkassen.

a. De fra Kommunerne indkomne Forsørgelsesplaner vare gennemgaaede af Udvalget og bleve approberede dog med følgende Bemærkninger:

1) Det tilkendesives Forstanderskabet for de forenede Sogne i Østerø Præstegæld

at Fattiglemmernes Alder bør opgives paa Forsørgelsesplanen,

hvilket ikke er iagttaget med Fattiglemmerne: Enken Elsebeth, født Jacobsen af Sjøv Sogn og Jeremias Nicolaisen af Fuglefjord Sogn,

at Grunden til at Barnet Malene Henrikke Olsen af Grøtegjøv, 7 Aar gl., forsørges at Fattigvæsenet burde være oplyst.

2) Det tilkendesives Forstanderskabet for Frødebø Sogns Kommune, at

Kommunernes Navne.	Efter Marketal.					Efter Folkemængde.			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse (1/2)	Til sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	Mrk.	Gl.	Skd.	Kr.	Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.		Mrk.	Ø.	Mrk.	Ø.
Overført . . .	1454	12	5	567	83	6632	240	48	134	75		943	0
VII. Nolsø Sogns Kommune. . .	48	"	"	18	74	209	7	57	10	"	...	36	31
VIII. Vaagø Præstegjælds Kommune.													
Midvaag Sogn . . .	50	"	"	19	51	374	13	56	10	"	43	7	
Sandevaag — . . .	56	4	"	21	96	295	10	70	10	"	42	66	
Sørvaag — . . .	48	"	"	18	74	366	13	27	9	"	41	1	
Bø — . . .	38	"	"	14	83	119	4	32	3	"	22	15	
Myggenæs — . . .	40	"	"	15	61	152	5	51	5	"	26	12	
												175	1
IX. Sandø Præstegjælds Kommune.													
Sand Sogn. . . .	110	"	"	42	94	544	19	73	11	"	73	67	
Skaalevig — . . .	42	4	"	16	49	147	5	33	8	"	29	82	
Husevig — . . .	66	"	"	25	76	198	7	18	10	"	42	94	
Skud — . . .	60	"	"	23	42	104	3	77	3	"	30	19	
												176	62
X. De forenede Sogne i Suderø Præstegæld.													
Famien Sogn . . .	24	"	"	9	37	116	4	21	3	"	16	58	
Porkere — . . .	72	6	"	28	25	415	15	5	8	"	51	30	
Vaag — . . .	49	4	"	19	23	416	15	9	10	"	44	32	
Sumbø — . . .	64	2	"	25	8	396	14	36	3	"	42	44	
												154	64
XI. Kvalbø Sogns Kommune . . .	98	4	"	38	35	518	18	78	12	"	...	69	13
XII. Frødebø Sogns Kommune . . .	60	"	"	23	12	650	23	58	20	"	...	67	
XIII. Thorshavns Kommune. . .	25	8	"	9	96	1303	47	25	200	"	...	257	21
Summa . . .	2406	12	5	939	49	12954	469	74	469	75		1878	98

der i Forsørgelsesplanen burde være oplyst, om Faderen til uægte Barn Edvard M. Magnussen af Trangisvaag giver noget Alimentationsbidrag eller ej.

b. I Henhold til Lov om Fattigvæsenet af 22de Marts 1855 § 6 bevilgedes følgende Bidrag af Amtsfattigkassen for Aaret fra 1ste Oktober 1895 til 30te September 1896:

1. Norderøernes Præstegjælds Kommune:	
til Vaag Sogn	100 Kr.
2. De forenede Sognes Kommune i Østerø Præstegjæld:	
til Sjøv Sogn	200 Kr.
- Andefjord —	50 —
	250 —
3. De forenede Sognes Kommune i Nordstrøm Præstegjæld:	
til Kvalvig Sogn	70 —
4. De forenede Sognes Kommune i Sydstrøm Præstegjæld:	
til Kalbak Sogn	50 —
5. Sandø Præstegjælds Kommune:	
til Husevig Sogn	50 —
6. Frodebø Sogns Kommune .	30 —
7. De forenede Sognes Kommune i Suderø Præstegjæld:	
til Vaag Sogn	100 Kr.
- Sumbø —	50 —
	150 —
8. Thorshavns Kommune . .	100 —
Tilsammen	800 Kr.

c. I Anledning af den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Affattelse af Fattigvæsenets Status-Oversigter *) nedattes et særligt Udvalg bestaaende af M. Danielsen, Petersen og J. Poulsen. Til dette Udvalg blev ogsaa henvist et fra Djurhuus fremkommet Forslag om helt at opgive disse Oversigter, hvorimod Amtsfattigkassebidragene fremtidig skulde uddeles paa Grundlag af de sidst aflagte Kommune-regnskaber saaledes som disse forelaa reviderede i Tinget. Udvalget, som fandt, at de omhandlede Oversigter

langtfra alle vare blevne affattede paa en ensartet Maade, kunde være tilbøjeligt til at tiltræde Djurhuus's Forslag, dersom dette ikke havde været i Strid med Lovgivningen; men da Fattigloven (Lov 10de April 1895) bestemmer at Uddelingen skulde ske under særligt Hensyn til de for det kommende Aar indsendte Forsørgelsesplaner, mente Udvalget, at den eneste Udvej, man havde, var at give Forstanderskabene en saa god Vejledning som muligt til Affattelsen af disse Oversigter, der især foresloges affattede i en noget ændret Form. Efter Udvalgets Forslag vedtoges:

- 1) Paa Amtsfattigkassens Bekostning trykkes 300 Ekspir. af hoslagte Skema, som herefter af samtlige Kommunalforstanderskaber vil være at benytte ved Affattelsen af Fattigvæsenets Status-Oversigter.
- 2) Det paalægges samtlige Kommunalforstanderskaber at føre særlig Fattig-Konto efter hoslagte Skema og, for saa vidt de ønske Bidrag af Amtsfattigkassen, at indsende en Afskrift af Fattig-Kontoen for det forløbne Aar sammen med Status-Oversigten.
- 3) Samtlige Kommunalforstanderskabers Opmærksomhed henledes paa, at man ved Affattelsen af Status-Oversigterne kan udfinde Størrelsen af Indtægten ved »Paaligning« saaledes:

Det foregaaende Aars Underskud (paa Fattigvæsenets Konto) lægges til de paa Overslaget opførte Fattigudgifter; fra det saaledes fremkomne Beløb drages de paa Overslagets Indtægtsside under Fattigvæsenet opførte Beløb og forrige Aars Overskud (paa Fattigvæsenets Konto); det udkomne Beløb er det paalignede.

d. Fra Inspektionen for Færø Amts Hospital var indkommen en Skrivelse, hvori der andrages om, at der for de næste 5 Aar maa blive tilstaaet Hospitalet et Beløb af 800 Kr. aarlig af Amtsfattigkassen til Afholdelse af Vagtholdsudgifterne ved Hospitalet. Det oplystes, at i de forløbne 5 Aar var der medgaaet: i Aarene 1891—94 inkl. i Gennemsnit 584 Kr. 90 Øre og i 1895 indtil 13de Aug. 404 Kr. 75 Øre. At der ikke var medgaaet mere, skyldtes dog særegne Omstændigheder, og da den ene af de Personer, der havde

*) Se Beretningen for 1894, Side 96.

fungeret som Sygepasser, nu var afgaaet ved Døden, kunde Inspektionen ikke gaa ind paa at overtage Vagtholdet for et ringere Beløb end 800 Kr. aarlig. Efter Forslag af Udvalget vedtoges

at tilstaa Færø Amts Hospital et aarligt Beløb af 800 Kr. til Vagtholdsudgifter for Tidsrummet fra 1ste Oktbr. 1895 til 30te Septbr. 1900.

3. Vedkommende Skydskassen.

Efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtoges til Bestridelse af Skydsudgifterne for Aaret 1895—96 at paaligne et samlet Beløb af 3050 Kr. 15 Øre, der i Henhold til Lov af 17de Marts 1865 og Lov af 14de Januar 1881 fordeles saaledes mellem Kommunerne:

Nr.	Kommunernes Navne.	Folketallet.	Særlige Skydsudgifter,		Fælles Skydsudgifter,		Samlet Beløb.	
			Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1	Norderøernes Præstegælds Kommune .	1528	132	3	259	76	391	79
2	De forenede Sognes Kommune i Østersø Præstegæld	2507	277	40	426	19	703	59
3	Ejdes Sogns Kommune	501	55	44	85	17	140	61
4	De forenede Sognes Kommune i Nordstrøm Præstegæld	1257	72	66	213	69	286	35
5	Vestmanhavns Sogns Kommune	346	20	2	58	82	78	82
6	De forenede Sognes Kommune i Sydstrøm Præstegæld	493	28	49	83	81	112	30
7	Thorshavns Kommune	1303	75	32	221	51	296	83
8	Nolsø Sogns Kommune	209	12	8	35	53	47	61
9	Vaagø Præstegælds Kommune	1306	76	30	222	2	298	32
10	Sandø	993	43	32	168	81	212	13
11	Kvalbø Sogns Kommune	518	11	33	88	6	99	39
12	Frodebø	650	14	22	110	50	124	72
13	De forenede Sognes Kommune i Sudersø Præstegæld	1343	29	38	228	31	257	69
	Tilsammen	12954	847	97	2202	18	3050	15

4. Vedkommende den økonomiske Fond.

A. Andragender om Bidrag til Broer og Veje:

a. Fra Beboerne af Skaalevig var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om Bidrag til Istandsættelse af Landingsstedet i Skaalevig, hvortil efter et vedlagt Overslag vilde medgaa til Materialier 213 Kr. 60 Ø. og til Formandsløn 120 Kr. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at svare, at Tinget er villigt til, naar Landingsstedet i Skaalevig er istandsat og tilbørlig attesteret Regning foreligger, ledsaget af Forstanderskabets Attest for forsvarligt udført Arbejde, at yde en passende Hjælp, hvis Størrelse Tinget forbeholder sig nærmere at bestemme, dog at

denne ikke kan forventes større end Godtgørelse for Materialier efter det medfulgte Overslag 213 Kr. 60 Ø., for saa vidt saa meget forbruges.

b. Fra Beboerne af Gøtegjov var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om Hjælp til Anlæggelsen af et Landingssted ved Gøtegjov, efter Overslag, til Beløb 173 Kr. 10 Ø. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at svare, at Tinget ikke kan bevillige det ansøgte, da der haves mere nødvendigt Brug for Fondens smaa Midler.

c. Fra Sognekommisionen i Gøte var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om Bidrag til en ny Bro over Gøtegjov, hvortil antages at ville medgaa 173 Kr. 40 Ø. — Der ved-

toges: Spørgsmaalets Afgørelse udsættes til næste Aar, hvorhos der bliver at indhente Overslag fra en bygningskyndig Mand, om hvor meget Opførelsen af en Stenbro paa det anførte Sted antagelig vil komme til at koste.

- d. Fra Sognekommisjonen for Fuglefjord Sogn var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om et Bidrag paa 134 Kr. 76 Ø. til Opførelse af en Bro over Breiða imellem Fuglefjord og Gøte.

- e. Fra Forstanderskabet for Ejdes Sogn var indkommet et Andragende om c. 100 Kr. til Opførelse af en Bro over Breiða ved Ejde.

— Der vedtoges, efter Forslag af Udvalget, at svare de to sidstnævnte Andragere, at Fondens Midler for Tiden ikke tillade at give Tilskud til Broer paa Steder, hvor saadanne ikke tidligere have været opførte.

- f. Fra Kommunalforstander Thomas Iversen af Kvivig var indkommet et Andragende om et Tilskud paa 53 Kr. 1 Ø. til Broen over Store-Elv i Kvivig, efter vedlagt Regning.

— Efter Udvalgets Forslag vedtoges at svare, at Fondens Midler ikke tillade at bevilge det ansøgte, da den paagældende Bro nærmest maa betragtes som en Bygdebro, samt Forstanderskabets Anbefaling mangler.

- g. Fra Jacob Jacobsen af Lejnum var atter i Aar indkommet Andragende om Udbetaling af hans Tilgodehavende for Broen over Lejnum Aa. (Se Beretningen for 1894. Side 98.) — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at udbetale Restbeløbet: 200 Kr.

- h. Fra Thorshavns Kommunalbestyrelse var indkommet et Andragende om 100 Kr. til Fortsættelsen af Vejen fra Thorshavn ad Velbestad til. Tillige var der andraget om Tingets Hjælp til at formaa de forenede Sogne i Sydstrøms til at efterkomme en Overenskomst, som denne Kommunes Forstanderskab under 24de Marts 1879 havde indgaaet med Thorshavns Kommunalbestyrelse om Fortsættelse af Vejen til Velbestad.

Udvalget foreslog:

- 1) Der svares Thorshavns Kommunalbestyrelse, at Fondens Sta-

tus ikke tillader at yde det ansøgte Bidrag.

- 2) Tinget finder ikke Anledning til, hos Forstanderskabet for de forenede Sogne i Sydstrøms at gøre Skridt til at formaa samme til at efterkomme Overenskomsten af 24de Marts 1879 om Fortsættelse af Vejen til Velbestad allerede af den Grund, at Overenskomsten er over 16 Aar gammel og uden at det er oplyst, hvad der i den Anledning er foretaget i den Tid.

Fra Andersen fremkom følgende Ændringsforslag til Punkt 2:

Idet jeg hoslagt til Efterretning for Lagtinget fremlægger en af mig foranlediget Skrivelse af 24de ds., hvori Thorshavns Kommunalbestyrelse erklærer sig over Forholdet til Forstanderskabet for de forenede Sogne paa Sydstrøms med Hensyn til Vejen fra Thorshavn til Velbestad, tillader jeg mig at foreslaa til Vedtagelse:

- 1) Lagtinget kan ikke andet end misbillige, at Forstanderskabet for de forenede Sogne paa Sydstrøms har ladet et saa langt Tidsrum hengaa, inden det har opfyldt de Forpligtelser, som det er indgaaet paa i Overenskomst af 24de Marts 1879 med Thorshavns Kommunalbestyrelse.

- 2) Det paalægges efter Kommunallovens § 19 Forstanderskabet at paabegynde Anlægget af Vejen fra Velbestad mod Thorshavns Vejen og dels inden næste Aars Lagtingssamling at have fuldført en passende Del af Arbejdet, dels for næste Aars Samling at forelægge et Overslag over, hvor stor en Vejlængde der aarlig vil blive anlagt, idet man skal tilføje, at Lagtinget forventer, at Forstanderskabet, efter at det i saa lang Tid har forsømt sin Pligt, snarest fuldender Arbejdet.

- 3) I Forbindelse hermed skal Lagtinget anmode samtlige Forstanderskaber om, at det ved fremtidige Anlæg af Veje saa vidt muligt tilstræbes, at disse ikke gives større Stigning og kortere Sving end at de kunne befares med Kærre, forspændt med Hest.

- 4) Af økonomisk Fond ydes der i Overensstemmelse med den kgl. Resolution for Fonden et Tilskud af 100 Kr.

Med dette Ændringsforslag fulgte følgende Skrivelse fra Thorshavns Borgerrepræsentation:

I Forbindelse med Kommunalbestyrelsens Skrivelse til det ærede Lagting om et Tilskud af økonomisk Fond til en Fortsættelse af Vejen til Velbestad, skal Repræsentationen med Hensyn til den bemeldte Skrivelse vedlagte Udskrift af en mellem Thorshavns Kommunalbestyrelse og Forstanderskabet for Sydstrøms indgaaet Overenskomst, tillade sig at oplyse, at Thorshavns Kommune ene har udført Arbejdet ved det omhandlede Vejanlæg fra Sandaa opefter til omtrent Halvdelen af Vejens nuhavende Længde, hvorimod det øvrige er udført for største Delen af det Beløb, der senere blev stillet til Disposition af økonomisk Fond til Fortsættelse af bemeldte Vej. De Udbedringer af Vejen, som senere have vist sig nødvendige ere, med Undtagelse af i Aar, hvor Lagtinget selv, ved et af dets Medlemmer, besørgede Udbedringen, foretagne af Thorshavns Kommune ved det for Tørveskær arbejdspligtige Mandskab.

Saa vidt bekendt, er der intet andet Skridt foretaget for at formaa Sydstrøms Forstanderskab til en Paabegyndelse af den Vejstrækning, som nævnte Forstanderskab havde at lade udføre, end at der flere Gange skal være sket mundtlig Henvendelse derom til enkelte af senere Forstanderskabers Medlemmer, men uden at noget Resultat derved er opnaaet.

Til Andersens ovenstaaende Ændringsforslag fremkom følgende Underændringsforslag fra Schrøter:

I Stedet for Forslagets Punkt 4:

»Under Forudsætning af at Vejen anlægges saaledes, at den kan befares med Kærre forspændt med Hest, tilstaaes der Kirkebø Sogn for i Aar et Tilskud af Fonden paa 100 Kr.«

Ved Sagens Behandling i Tinget (26de August) sattes Ændringsforslaget først under Afstemning. Efter at Punkt 1 var vedtaget med 9 St. mod 3 sattes Punkt 2 under Afstemning, men da kun 7 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Provsten, Andersen, Isaksen, Bærntsen, Petersen, Schrøter og Formanden; nej stemte: J. Poulsen og Hentze; — Joensen, O. Jacobsen, Danielsen, D. Niclasen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen, P. Niclasen og Olsen stemte ikke, medens Müller, Djurhuus og Næs vare fraværende; og var Forslaget saaledes forkastet.

Andersen tog Punkt 3 og 4 i sit Ændringsforslag tilbage. Schrøter tog ligeledes sit Underændringsforslag tilbage.

I Anledning af den foretagne Afstemning tilkendegav Formanden, at yderligere Forhandling om dette Punkt vilde være at udsætte til et følgende Møde.

Ved Begyndelsen af det Møde, i hvilket Sagen atter toges for (28de August) fremkom fra Schrøter følgende Ændringsforslag:

I Stedet for 8. Indstillingspunkt første Punktum:

»For saa vidt Kommunalbestyrelsen giver Vejen en mere nordlig Retning og anlægger den saaledes, at den kan befares med Kærre forspændt med Hest, til hvilket Øjemeds Opnaaelse det vil blive nødvendigt at kassere et lille Stykke af den sidst anlagte Vej, tilstaaes der Thorshavns Kommune for i Aar 100 Kr. af Fondens Midler til Vejanlægget.«

hvilket Ændringsforslag forkastedes med 11 St. imod 5.

Udvalgets Forslag Post 1 vedtoges med 11 St. mod 0; medens Post 2 betragtedes som bortfalden ved den stedfundne Afstemning med Hensyn til Andersens Ændringsforslag.

Derpaa fremlagdes følgende Henvendelse fra Andersen til Formanden:

I Anledning af den af Lagtinget i sit Møde den 26de Aug. ved Behandling af Sagen: Thorshavns

Kommunalbestyrelse kontra Forstanderskabet for de forenede Sogne paa Sydstrøm, tagne Beslutning tillader jeg mig at henvende mig til den højtærede Formand.

Ved Overenskomst af 24de Marts 1879 indgik det daværende Forstanderskab for Sydstrøm en Overenskomst med Thorshavns Kommunalbestyrelse om Anlæg af en Vej mellem Thorshavn og Velbestad, utvivlsomt det mest befærdede Sted her paa Øerne.

Kommunalbestyrelsen har ikke søgt Amtmandens Approbation paa Overenskomsten, da det til Arbejdets Udførelse ikke var nødt til at paalægge Arbejde eller Penge udover det, som den havde til Raadighed af Arbejdsdage og Pengevederlag ydet for samme ifølge kongl. Resolution af 14de Februar 1877. Den gik straks i Gang med Arbejdet og har ført dette paa en Ubetydelighed nær til det Punkt, hvortil den var pligtig at anlægge Vejen, og vil selvfølgelig efter Overenskomsten fuldføre Vejarbejdet.

Ej heller har Forstanderskabet søgt Approbation for sit Vedkomende hos Lagtinget, se Lov af 28de Febr. 1872 § 27, hvad enten Grunden hertil er den, at Forstanderskabet har ment, at Vejarbejdet var en Forpligtelse, som ifølge Lovgivningen paahvilede Kommunen, eller der har været andre Grunde dertil. I de forløbne Aar har Forstanderskabet, uagtet Kommunalbestyrelsen gentagne Gange vil have erindret dets Medlemmer om Forpligtelsen, intet foretaget udenfor Bøgdet; Forstanderskabet begyndte nemlig Vejanlægget i Hygden Velbestad; efter Overenskomsten er det pligtigt »at forsætte« Vejen, altsaa begynde der, hvortil Kommunalbestyrelsen skal føre Vejen. Nu, da Vejen af Kommunalbestyrelsen er ført over et ufarbart Stykke, en Myr, hvor Forstanderskabet var interesseret i, at den blev ført, vil Forstanderskabet intet foretage sig. Der kan indvendes mod Kommunalbestyrelsen, at den har udvist en vel stor Tilbøjelighed til Udsættelse og Godtroenhed overfor Medkontrahenten, men den har dog loyalt opfyldt sin Forpligtelse.

Kommunalbestyrelsen har ikke i sin Magt at tvinge Forstanderskabet til at søge om Approbation paa Overenskomsten, saafremt Approbation naaede være nødvendig. Den har ikke haft anden Vej at gaa end at forelægge Sagen for Lagtinget. Dette har ved den 26de Aug. foretagne ret mærkelige Afstemning misbilliget, at Forstanderskabet ikke har opfyldt sin Forpligtelse efter Overenskomsten, men Forslaget om at tilholde Forstanderskabet at opfylde sin Forpligtelse har Tinget forkastet. De, der gjorde sig til Talsmænd for Forkastelsen, gjorde gældende, at Overenskomsten var »forældet«, at »Forstanderskabet ikke kunde forpligte de forenede Sogne«, at »Thorshavns Kommunalbestyrelse skulde fuldføre det Vejanlæg i sin Helhed, som den havde paataget sig, inden Forstanderskabet begyndte paa sit Arbejde«, og desl.

Saaframt Lagtingets Beslutning skal staa ved Magt, har Kommunalbestyrelsen ikke anden Vej at gaa end at anlægge Sag. Denne kan anlægges enten mod det nuværende Forstanderskab, der jo rimeligvis vil paastaa sig frifunden, fordi Lagtingets Approbation mangler, eller ogsaa mod de 5 Mænd personlig, der i sin Tid indgik Overenskomsten paa Forstanderskabets Vegne. At disse Mænd skulle undgælde, fordi de i sin Tid indgik paa en Overenskomst, som de skønnede var til Forstanderskabets Tarv, synes noget ubilligt.

For at Overenskomsten af 1879 ikke behøves at forelægges Lagtinget taler Lov af 28de Febr. 1872 § 19 2det Stk., hvorefter dette ikkun skal ske, naar mindelig Overenskomst mellem flere Kommuner ikke kan opnaas om et Vejanlæg, men in casu foreligger jo en Overenskomst. For det samme taler Lovens § 27 b, hvorefter Lagtingets Samtykke ikkun udkræves med Hensyn til Forpligtelser, som ikke ifølge Lovgivningen paahviler Kommunen, men efter § 19 1ste Stk. paahviler der jo Kommunen en Forpligtelse til Anlæg af Bygdeveje.

Lagtingets Approbation paa Overenskomsten synes altsaa ikke nødvendig, og det er vel ogsaa derfor,

at Forstanderskabet i sin Tid ikke har erhvervet den. Derimod er det Lagtinget, der efter Lovens § 19 3dje Stk. »har at føre Tilsyn med, at Forstanderskabet opfylder de det i den ommeldte Henseende paahvilende Forpligtelser,« og hvem det som en Pligt paahviler at fremtvinge Udførelsen, saaledes at den medkontraherende Kommune ikke skal nødes til at søge Domstolene.

Dette Tilsyn og denne Pligt synes Lagtinget at have tilsidesat ved sin Beslutning, og denne er derfor stridende mod Lovgivningen. Derfor tillader jeg mig ærbødigst at henvende mig til den højtærede Formand om paa Regeringens Vegne at stille denne Sag i Bero i Overensstemmelse med Lov af 15de April 1854 § 14 og at forelægge den for Justitsministeriet til Afgørelse af:

- 1) hvorvidt Approbation er nødvendig paa Overenskomsten af 24de Marts 1879, og om Lagtinget er pligtigt til at meddele en saadan Approbation.
- 2) om Lagtinget er pligtigt eller ej til at paalægge det paagældende Forstanderskab Udførelsen af det ommeldte Vejarbejde, og
- 3) saafremt Lagtinget har været pligtigt til at fremtvinge Udførelsen, hvorledes denne nu skal sættes igennem.

Endelig tilkendegav Formanden Tinget, at Sagen vilde blive stillet i Bero som i Henvendelsen ommeldt. *)

B. Andragender om Godtgørelse for Legemsskade i Anledning af Grindfangster:

Om Erstatning for Legemsskade foranlediget ved Grindedrabet i Vest-

*) Efterat Sagen har været indstillet til Justitsministeriet, er der fra samme indløbet følgende Skrivelse til Amtet:

Justitsministeriet.

København, den 11de December 1895.

Med behagelig Skrivelse af 7de September d. A. har Hr. Amtmanden hertil indsendt en Ekstrakt-Udskrift af Lagtingets Forhandlingsprotokol i Sessionen 1895 med Bilag betræffende et af Thorshavns Kommunalbestyrelse til Tinget indgivet Andragende, der bl. a. gaar ud paa, at Tinget vil formeas Forstanderskabet for de forenede Sogne i Sydsøerne Præstegæld til for sit Vedkommande at opfylde en mellem bemeldte tvende Kommunalbestyrelser den 24de Marts 1879 afsluttet Overenskomst an-

manhavn den 28de Juli 1894 var der indkommet 2 Andragender, nemlig:

gaaende Aftag af en Vej mellem Thorshavn og Veibestad, hvilken Overenskomst i det væsentlige skal være opfyldt af Thorshavns Kommune for saa vidt angaar den samme paahvilende Andel. Som af Dem indberettet har Tinget i denne Anledning vedtaget at udtale en Misbilligelse af, at bemeldte Forstanderskab har ladet et saa langt Tidsrum heengaa, inden det har opfyldt de det efter Overenskomsten paahvilende Forpligtelser, medens Tinget samtidig har forkastet et i Forbindelse med foranstaaende fremkommet Forslag om at paalægge Forstanderskabet at paabegynde Anlægget af Vejen fra Veibestad mod Thorshavnsvejen, samt at fremkomme med nærmere Forslag om Tilendebringelsen af samme, hvorfor De i Henhold til en fra et Medlem af Lagtinget i saa Henseende fremkommen Henvendelse i Medfør af Lov om Færøernes Lagting 15de April 1854 § 14 foreløbig har stillet Lagtingets Beslutning i Bero som formentlig ulovmedholdelig. De har derhos i Tilslutning til den af det fornavnte Medlem af Lagtinget, Sørenskriver Andersen, hævdede Fortolkning af de herhenhørende Bestemmelser i Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28de Februar 1872 begæret Ministeriets Afgørelse med Hensyn til følgende Spørgsmaal:

1. hvorvidt Approbation er nødvendig paa Overenskomsten af 24de Marts 1879, og om Lagtinget er pligtigt at meddele en saadan Approbation,
2. om Lagtinget er pligtigt eller ej til at paalægge det paagældende Forstanderskab Udførelsen af det ommeldte Vejarbejde, og
3. saafremt Lagtinget har været pligtigt til at fremtvinge Udførelsen, hvorledes denne nu skal sættes igennem.

Saaledes foranlediget skulde man til behagelig Efterretning og Bekendtgørelse for Lagtinget venstlig meddele, at Justitsministeriet efter de samme foreliggende Oplysninger ikke er i Stand til at bedømme, om det under Sagen omhandlede Vejanlæg er af den Beskaffenhed, at den Lagtinget ved Lov 28de Febr. 1872 § 19, 3, tillagte Myndighed overhovedet kan komme til Anvendelse paa samme, idet det ikke af det foreliggende fremgaar, hverken om her er Spørgsmaal om nogen egentlig Bygdevej, jfr. den nævnte Lovs § 1, eller, i bekræftende Fald, om den for Tiden er i en i og for sig ulovsvarlig Tilstand. Selv om imidlertid en Indskriden fra Lagtingets Side efter Sagens almindelige Beskaffenhed maatte have været hjemlet, kan Ministeriet, som Sagen forelægger Tinget, med Oplysning om, at der i Løbet af de siden Overenskomstens Indgaaelse forløbene 16 Aar intet som helst Skridt var foretaget fra Thorshavns Kommunes Side til at formeas Sydsøerne Kommune til at iværksætte den af denne Forstanderskab i sin Tid paatagne Forpligtelse, saaledes at der fra den sidstnævnte Kommunes Side ikke foreligger nogen som helst Udtalelse om Grunden til den fra sammes Side udviste Passivitet, end sige en Beslutning, hvorved den nægtede at efterkomme Forpligtelsen — ikke kunde det erklæret, at Tinget har betragtet Sagen som unøden til en saadan Indskriden.

Idet det derfor maa have sit Forblivende ved den af Tinget tagne Beslutning, skal man med Hensyn til de ovennævnte af Hr. Amtmanden særlig stillede Spørgsmaal, af hvilke Nr. 2 og 3 ere besvarede ved det foregaaende, i Besvarelse af Nr. 1 bemærke følgende:

Om Approbation er nødvendig paa Overenskomsten af 24de Marts 1879, beror paa, om det i samme omhandlede Vejanlæg og Vedligeholdelse af samme for de forenede Sogne i Sydsøerne Præstegæld vilde medføre en vedvarende Forpligtelse, som ikke følge Lovgivningen paahviler Kommunen, jfr. den foranførte Lov § 27, b, eller om der ved Overenskomsten mellem de to Kommuner, jfr. § 19, 3 in fine, kun er truffet nærmere Bestemmelse om Maalet, hvorpaa en i Forvejen eksisterende Pligt skal iværksættes. Kun i første Fald er Approbation

a. Fra Jøen Henrik Hejnesen af Midvaag for en Skade i Siden, hvorved han hindredes fra at arbejde i 5 Uger. Attest fra 2 paalidelige Mænd i Bygden medfulgte, da vedkommende ikke havde søgt Læge. Erstatningen ansloges til 1 Kr. 50 Ø. pr. Dag.

b. Fra Thomas Jacob Olsen af Sandevaag for en Skade foranlediget af en Aarebyld efter Grindfangsten. Lægeattest og Attest fra 2 af Baadsmandskabet medfulgte. Der opgaves, at Manden ikke havde kunnet arbejde i 24 Dage, og Erstatningen anslaaes til 1 Kr. 50 Ø. pr. Dag.

Efter Udvalgets Forslag vedtoges at bevilge Jøen Henrik Hejnesen 45 Kr. og Thomas Jacob Olsen 30 Kr.

c. Med Hensyn til Broernes Tilstand havde Udvalget henledt Opmærksomheden paa Sysselmaendenes Indberetninger herom og vedtoges, »at bede Amtet om at paalægge Forstanderskabernes at sørge for, at samtlige Broer tjæres og sættes i forsvarlig Stand; navnlig henledes Opmærksomheden paa, at den for faa Aar siden opførte kostbare Bro imellem Kvalbø og Næs er daarlig vedligeholdt.»

D. Den 23de Avgust fremlagdes en Regning paa 26 Kr. 80 Øre for Istandsættelsen af Landingsstedet ved Nolsø-Ejdet. Efter Forslag af J. Poulsen vedtoges; Sagen tilbagevises som for sent indkommen og utilstrækkelig oplyst.

5. Vedkommende Kirkekasserne.

a. Fra Beboerne af Skaalevig var indkommet et Andragende om, at der maatte blive ydet dem Erstatning for det store Pligtarbejde, der var blevet dem paalignet i Anledning af Skaalevigs Kirkes Opførelse. Af det i sin Tid paalignede og Entreprenøren for Kirken tilsagte Pligtarbejde var en Del ikke blevet ydet in natura, men det var paalagt Kommunen at erstatte

nodvendig. Pligtig til — hvis den behøves — at meddele om saadan Approbation er Lagtinget selvfølgelig kun, hvis det billiger det paagældende Fordragende.

J. Nollemaun.

Olafor Halldórsson.

Til
Ammenden over Fæderne.

det med 80 Kr. Af dette Beløb, der forskudsvis var udbetalt Entreprenøren af Kirkekassen, havde Kommunen nu refunderet 20 Kr. Kirkekassens Udvalget, til hvilket Sagen var henvist, foreslog:

»Det Beløb paa 60 Kr., der, ifølge vedkommende Kirkeregnskab, endnu henstaar som Rest af den Sum, der i Henhold til det forrige Aar mellem Sandø Præstegældts Kommune og Præstegældts Kirkekasse indgaaede Forlig, skulde refunderes den nævnte Kirkekasse af Skaalevig Sogn, eftergives.»

Hertil foreslog Hentze at føje:

»og der ydes Skaalevig Sogns Kommune af Sandø Præstegældts Kirkekasse et Beløb paa 20 Kr.»

Begge Forslag vedtoges.

b. Kirkeværge Reinert af Vestmanhavn havde paa vedkommende Sognebeboeres Vegne andraget om, at der i den under Bygning værende Kirke i Vestmanhavn maatte anbringes Hvælving, hvorhos Kirkens Entreprenør P. C. Johannessen havde lovet at anbringe en saadan, dersom der herfor tilstodes ham et Beløb paa 300 Kr. Det var derhos anført, at Sognets Beboere vilde bekoste Kirken malet uden Udgift for Kirkekassen. Efter Kirkens Udvalgets Indstilling vedtoges:

»Der bevilges af Nordstrøms Kirkekasse 300 Kr. til Anbringelse af Hvælving i den under Opførelse værende Kirke i Vestmanhavn, saaledes, at det bevilgede Beløb udbetales til Kirkens Entreprenør P. C. Johannessen saa snart som de herværende Kirkekasser blive i Stand til at disponere over et saadant Beløb — alt under Forudsætning af, at Beboerne af Vestmanhavn foranledige Kirken malet, uden Udgift for Kirkekassen.»

c. Fra samme var ligeledes indkommet Andragende om, at der maatte blive paalignet Sognets Beboere 2 Dages Pligtarbejde pr. Mand til at rydde Kirkegaarden for Sten, paaførte ved Kirkens Opførelse, og anbringe Fortoug om Kirken, samt at der maatte bevilges Løn til en Formand til at lede Arbejdet. Efter Kirkekassens Udvalgets Forslag vedtoges:

1. Der paalignes Vestmanhavns Sogn for Regnskabsaaret 1895—96 to Dages Pligtarbejde for hver arbejdspligtig Mand i Sognet til Ryddelig-gørelse af Kirkegaarden og til An-

bringelse af Fortoug omkring Kirken sammensteds.

2. Der bevilges af Nordstrøms Kirkekasse det fornødne Beløb til Lønning af en Formand til at lede ovennævnte Arbejde. Dog vil det blive at paase, at der ikke udbetales Formandsløn paa de Dage, hvor ikke mindst 5 af det tilsagte Pligtmandskab møde og deltage i Arbejdet.

6. Vedkommende de enkelte Landkommuner.

- a. Fra Kongsbonde og Handelsmand O. J. Olsen af Vestmanhavn var indkommet en Besværing over den ham for Aaret 1894—95 paalignede Formue- og Lejlighedsskat ialt 53 Kr. 50 Øre. Klageren havde sammenlignet sig med Bønderne paa den anden Hejungaard, Distriktslæge Kissmeyer og Handelsmand H. Nolsø. Han havde anført med hele sin Husstand at have været afskaaren fra al Fortjeneste i 7 Uger. Sin personlige Indtægt af Gaarden og Handelen angiver han til 1200 Kr. Forstanderskabets Erklæring var indhentet. H. Nolsø's Handelsomsætning var ikke opgivet; men det kommunale Udvalg, til hvilket Sagen var henvist, antog, efter hvad der forelaa, at den var større end Klagerens, ligesom det var godtgjort, at dennes Handel en Tid (mindst 3 Uger) havde været lukket. Efter Udvalgets Forslag vedtoges:

1. Den Kongsbonde O. J. Olsen af Vestmanhavn og sammes Handelsforretning for 1894—95 paalignede Skat, tilsammen 53 Kr. 50 Øre, nedsættes med 8 Kr. til 45 Kr. 50 Øre.
2. Det tilkendegives Forstanderskabet for Vestmanhavns Kommune, at samme ved fremtidige Skatteligninger, under Handelsmændenes Formue- og Lejlighedsskat vil have at opføre under eet saa vel den Del af Skatten, der regnes paa Handelsforretningen, som den Del, der mulig regnes paa andre Indtægter, som Jordbrug, Haandværk o. s. v., og at, for saa vidt den paa Handelsforretningen faldende Del af Skatten, af praktiske Grunde ønskes angiven særskilt, dette da kan ske ved en Tilføjelse i Parentes indenfor Linien.

- b. Fra Kongsbonde Peter Hans N. Joensen af Sand var der indkommet Besværing over den Formue- og Lejlighedsskat, der for Aaret 1894—95 er bleven paalignet ham (8 Kr. 50 Øre) og hans Broder Johannes Joensen (6 Kr.). Klageren havde sammenlignet sig med Kongsbonde J. M. Hentze, der formentes at have større Skatteevne, men hvem der ogsaa var paalignet 8 Kr. 50 Øre, og flere andre Skatteydere. Forstanderskabet, der havde indhentet Erklæringer fra de Personer, Klageren havde nævnt, formenter derimod at denne ikke var for højt beskattet. Det kommunale Udvalg foreslog og Tinget vedtog: Den Klageren, Kongsbonde Peter Hans N. Joensen, af Sand for Aaret 1894—95 paalignede Formue- og Lejlighedsskat nedsættes fra 8 Kr. 50 Øre til 7 Kr. 50 Øre, medens der ikke foretages nogen Forandring i Ligningen for J. M. Hentzes, Rasmus Petersens eller Johannes Joensens Vedkommende.

- c. Fra Lærer for Sand Sogn A. C. Joensen var indkommet en Skrivelse, hvori han meddeler, at et i Regnskabet for 1893—94 til Udgift ført Beløb paa 10 Kr. for Brændsel til Skolen i Skopen, ikke er anvendt, da intet Brænde er forbrugt for Kommunens Regning i Skolen i det omhandlede Regnskabsaar, hvorhos han anholder om, at dette Beløb maa blive refunderet Kommunens Kasse. Efter Forslag af det kommunale Udvalg vedtoges: Amtmanden anmodes om at afeske Forstanderskabet for Sande Præstegælds Kommune nærmere Oplysning om Grunden til, at der af Sande Kommunes Kasse er udbetalt S. J. Olsen af Skopen et Beløb af 10 Kr., der er ført til Udgift i Regnskabet for 1893—94 for Tørv til Skolen i Skopen, uagtet der, ifølge Skrivelse fra Læreren til Lagtinget, ikke er medgaaet noget Brænde til den i det nævnte Regnskabsaar.

- d. Forstanderskabet for de forenede Sogne i Østerr Præstegæld havde andraget om Lagtingets Approbation paa, at der for Sjøv Sogn i nævnte Kommune optages et Laan paa 200 Kr. til Afbetaling i 4 Aar. — Approbationen vedtoges.

- e. Forstanderskabet for Vaagø Præstegælds Kommune havde andraget om Tingets Approbation paa, at der for Kommunens Regning opføres et Hus

til Behoelse for en fattig Person i Sognet. — Approbationen vedtoges.

7. Decision af Regnskaber.

Til Tinget vare indkomne efternævnte Regnskaber, forsynede med Revisionsantegnelser og Besvarelser samt Lagtingsrevisors Vedtegnelser:

1. Regnskab for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret til Olaidag 1894.
2. Regnskab for Færø Amts Fattigkasse for Aaret til 30te September s. A.
3. Regnskab for Færø Amts Skydskasse for s. A.
4. Regnskab for Færø Amts Skolefond for Aaret 1894.
5. Regnskab for Færø Amts økonomiske Fond for s. A.
6. Regnskab for Grindegarnet i Vestmanhavn for s. A.
7. Regnskab for Fonden for forulykkedes efterladte for s. A.
8. Regnskab for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne for s. A.
9. Regnskab for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkendtlighedslegat for s. A.
10. Regnskab for Norderøernes Præstegælds Kirkekassee for s. A.
11. Regnskab for Østerø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
12. Regnskab for Sydstrøm Præstegælds Kirkekassee for s. A.
13. Regnskab for Thorshavns Kirkes særlige Kasse for s. A.
14. Regnskab for Nordstrøm Præstegælds Kirkekassee for s. A.
15. Regnskab for Vaagø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
16. Regnskab for Sandø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
17. Regnskab for Suderø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
18. Regnskab for Vaag Kirkes særlige Kasse for s. A.
- 19—25. Regnskaber for de til Norderøernes Præstegælds Kommune hørende Sogne for Aaret til 30te Septbr. 1894.
- 26—32. Regnskaber for de til Østerø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
- 33—37. Regnskaber for de forenede Sogne i Nordstrøm Præstegæld for s. A.
38. Regnskab for Vestmanhavns Sogns Kommune for s. A.

- 39—41. Regnskaber for de forenede Sogne i Sydstrøm Præstegæld for s. A.
 42. Regnskab for Nolsø Sogns Kommune for s. A.
 - 43—47. Regnskaber for de til Vaagø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 48—51. Regnskaber for de til Sandø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 52—55. Regnskaber for de forenede Sogne i Suderø Præstegæld for s. A.
 56. Regnskab for Frodebø Sogns Kommune for s. A.
 57. Regnskab for Kvalbø Sogns Kommune for s. A.
 58. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger for s. A.
 59. Regnskab for Pensionsfonden for Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne for s. A.
 60. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for forulykkedes efterladte for 1894, gennemset af Foreningens Revisorer.
- Samtlige disse Regnskaber decideredes.

8. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

4. Til Medlemmer til Valgforstanderskabene for Folke- og Lagtingsvalgene valgtes:
 - for Norderøernes Præstegæld: Handelsfuldmægtig N. Lützen og Skolelærer S. M. Joensen, begge af Vaag.
 - for Østerø Præstegæld: Købmand Simon Andreasen og Skolelærer Joen Poulsen, begge af Strænder;
 - for Nordstrøm Præstegæld: Købmand A. S. Reinert og Kongsbunde Olaf Olsen, begge af Vestmanhavn;
 - for Sydstrøm Præstegæld: Boghandler H. N. Jacobsen og Apotheker J. J. Jensen, begge af Thorshavn;
 - for Vaagø Præstegæld: Købmændene Peter Hentze Thomsen af Sandevaag og Daniel Nielsen af Sørvaag;
 - for Sandø Præstegæld: Skolelærer A. C. Joensen og Købmand Mourits Mohr, begge af Sand;
 - for Suderø Præstegæld: Skolelærer O. N. Skaalum af Kvalbø og Købmand J. Dahl af Vaag.

- b. Til at indgive Beretninger vedrørende Kapitelstaksten for de næste 3 Aar valgtes:
 for Norderøernes Præstegæld:
 Købmand J. P. Olsen af Mørkenøre;
 for Østerø Præstegæld:
 Købmand Cl. Høgnesen af Andefjord;
 for Nordstrøm Præstegæld:
 Købmand A. S. Reinert af Vestman-
 havn;
 for Sydstrøm Præstegæld:
 Købmand J. P. Evensen af Thorshavn;
 for Vaagø Præstegæld:
 Købmand R. Niclasen af Midvaag;
 for Sandø Præstegæld:
 Handelsbestyrer R. Petersen af Sand;
 for Suderø Præstegæld:
 Købmand P. Halvdansen af Ørdevig.
- c. Til Retsvidner for de næste 3 Aar valgtes:
 for Norderøernes Syssel:
 som faste Retsvidner:
 Kaldsmændene P. Jacobsen af Up-
 salon og A. Hansen af Vaag;
 som Suppleanter:
 Odelsmand J. Eliassen af Mygledal og
 Handelsmand J. Christiansen af
 Norddeble;
 for Østerø Syssel:
 som faste Retsvidner:
 Kaldsmændene C. L. Weihe af Sol-
 mundefjord og H. P. Poulsen af
 Skaale, Kongsbunde Cl. Joensen af
 Andefjord og Skolelærer G. Joensen
 af Ejde;
 som Suppleanter:
 Kongsbunde J. L. F. Weihe af Sølle-
 træ, Købmændene S. Andreasen af
 Strænder, D. P. Olsen af Funding
 og J. Høgnesen af Andefjord;
 for Strømø Syssel:
 som faste Retsvidner:
 Maler D. Isaksen og Kaldsmand H.
 A. Hansen, begge af Thorshavn;
 som Suppleanter:
 Drejer V. M. Debes og pens. Bog-
 holder S. H. Debes, begge af Thors-
 havn;
- for Vaagø Syssel:
 som faste Retsvidner:
 Odelsbunde M. Danielsen og Kongs-
 bunde H. C. Joensen, begge af
 Midvaag;
 som Suppleanter:
 Husmand J. D. S. Olsen og Skole-
 lærer J. E. Joensen, begge af Sør-
 vaag;
 for Sandø Syssel:
 som faste Retsvidner:
 Kaldsmændene J. Joensen og J.
 Rasmussen, begge af Sand;
 som Suppleanter:
 Kongsbønderne T. Petersen af Skaale-
 vig og J. M. Hentze af Sand;
 for Suderø Syssel:
 som faste Retsvidner:
 Odelsejer J. Johannesen Nolsø af
 Tveraa, Kaldsmand D. J. Abraham-
 sen af Trangisvaag, Købmand J.
 Dahl af Vaag og Kaldsmand J.
 Midjord af Kvalbø;
 som Suppleanter:
 Købmand P. H. Dahl af Vaag, Odels-
 mændene P. Joensen af Sumbø og
 L. Müller af Porkere samt Snekker
 G. Sigurdson af Tveraa,
- d. Til Medlem af Færø Amts Skole-
 direktion valgtes Købmand E. D.
 Bærantsen af Thorshavn.
- e. Til Medlem af Realskolekommissionen
 genvalgtes Vicekonsul Johs. Hansen
 Thorshavn.
- f. Til Medlemmer af Oversundhedskom-
 missionen valgtes: Købmand E. D.
 Bærantsen, Fuldmægtig S. E. Müller
 og Andenlærer O. P. Effersø, alle af
 Thorshavn.
- g. Til Medlem af Overlandvæsenskommis-
 sionen valgtes i Stedet for Ole Jacob-
 sen af Dal, der var afgaaet ved Døden,
 Skolelærer Joen Poulsen af Strænder
 (for Tiden indtil 1ste August 1897).

XXIII. Andre Vedtagelser.

1. Angaaende Udgivelse af en trykt Lagtingsberetning.

Den 23de August forhandlede om Udgivelse af en trykt Lagtingsberetning. Efter Forslag af Schrøter vedtoges med 14 St. mod 0, at Udgivelsen foranstalttes som i forrige Samling vedtaget. (Se Beretningen for 1894, S. 103.)

2. Angaaende Decision af de under Tingets sorterende Regnskaber.

Efter Forslag af Formanden vedtoges:

1. De Forslag til Decision paa samtlige under Lagtinget hørende Regnskaber, som i indeværende Samling maatte fremkomme fra et af de i Henhold til Forretningsordenens § 8 Nr. 1-6 nedsatte Udvalg, forelægges Tinget, og er ethvert af Tingets Medlemmer berettiget til at stille Ændringsforslag hertil.
2. Naar Udvalget er enigt i et saaledes fremkommet Forslag til Decision, og der, efter dets Fremlæggelse i Tinget, ikke i Løbet af 8 Dage er stillet noget Ændringsforslag hertil, betragtes Forslaget som vedtaget. I modsat Fald — saa vel som naar noget Punkt af Udvalget foreslaas afgjort ved særlig Resolution —, finder en Behandling og Afgørelse desangaaende Sted i Tinget.

3. Angaaende Fordeling af Pensionsbyrden til nogle fhv. Lærere.

Ved Skrivelse af 18de April 1895 havde Amtet næst at kommunikere Lagtinget en Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, ved hvilken Skrivelse Skoledirektionens Indstilling angaaende Pensioner til de endtledigede Lærere J. Petersen af Næs Sogn og J. Jacobsen af Gøte Sogn bifaldes, anmodet Lagtinget om at foretage Fordelingen af den Del af Pensionerne (in casu 200 Kr. 50 Øre), som

ifølge § 4 i Lov om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne af 29de Marts 1893, vil være at afholde af de under Tinget sorterende Kasser og Skolefonden. — Efter at Sagen var blevet behandlet i et Udvalg bestaaende af Provsten, Djerhuus, Isaksen, Müller og Olsen, vedtoges: »Den Del af Pensionsbyrden, i Anledning af Pensioneringen af de endtledigede Lærere J. Petersen af Næs Sogn og J. Jacobsen af Gøte Sogn, der, i Overensstemmelse med § 4 i Lov af 29de Marts 1893 og i Henhold til Amtets Skrivelse af 18de April d. A., vil være at udrede af de under Lagtinget sorterende Kasser og af Færø Amts Skolefond — ialt 200 Kr. 50 Øre —, fordeles saaledes, at 100 Kr. 50 Øre af det nævnte Beløb udredes af Renterne af det Hansenske Legat og 100 Kr. af Færø Amts Skolefond — dog foreløbig kun for et Tidsrum af 3 Aar.»

4. Approbation paa, at Myggenæs Sogn antager en Lærer eller Lærerinde.

Til Tinget var indkommet et til Skoledirektionen stilet og af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende fra Skolekommissionen paa Myggenæs om et aarligt Statstilskud paa 200 Kr. til Lønning af en Lærer eller Lærerinde i Sognet. Som et hertil formentlig svarende Beløb havde Sognets Beboere ved en Andragendet bilagt Erklæring skriftlig forpligtet dem til at yde den eventuelle Lærer eller Lærerinde fri Kost og Logis. — Sagen blev henvist til Kirkekasseudvalget, der fremkom med følgende Forslag: »Det approberes, at Myggenæs Sogn paatager sig som en vedvarende Forpligtelse at yde fri Kost og Logis til en eventuel Lærer eller Lærerinde i Sognet, under Forudsætning af, at der af Statskassen ydes et Bidrag til Lærertilskuddet paa 200 Kr. aarlig.» — D. Niclasen stillede Ændringsforslag om at udsætte Sagen til næste Aar. Efter at Ændringsforslaget var forkastet med 11 St. mod 4, vedtoges Udvalgets Forslag med 14 St. mod 0.

5. Spørgsmaal om, hvem noget til Midvaag Kirke paalignet, men ikke benyttet Pligtarbejde tilhører.

Efter hvad der under Sagen blev oplyst, var en Del af det til Midvaag Kirkes Ombygning paalignede Pligtarbejde (se Beretningen for 1894, Side 76) ikke blevet benyttet af Kirkens Entreprenør, Lagtingsmand D. Niclasen, der havde staaet i den Formening, at han vilde kunne disponere over det ikke udførte Arbejde i andre Øjemed. Nu var Lagtingsmand M. Danielsen, efter Opfordring af vedkommende Sognekommision, fremkommet med en Forespørgsel om, hvem det ikke benyttede Arbejde tilhørte, enten Kommunen eller Entreprenøren. — Efter en længere Diskussion om Sagen, der forinden var behandlet af Kirkekasseudvalget, vedtoges et af Formanden stillet saalydende Forslag: »Spørgsmaalet henhører efter Tingets Formening under Rettens Afgørelse.« For dette Forslag stemte: Joensen, Provsten, Andersen, Danielsen, Bærentsen, Petersen, M. Poulsen, P. Niclasen og Formanden; imod stemte: J. Poulsen; — Müller, Djurhuus og Næs var fraværende; de øvrige Medlemmer stemte ikke.

6. Andragende om Aflæggelse af en Vej i Haugen »Eggin« i Midvaag.

Sysselmand Nielsen, Sandevaag, havde andraget om, at der ved Forstanderskabets Medvirkning maatte blive aflagt en Vej paa den Del af Strækningen mellem Sandevaag og Søvaag, som ligger i Haugeparten »Eggin« ved Midvaag. — Efter Forslag af Andersen vedtoges følgende Svar til Protokollen: »Da det paagældende Spørgsmaal, om der paahviler Ejerne af den ovennævnte Haugepart Forpligtelse til Udlægning af Jord til en Vej gennem et til Opdyrkning

indlagt Grundstykke, fordi der, efter hvad der er paastaet, fra gammel Tid af har været Færdsel paa dette Sted gennem Haugen, er et rent juridisk Spørgsmaal, der kræver Godtgørelse af Rettighed og Forpligtelse, henvises de, der mene deres Rettigheder krænkede, til at søge deres Ret ved Domstolene.«

7. Andragende om Bidrag til Sikring af et Hus imod Brænding.

Fra en Mand paa Nolsø, Sivertsen, indkom der Andragende om Bidrag til Hjælp ved Opførelse af en »Cementbinding« for at sikre hans Hus imod at tage Skade af Brænding. — Efter Forslag af Djurhuus vedtoges: »Da Tinget ikke har nogen Midler til at raade over til at yde Hjælp i saadanne Øjemed, som det ansøgte, svarer Andrageren i Overensstemmelse hermed.«

8. Angaaende det Hansenske Legats Renter.

Om Bidrag af det Hansenske Legats Renter indkom kun eet Andragende, nemlig fra Hans Vang af Kalbak, om et Bidrag paa 200 Kr. til Hjælp ved Opførelsen af et Faarehus. Da Andragendet først kom ind den 23de August, vedtoges, efter Forslag af Schrøter, at Sagen som for sent indkommet udsættes til næste Aar.

9. Valg af Revisorer for Færø Amts Sparekasse.

Til Revisorer for Færø Amts Sparekasse gjenvalgtes, efter Forslag af Formanden, Sørenskriver Andersen og Førstelærer H. C. Petersen.

Lagtinget sluttedes den 2den September efter at have været samlet i 36 Dage, i hvilken Tid der var afholdt 28 Møder.

Tillæg.

A. Love og Anordninger udkomne imellem Lagtingssamlingerne 1894—95.

1. Lov af 30te Marts 1895 om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne.
2. Lov af s. D. om Forandring i Bestemmelserne om de til Færøerne ankomende Skibes Forpligtelse til først at anløbe visse Havne.
3. Lov af s. D. om Hvalfangst under Færøerne.
4. Lov for Færøerne af s. D. om Tilsyn med Udvandrerens Befordring.
5. Lov af 10de April s. A. om Fattigvæsenet paa Færøerne.

B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

1. Bekendtgørelse af 19de Oktbr. 1894 om delvis Ophævelse af Justitsministeriets Bekendtgørelse af 20de April 1893 angaaende Forbud imod Indførsel til Færøerne af levende Hornkvæg, Faar, Geder og Svin.
2. Uddrag af Regnskabet for det Hansenske Legats Renter for Finantsaaret 1894—95:

Indtægt.

Kr. Ø.

A. Beholdning den 1ste April 1894, indestaaende i Færø Amt's Sparekasse	1956 42
B. Det Hansenske Legats Renter ere tilfaldne Færøerne for de 5 Aar fra 1ste April 1886 til 31te Marts 1891	
C. Renter af det i Sparekassen indestaaende Beløb for Aaret fra 1ste April 1894 til 31te Marts 1895	54 92
Summa Indtægt	2011 34

Udgift.

Kr. Ø.

A. Bevilget i Regnskabsaaret 1893—94:	
til en Del Beboere af Kvalbø til Anskaffelse af Materialier i Anledning af Tørklægning af et Bøstykke i Kvalbø	184 7
B. Bevilget i Regnskabsaaret 1894—95:	
til Ole Debes af Gjøv til Hjælp ved Anskaffelse af en Ko af jydsk Race	35
C. Beholdning den 31te Marts 1895, indestaaende i Færø Amt's Sparekasse mod 3 pCt. Rente	1792 27
Summa Udgift	2011 31

3. Kapitelstakst for Færø Amt for Aaret fra Olaidag 1895 til Olaidag 1896.

Kr. Ø.

Uld, uvasket	pr. Pd. „ 32
Lammeskind, nordenfjords	pr. Stk. „ 49
Do, søndenfjords	— „ 32
Hoser, i Alens	pr. Par „ 61
Do, $\frac{3}{4}$ do.	— „ 68
Do, Puls	— „ 91
Tøjer, $1\frac{1}{2}$ Pd.s	pr. Stk. 1 22
Do, 2 —	— 1 58
Do, $2\frac{1}{2}$ —	— 2 08
Talg	pr. Pd. „ 29
Smør	— „ 82
Raadfisk, stor	— „ 4
Do, mindre	— „ 3
Klipfisk, stor	— „ 13
Do, mindre	— „ 10
Do, Langer	— „ 12
Tørfisk, stor	— „ 17
Do, mindre	— „ 10
Do, Langer	— „ 10
Fjer	— „ 46
Tran	pr. Pot „ 14

Færø Amt og Provsti, den 29de Juli 1895.

L. H. Buchwaldt. J. C. Evensen.